

دفترچه شماره ۱

جامع چهارم

دفترچه عمومی

آزمون ۴ تیر - سال ۱۴۰۰

آزمون عمومی
گروه آزمایشی علوم انسانی

تعداد سؤال: ۱۰۰ مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی آزمون عمومی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	زمان پاسخ‌گویی
۱	زبان و ادبیات فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸
۲	زبان عربی	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰
۳	فرهنگ و معارف اسلامی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰

۱- معنی همه واژه‌ها در مقابل آن‌ها درست است؛ به جز:

(۱) (خودرو: لجوج)، (تعلیق: پیوست)، (هژیر: نیکو)، (دولت: دارایی)

(۲) (مگسل: رها مکن)، (تکلف: تجمل)، (غارب: میان دو کتف)، (زهی: آفرین)

(۳) (ورطه: هلاکت)، (زه: وتر)، (ویله: رها)، (حاذق: ماهر)

(۴) (معاش: زیست)، (فلق: فجر)، (باره: حصار)، (چاره‌گر: مدبّر)

۲- معنی مقابل چند واژه درست است؟

(خیرخیر: سرسری)، (صباح: جمال)، (شماتت: ملالت)، (حشم: خدمت‌کار)، (غریو: فریاد)، (رشحه: تراوش)، (شرع: خیابان)، (صحن: پهنه)،

(خنیده: آواز)، (کوشک: ساختمانی بلند)

(۴) شش

(۳) پنج

(۲) چهار

(۱) سه

۳- کدام گزینه می‌تواند معنی مناسبی برای تعداد بیشتری از واژه‌های زیر باشد؟

«مطاع، چلمن، استشاره، ارغند، دیلاق»

(۱) دراز و لاغر، رای‌زن، خشمگین، اطاعت‌شده

(۲) فرمانبردار، هالو، قهرآلود، مشورت

(۳) دست و پاچلفتی، اطاعت‌شده، خشمگین، نظرخواهی

(۴) مشورت، زین اسب، دراز و لاغر، بی‌عرضه

۴- کدام عبارت فاقد غلط املائی است؟

(۱) اگر عقوبتی فرماید محق و مصیب باشد که خطایی کرده‌ام و از بیم این مقام و حول این خطاب باز اندیشیده و باز می‌نمایم که ملکه جهان بر جای است.

(۲) آتش در خرمن تمنای او زد. گرگ به گوشه‌ای گریخت و خایب و نادم سر بر زانوی تأمل نهاد که این چه تأخیر جاهلانه و احمال کاهلانه بود که من کردم.

(۳) مهتران و بزرگان قصد زیردستان در مذهب سیادت محذور شناسند و تا خصم بزرگوار قدر و کریم نباشد، اظهار قوت و شوکت روا ندارد.

(۴) چون تو حسن عادت رها کردی و دیناری که هر روز موظف بود بازگرفتی استیصال تو خواهم کردن، چه درختی که از ارتفاع او انتفاعی نباشد، بریده بهتر.

۵- در عبارت زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«اگر شاه به فریب صاحب غرضی و تزویر ناقص عرضی که در عهد او جز نقض و در عقل او جز نقص صورت نبندد، دژ یتیم صدف خود را به تعجیل در کام نهنگ عجل نهد، از امضای این عظیمت پشیمان شود.»

(۴) چهار

(۳) سه

(۲) دو

(۱) یک

۶- در کدام گزینه، غلط املائی یافت می‌شود؟

(۱) سخره ترجمانی قلمست

(۲) شمع اگر زان لب خندان به زبان لافی زد

(۳) من آن علم و فراست با پر کاهی نمی‌گیرم

(۴) فانی در عاشقی هر غم که آید شاد باش

۷- انتساب چند اثر به نویسنده یا سراینده آن نادرست است؟

(اسرارنامه: عطار)، (تحفة الاحرار: مجد خوافی)، (فرهاد و شیرین: نظامی)، (ماه نو و مرغان آواره: رابیندرانات تاگور)،

(هم‌صدا با حلق اسماعیل: سید ضیاءالدین شفیع)، (حملة حیدری: باذل مشهدی)، (اخلاق محسنی: عین‌القضات همدانی)،

(لطایف‌الطوائف: فخرالدین علی صفی)

(۴) پنج

(۳) چهار

(۲) سه

(۱) دو

۸- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

- «روی او در زیر زلف تاب‌دار بود آتش‌پاره‌ای بس آبدار»
- (۱) تناسب، متناقض‌نما، حس‌آمیزی، تضاد
- (۲) استعاره، تشبیه، حسن تعلیل، جناس
- (۳) تشبیه، جناس، تناقض، تناسب
- (۴) ایهام تناسب، پارادوکس، تشبیه، اغراق

۹- آرایه‌های ادبی بیت زیر در کدام گزینه همگی درست مشخص شده است؟

- «تداد عشق گریبان به دست کس ما را گرفت این می‌پر زور چون عسس (پاسبان) ما را»
- (۱) استعاره، اسلوب معادله، تشبیه
- (۲) واج‌آرایی، اسلوب معادله، کنایه
- (۳) استعاره، حسن تعلیل، تشخیص
- (۴) کنایه، ایهام، تشخیص

۱۰- در کدام بیت تعداد تشبیه کمتر است؟

- (۱) قدّ و روی و زلف، سرو و ماه و مشک
- (۲) مه‌ر او آب و کین او آتش
- (۳) از گل و ابر آسمان و زمین
- (۴) خرم بهار خواند عاشق تو را که تو
- مشک پیچان، ماه تابان، سرو راست
- خشم او درد و عفو او درمان
- پر طاووس گشت و پشت پلنگ
- لاله رخ و بنفشه خط و یاسمن تنی

۱۱- ترتیب توالی ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «تناقض، ایهام، تلمیح، استعاره» در کدام گزینه درست آمده است؟

- (الف) داد آگهی ز خاصیت آب زندگی زهری که ریخت عشق تو در انگبین مرا
- (ب) بیگناهی کم گناهی نیست در دیوان عشق یوسف از دامان پاک خود به زندان می‌شود
- (ج) بلبلم، لیک چو گل عهد ببندد با زاغ من دگر با چه دلی لب به سخن باز کنم
- (د) آن که لعلش عین آب زندگانی یافتیم در رهش مردن حیات جاودانی یافتیم
- (۱) الف، ج، ب، د
- (۲) الف، د، ج، ب
- (۳) ب، الف، ج، د
- (۴) ج، الف، ب، د

۱۲- تعداد ترکیب‌های وصفی و اضافی موجود در هر بیت برابر است؛ به‌جز بیت گزینه ...

- (۱) آن کس آگه ز پریشانی احوال من است
- (۲) خوشا کسی که در این خاکدان به غیر در دل
- (۳) دل صد چاک را کردم نثار او ندانستم
- (۴) در شب تاریک نتوان دزد را دنبال رفت
- که چو من بسته آن زلف شکن در شکن است
- دگر امید گشایش به هیچ باب ندارد
- که بار شانه آن زلف پریشان بر نمی‌دارد
- دل گرفتن مشکل است از طره شیرنگ او

۱۳- نقش قافیة ابیات در کدام گزینه به ترتیب، درست مشخص شده است؟

- (الف) صاحب‌دلی چو نیست، چه سود از وجود دل
(ب) عشق آن چنان گداخت تنم را که بعد مرگ
(ج) ای باغبان بسوز که در باغ خرمی
(د) برق جفا به باغ حقیقت گلی نهشت
- آینه گو مباش چو اسکندری نماند
بر خاک مرقدم کف خاکستری نماند
زین خشک‌سال حادثه، برگ تری نماند
کرم ستم به شاخ فضیلت، بری نماند

(۱) نهاد، مضاف‌الیه، صفت، مفعول

(۳) نهاد، صفت، صفت، نهاد

(۲) متمم، صفت، نهاد، نهاد

(۴) متمم، مضاف‌الیه، نهاد، مفعول

۱۴- حذف فعل در کدام گزینه به «قرینه معنوی» است؟

- (۱) سیل از ویرانه من شرمساری می‌برد
(۲) تو نیز از تکبر کنی هم‌چنان
(۳) در گردنت صبا چو تنم خاک ره شود
(۴) دهل زیر گلیم از خلق پنهان
- نیست جز افسوس در کف، خانه‌پرداز مرا
نمایی، که پیش‌ت تکبرکنان
در کوی دوست ریزش و در رهگذار دوست
نشاید کرد و آتش زیر سرپوش

۱۵- هر دو جمله کدام مصراع از الگوی «نهاد + فعل» تشکیل شده است؟

- (۱) خوش بود گر محک تجربه آید به میان
(۳) شکر ایزد که نه در پرده پندار بماند
- (۲) آن نیست که حافظ را رندی بشد از خاطر
(۴) دل بر دلدار رفت جان بر جانانه شد

۱۶- با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه درست نیست؟

- «درآشاد از درم خندان که در پایت فشانم جان
مرا خوش دار، چون خود را به فتراک تو برستم
- مدارم بیش از این گریان، بیا، کت آرزومندم
بیا، کز آرزوی تو دمی صد بار جان کندم»

(۱) بیت دوم از دو جمله غیرساده تشکیل شده است.

(۳) ضمیر پیوسته دوم شخص مفرد، نقش وابسته دارد.

(۲) این دو بیت از نه جمله تشکیل شده است.

(۴) در بیت اول، سه فعل اسنادی به کار رفته است.

۱۷- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) دنیا که برای رهگذر باید داشت
(۲) دائم گل این بستان شاداب نمی‌ماند
(۳) بر این ودیعه که بخشدت آسمان کیود
(۴) خواهی که برنخیزدت از دیده رود خون
- از زود گذشتنش خبر باید داشت
دریاب ضعیفان را در وقت توانایی
مبند دل که شبی این ودیعه بریاید
دل در وفای صحبت رود کسان مبند

۱۸- سروده «چندان تناوری و بلند/ که به هنگام تماشا/ کلاه از سر کودک عقل می‌افتد» با کدام بیت زیر مفهوم یکسانی دارد؟

- (۱) عقل را معرکه عشق کند طفل مزاج
(۲) تا چند دردسر کشم از افسر خرد
(۳) تا طرف کلاه بر شکستی
(۴) فکند از سر گردن‌کشان عالم خاک
- کودک ما نشود محو تماشا چه کند؟
ای بوی گل کجاست جنون کله‌ریای
قدر کله قمر شکستی
کلاه عقل تماشای طاق ابرویش

۱۹- ابیات کدام گزینه قرابت معنایی دارند؟

- (الف) چه وجود نقش دیوار و چه آدمی که با او
(ب) چو انسان را نباشد فضل و احسان
(ج) اگر آدمی به چشم است و دهان و گوش و بینی
(د) آدمی نیست مگر کالبدی بی‌جان است
- سخنی ز عشق گویند و در او اثر نباشد
چه فرق از آدمی تا نقش دیوار
چه میان نقش دیوار و میان آدمیت
آن که گوید که مرا میل به دیدار تو نیست

(۲) الف، ب

(۳) د، ب

(۴) د، الف

۲۰- پیام عارفانه عبارت زیر، در کدام گزینه تکرار شده است؟

«مرد باید در میان بازار مشغول تواند بود، چنان که یک لحظه از حق تعالی غایب نشود.»

- (۱) چو روی پرستیدنت با خداست
(۲) گر طهارت خواهی از غیر خدا بیزار شو
(۳) هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای
(۴) برون ز انجمن و در میان انجمن‌اند

۲۱- بیت زیر، با کدام ابیات، مفهومی مشترک دارد؟

- «ارباب حاجتیم و زبان سؤال نیست
الف) از نیاز عاشقان بی‌نیاز است این همه
ب) حاجت به قول نیست که بی ذلت سؤال
ج) هستی مطلق بود از خودنمایی بی‌نیاز
د) چه حاجت است گشودن دهن به حرف سؤال

- در حضرت کریم، تمنا چه حاجت است؟
عاشقان را این همه عجز و نیاز از بهر چیست؟
حاجات سایلان ز در ما شود روا
هرچه آید در نظر نابود می‌دانیم ما
زبان اهل طلب را کریم می‌داند

(۴) ب، د

(۳) الف، ج

(۲) ج، د

(۱) الف، ب

۲۲- کدام گزینه به مفهوم متفاوتی با بیت زیر اشاره دارد؟

- «مستمع صاحب‌سخن را بر سر کار آورد
(۱) قطره باران گهر می‌گردد از گوش صدف
(۲) مستمع چون یافت همچون مصطفی
(۳) مرده ز گور برجهد، آید و مستمع شود
(۴) از تأمل مستمع سازد سخن را خوش‌عنان

- غنچه خاموش بلبل را به گفتار آورد
از سخن فهمن سخنور چون سخن دارد دریغ؟
هر سر مویش زبانی شد جدا
گر بت من ز مرده‌ای یاد کند حکایتی
تیر را بخشد پر و بال از نشان استادگی

۲۳- همه ابیات به‌جز بیت گزینه ... بیانگر مفهومی مشترک هستند.

- (۱) شکست از گردش گردون به پاکان می‌رسد افزون
(۲) آه ازین گردون دون کز وی کسی دلشاد نیست
(۳) ضربت گردون دون آزادگان را خسته کرد
(۴) نیک مردان جهان را به قضایای امور

- که گندم پاک چون گردید رنج آسیا بیند
داد کز بیداد او هرگز دلی آزاد نیست
کو دل آزاده‌ای کز تیغ او مجروح نیست؟
از جفای فلک دون چه زیان است که نیست

۲۴- مفهوم آمده در برابر کدام بیت، درست است؟

- (۱) خبر از خنده سوفار ندارد پیکان
(۲) به سعی خود نتوان برد پی به گوهر مقصود
(۳) از درد بر آینه دل گرد ندارم
(۴) عشق چون آید، برد هوش دل فرزانه را

- چه اثر در دل غمگین لب خندان دارد (خنده آیین خردمندان است)
خیال باشد کاین کار بی‌حواله برآید (از تو حرکت از خدا برکت)
دارم گله از چشم خود از درد ندارم (از ماست که بر ماست)
دزد دانا می‌کشد اول چراغ خانه را (عاقلان را یک اشارت بس بود)

۲۵- پیام اخلاقی «اثر غم و شادی، پیش مردمان پیدا مکن.» در کدام بیت زیر دیده می‌شود؟

- (۱) مردمان باز برسید ز خسرو که کنون
(۲) ز غم مباش غمین و مشو ز شادی شاد
(۳) چو با ایشان بگویی راز خویش
(۴) چو احمد راز خود با مرتضی گو

- در غم دوست تو را دیده‌گریان چون است
که شادی و غم گیتی نمی‌کنند دوام
نهنت مرهمی بر جان ریش
نه با مر جاهلان ناسزا گو

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٢٤ - ٣٥)

٢٤- ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ﴾:

- (١) بگو ای کافرهای نپرستید آنچه را که من می‌پرستم و شما پرستش‌کننده نیستید از آنچه که من پرستش می‌کنم!
- (٢) بگو ای کافران نمی‌پرستم آنچه را که شما می‌پرستید و شما پرستش‌کننده آنچه را که می‌پرستم، نیستید!
- (٣) به کافران بگو عبادت نکنید آنچه را که شایستهٔ عبادت نیست درحالی که عبادت‌کننده نیستید از آنچه عبادت می‌کنم!
- (٤) بگو ای کافرهای عبادت نمی‌کنم چیزی که شایستهٔ عبادت نمی‌باشد و آنچه شما عبادت نمی‌کنید من عبادت نکردم!

٢٧- «لَا تُعَاقِبِ الشَّائِمَ إِلَّا بِالصَّمْتِ لِأَنَّ مَنْ اجْتَنَبَ الْإِسَاءَةَ أَرْضَى اللَّهُ!»:

- (١) ناسزاگو را فقط با سکوت مجازات مکن، چون هر کسی که از بدی کردن پرهیز کند خدا را راضی می‌کند!
- (٢) دشنام‌دهنده را فقط با خاموشی کیفر ده، زیرا هر که از بی‌ادبی کردن دوری کرد خداوند را خشنود ساخت!
- (٣) مجازات مکن دشنامگو را مگر با سکوت، قطعاً هر کس از بدی کردن پرهیز کند خدا را راضی کرده است!
- (٤) دشنامگو را کیفر ده مگر با خاموشی، چون کسی که از بی‌ادبی کردن دوری می‌کند خداوند را خشنود خواهد ساخت!

٢٨- «رُبَّ إِنْسَانٍ لَهُ نَقْصٌ فِي جِسْمِهِ فَيَعْوِضُ النَّقْصَ بِقُدْرَاتٍ جَسْمِيَّةٍ عَجِيبَةٍ لَا نَجْدَهَا فِي الْأَخْرِينِ!»:

- (١) شاید انسانی که در جسم خود نقصی دارد بتواند این نقص را با توانایی جسمی شگفتی که در دیگران یافت نمی‌شود جبران کند!
- (٢) گاهی انسانی که جسمش دارای نقص است نقص خود را با توانایی‌های جسمی عجیبی جبران می‌کند که در دیگران آن را نمی‌یابی!
- (٣) چه بسا انسانی که در جسم خود نقصی دارد و این نقص را با توانایی‌های جسمی عجیبی که در دیگران آن را نمی‌یابیم، جبران می‌کند!
- (٤) چه بسا یک انسان که نقصی در جسمش هست این نقص را با توانایی‌های جسمی شگفتی که در دیگران پیدا نمی‌کنیم می‌تواند جبران کند!

٢٩- «كُنْتُ أَشَاهِدُ مَعَ إِخْوَتِي فِي إِحْدَى الْبَرَامِجِ التَّلْفِزِيُونِيَّةِ الدَّلَافِيْنَ الَّتِي تُحَيِّرُنِي حَرَكَاتُهَا الْجَمَاعِيَّة!»:

- (١) در یک برنامهٔ تلویزیونی همراه برادران خود دلفین‌هایی را می‌دیدم که حرکت گروهی آن‌ها مرا متحیر می‌کرد!
- (٢) در یکی از برنامه‌های تلویزیونی با خواهرانم دلفین‌هایی را تماشا می‌کردیم که حرکت‌های گروهی‌شان ما را متحیر می‌کرد!
- (٣) در یکی از برنامه‌های تلویزیونی همراه خواهران خود دلفین‌هایی را می‌دیدم که حرکات دسته‌جمعی آن‌ها باعث حیرت من می‌شد!

(٤) در یکی از برنامه‌های تلویزیونی با برادرانم دلفین‌هایی را تماشا می‌کردم که حرکات گروهی آن‌ها من را متحیر می‌ساخت!

٣٠- «لَمْ تَكُنْ أَسْرِيَةً قَدْ اسْتَطَاعَتْ أَنْ تَسَاعِدَهُ لِذَلِكَ قَرَّرَ أَلَّا يَعْتَمِدَ عَلَيَّ إِلَّا نَفْسَهُ!»:

- (١) خانواده‌اش نتوانسته بود به او کمک کند بنابراین تصمیم گرفت به هیچ‌کسی جز خودش تکیه نکند!
- (٢) خانوادهٔ او نمی‌توانستند به او کمک کنند به همین خاطر تصمیم گرفتند تنها به خودش تکیه کند!
- (٣) خانواده‌اش نزد او نبود تا بتواند به او مساعدت کند بنابراین قرار گذاشت جز خودش به کسی تکیه نکند!
- (٤) خانواده قادر نبود که به او کمک کند به همین خاطر تصمیم گرفت فقط به خودش اعتماد کند!

۳۱- «يا قوم لا تزعموا أنكم أجرام صغيرة خلقت من طينة عبثاً بل انطوى فيكم عالم أكبر لا تبصرونه!»:

- ۱) ای قوم من، فکر نکنید شما جرم‌های کوچکی هستید که از یک تکه گل، بیهوده آفریده شده‌اند، بلکه جهانی بزرگ در شما درهم پیچیده است که آن را نمی‌بینید!
- ۲) ای قوم، گمان نکنید که شما جرم‌های ناچیزی هستید که بی‌هدف از تکه‌های گل آفریده شده‌اید، بلکه درون شما عالمی بزرگتر درهم تنیده‌اند که آن را نمی‌بینید!
- ۳) ای قوم من، خیال نکنید که شما جرم‌هایی کوچکید که بیهوده از یک تکه گل آفریده شده‌اید، بلکه در شما جهانی بزرگتر درهم پیچیده شده است که نمی‌بینیدش!
- ۴) ای قوم، مپندارید که شما جرم‌های کوچک هستید و از یک تکه گل بیهوده آفریده شده‌اید، زیرا در شما جهان بزرگتری درهم تنیده است که آن را ندیده‌اید!

۳۲- «أعجب أنوشروان كلام الفلاح الرائع فأمر جنوده بأن يعطى له ألفي دينار!»:

- ۱) حرف جالب کشاورز انوشیروان را به شگفت آورد، لذا به سربازان خویش دستور داد که به او هزار دینار بدهند!
- ۲) سخن جالب کشاورز انوشیروان را به تعجب واداشت، لذا به سربازانش دستور داد که دو هزار دینار به او داده شود!
- ۳) انوشیروان از سخن جالب کشاورز خیلی تعجب کرد، لذا به سربازان خود امر کرد که به او هزار دینار داده شود!
- ۴) انوشیروان از سخن جالب کشاورز خوشش آمد، لذا به سربازانش امر کرد که به او دو هزار دینار بدهند!

۳۳- عین الصحیح:

- ۱) رَبِّ إِحْمِنِي فِي الشَّدَائِدِ وَأَعْتِي وَتَقَبَّلْ دَعَاءِي! ای پروردگرم از من در سختی‌ها نگهداری کن و مرا یاری کن و دعایم را بپذیر!
- ۲) إِنَّ اللَّهَ نَصَرَّ رَسُولَهُ وَالْمُؤْمِنِينَ بِغَزْوَةِ بَدْرٍ! همانا خداوند پیامبر و مؤمنان را به‌وسیله جنگ بدر یاری کرد!
- ۳) مَارَسْنَا مُمَارَسَةَ الرِّيَاضِيِّينَ لِنَفْوَرٍ فِي الْمُبَارَاةِ! همراه ورزشکاران تمرین کردیم تا در مسابقه برنده شویم!
- ۴) لَمْ يَغْرِسْ هَذَا الْمُزَارِعَ أَيَّ فَسِيلَةٍ فِي الْحَقْلِ! این کشاورز هیچ نهالی در کشتزار نمی‌کارد!

۳۴- عین الخطأ:

- ۱) في إيران العمارات الأثرية كثيرة فأحساؤها يستغرق زمناً طويلاً! در ایران بناهای تاریخی بسیاری هست که شمردن آن‌ها وقت طولانی می‌گیرد!
- ۲) الإعجاب بالنفس ما يمنع أن تعمر الحكمة في قلب المتكبر! خودشیفتگی آن چیزی است که مانع می‌شود حکمت در قلب شخص مغرور ماندگار شود!
- ۳) إياكم و مجالسة الكذابين فإنهم يُبعدونكم عن الحقيقة فيضرونكم! از هم‌نشینی با افراد بسیار دروغگو بپرهیزید زیرا آنان از حقیقت دورتان ساخته و به شما آسیب می‌زنند!
- ۴) لِمَ تنتظر بما لا تقدر عليه قدرة و هذا يسبب أن لا يُصدّق كلامك! چرا به چیزی وانمود می‌کنی که قطعاً بر آن توانایی نداری و این باعث می‌شود سخنت باور نشود!

٣٥- «دروغم داشت مرا می کشت پس تصمیم گرفتیم که دروغ نگویم!»:

- (١) کذبي کاد یقتلني فعزمت أن لا أكذب!
 (٢) کان کذبي یقتلني فأريدُ أن لا أكذب!
 (٣) کذبي قُربَ یقتلي فعزمتُ أن لا أكذب!
 (٤) کاد کذبي یقتلني فعزمي علی أن لن أكذب!

■ ■ ■ إقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٣٦ - ٤٢) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

للأمطار تأثير كبير على نمو المحاصيل لأنها المصدر الرئيسي للمياه العذبة اللازمة للنبات ولذلك تؤثر كمية المطر على الإنتاج الزراعي. فكمية الأمطار الساقطة وفصل سقوطها ونظام سقوطها تحدد نوع المحصول الذي يمكن زراعته. فالأمطار تسقط على معظم الإقليم الموسمي صيفاً، ولذلك تُزرع المحاصيل الصيفيّة كالرزّ، كما تُزرع المحاصيل الشتويّة في إقليم البحر المتوسط كالقمح اعتماداً على الأمطار الشتويّة.

ليست كمية المطر دليلاً على نجاح الزراعة، من المهم أن تسقط الأمطار في الوقت المناسب وهو فصل النمو الذي يحتاج فيه النبات إلى الماء احتياجاً أكثر. تختلف الاحتياجات المائية للنباتات حسب نوع المحصول. تبعاً لاختلاف المناطق التي تزرع فيها. فكمية ١٠٠ مم مطر قد تكون مناسبة للزراعة في النواحي المعتدلة لكنها غير كافية في المناطق المدارية، وكما تكون الأمطار مفيدة للزراعة فأحياناً تكون ضارة كما يحدث في الفيضانات (سيلابها) المخربة.

٣٦- عَيْنِ الْخَطَأِ:

- (١) تتغذى النباتات المختلفة على مياه الأمطار العذبة!
 (٢) تساقط الأمطار الشتويّة لا ينعج المحاصيل الصيفيّة جداً!
 (٣) قد لا ينمو محصولٌ جيّداً و هو في منطقة تُمطر السّماء كثيراً!
 (٤) أكثر النباتات لا تحتاج إلى مياه الأمطار إلا في فصل الإثمار!
 ٣٧- عَيْنِ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ حَسَبِ النَّصِّ: ... تتضرّر المحاصيل الزراعيّة!

سبايت كنكور
Konkur.in

- (١) إن تُمطر السّماء أكثر من اللازم
 (٢) إن تسبّب الأمطار حدوث الفيضانات
 (٣) إذا كانت الأمطار في فصل غير مُتوقّع
 (٤) إذا أمطرت السّماء في فصل الشّتاء كثيراً!
 ٣٨- عَيْنِ الصَّحِيحِ حَسَبِ النَّصِّ:

- (١) تكتفي النباتات في المناطق الجافة بالقليل من المطر!
 (٢) من أهمّ الأمور هو زراعة النباتات التي لا تحتاج إلى المطر!
 (٣) إنّ العامل الوحيد الذي يُسرّع نموّ المحصول هو تساقط الأمطار!
 (٤) كمية الأمطار في المناطق المدارية تكون أقلّ من المناطق المعتدلة!

٣٩- عَيْنِ الْأَنْسِبِ لِعِنَانِ النَّصِّ:

- (١) الأمطار المفيدة و الأمطار الضارة!
 (٢) دور الأمطار في نموّ النباتات!
 (٣) المطر ضروريّ للحياة!
 (٤) المحاصيل الشتويّة و المحاصيل الصيفيّة!

■ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٤٠ - ٤٢)

٤٠- «تَوَثَّرَ»:

- ١) مضارع - صيغته للمفرد المؤنث الغائب (= للغائبة) - من وزن: فَعَّلَ و مصدره: «تَأَثَّرَ» - اسم فاعله: «مَوْثَّرٌ» / فعل؛ و فاعله «كَمِيَّةٌ»
- ٢) فعل - للمخاطب (= للمفرد المذكر المخاطب) - ماضيه: أَثَّرَ، و مصدره على وزن: تَفَعَّلَ - معلوم / فعل و مع فاعله جملة فعلية؛ « كَمِيَّةٌ » مفعوله
- ٣) فعل مضارع - له ثلاثة حروف أصلية (أ ث ر) و حرفان زائدان، مصدره: تَأَثَّرَ (وزنه: تَفَعَّلَ) - مجهول / فعل و فاعله محذوف؛ و الجملة فعلية
- ٤) مضارع - للغائبة - ماضيه: أَثَّرَ، و أمره: أَثِّرْ، اسم فاعله: مُتَأَثِّرٌ / فعل و فاعله « كَمِيَّةٌ »؛ و «المطر»: مضاف إليه؛ و ليس له مفعول

٤١- «تُرَّعَ»:

- ١) مضارع - حروفه الأصلية أو مادته: ز ر ع ؛ ليس له حرف زائد (= مجرد ثلاثي) - مجهول / فعل و نائب فاعله: «المحاصيل»
- ٢) مضارع - للمفرد المؤنث الغائب - حروفه الأصلية: ز ر ع ؛ مصدره: زَرَعَةٌ - اسم فاعله: مُزَارِعٌ - مجهول / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية
- ٣) فعل مضارع - له حرف زائد (= مزيد ثلاثي)؛ مصدره على وزن «إفعال» - معلوم / فعل؛ و فاعله: «المحاصيل»؛ صفته: «الشَّتَوِيَّةُ»
- ٤) فعل مضارع - للغائبة - مزيد ثلاثي (له ثلاثة حروف أصلية و حرف زائد واحد) - متعدّد / مفعوله: «المحاصيل» و هو موصوف

٤٢- «الساقطة»:

- ١) مفرد - اسم فاعل (ليس له حرف زائد؛ فعله الماضي: سَقَطَ) - معرب / صفة ؛ و الموصوف: «كَمِيَّةٌ»
- ٢) مفرد مؤنث - اسم فاعل (حروفه الأصلية: س ق ط؛ مصدره: سَقَطَ) / صفة أو نعت و «الأمطار» موصوف
- ٣) اسم - مفرد - مصدر (له حرف زائد واحد؛ ماضيه: سَاقَطَ) - معرفة / صفة أو نعت و موصوفها: «الأمطار»
- ٤) مؤنث - اسم فاعل (فعله المضارع: يُسَاقَطُ؛ على وزن: يُفَاعَلُ) - معرّف بأل / صفة ؛ « كَمِيَّةٌ » موصوف و مضاف معاً

■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٤٣ - ٥٠)

٤٣- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- ١) يُعَدُّ الْحَوْثُ الْأَزْرَقُ مِنْ أَكْبَرِ الْكَائِنَاتِ الْحَيَّةِ فِي الْعَالَمِ!
- ٢) لَهَجَاتُ هَذِهِ الطُّيُورِ تَخْتَلِفُ مِنْ مِثْلِهَا إِلَى مِثْلِهَا أُخْرَى!
- ٣) تَغَيَّرَتْ أَصْوَاتُ الْكَلِمَاتِ الْفَارْسِيَّةِ الَّتِي دَخَلَتْ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ!
- ٤) لَا تَسْتَشِيرِ الْكِدَّابَ فَإِنَّهُ كَالسَّرَابِ يُقَرِّبُ عَلَيْكَ الْبَعِيدَ!

٤٤- عَيْنَ المتضادِّ لكلمة «خَلَّة»:

- (١) حافظ على الذين هم ثابتون على عهد الصداقة و المحبة و الوفاء!
- (٢) أفضل الجواسيس من يحمل جنسية العدو و لكنه يؤمن بأهدافك!
- (٣) كلّموا الناس على قدر عقولهم لتكتسبوا المودة بينهم!
- (٤) يجب علينا ألا نزرع العدوان لكي لا نحصد الخسران!

٤٥- عَيْنَ الصحيح للفراغ:

إختار الزائر في السوق قميصاً و أراد أن يشتريه و إذا سأل بائع الملابس عن مبلغه قال:
صار المبلغ ..... ألف تومان، أعطني بعد التخفيض ..... ألفاً!

- (١) مئتين و عشرين - مئتين و ثلاثين
- (٢) ستّة و تسعين - تسعة و ستّين
- (٣) ثمانية و أربعين - سبعة و خمسين
- (٤) مئة و سبعين - مئة و ثمانين

٤٦- عَيْنَ فعلاً ماضياً تقدّم على جمع سالم:

- (١) أحبّ الإخوان الذين ساعدوني!
- (٢) أنظر إلى صدق أحاديثهم و أداء أماناتهم!
- (٣) قد خرّجت من الأشجار ثمرات لذيذة!
- (٤) سمعتُ من الصّف الآخر أصواتاً عجيبة!

٤٧- عَيْنَ الصّفّة تختلف من حيث علامة الإعراب:

- (١) إنّ بلاد إيران من البلدان الجميلة في العالم!
- (٢) حصّلت إيران على ثروة عظيمة من السياحة!
- (٣) يقضي كثير من السّائحين عطّلاتهم الصّيفيّة في إيران!
- (٤) كهف علي صدر من أطول الكهوف المائيّة في العالم!

٤٨- عَيْنَ ما ليس فيه المعرفة بنوعيه (حسب ما درسناه):

- (١) تُوجَد ملامعات كثيرة في أشعار حافظ الشيرازي!
- (٢) اللهم اغفر للمؤمنين و استجب دعاءهم!
- (٣) رأيت أحمد في مطار طهران و قلته: أنا مسرور بهذا اللقاء!
- (٤) يا ربّ، اجعل يومي سعيداً و ألحقتني بعبادك المخلصين!

٤٩- عَيْنَ فعلاً يُمكن أن يعادل المضارع الاتزامي:

- (١) كاد شاب يغرق في البحر،
- (٢) فأسرع أصحابه إليه لإنقاذه،
- (٣) عندما وصلوا إليه ظنّوا أنّه يكذب،
- (٤) فلم يلتفتوا إليه حتّى مات!

٥٠- عَيْنَ مفعولاً مطلقاً يختلف عن الباقي:

- (١) رجعت من بيت صديقي مساءً رجوع الخائفين!
- (٢) تكلم مع زملائك تكلم من يريد إصلاحهم!
- (٣) من لم يؤدبه الوالدان تأديباً فعلى الزمان أن يؤدبه!
- (٤) يحاسب البخيل في الآخرة مُحاسبة الأغنياء!

داوطلبان اقلیت‌های مذهبی می‌توانند سؤال‌های ویژه خود را از مسئولین موزه دریافت کنند.

۵۱- انس خداوند متعال با چه کسانی بیشتر است و راه‌هایی متوکلان از وحشت تنهایی چیست؟

- (۱) آنان که بیشتر با خدا نجوا دارند. - پناه بردن به حکمت خدا
 (۲) آنان که به خدا بیشتر عشق می‌ورزند. - آرام گرفتن به یاد خدا
 (۳) آنان که بیشتر با خدا نجوا دارند. - آرام گرفتن به یاد خدا
 (۴) آنان که به خدا بیشتر عشق می‌ورزند. - پناه بردن به حکمت خدا

۵۲- مطابق قرآن کریم به ترتیب، هر یک از موارد زیر وسیله‌ای برای دستیابی به کدام اهداف هستند؟

- میزان و کتاب آسمانی

- ایمان به خدا و تمسک به او

- شرب خمر و قمار

- (۱) برقراری عدالت - هدایت به راه راست - زینت‌بخشی به گناهان
 (۲) ولایت معنوی - رحمت و فضل الهی - زینت‌بخشی به گناهان
 (۳) برقراری عدالت - رحمت و فضل الهی - بازداری از اقامه نماز
 (۴) ولایت معنوی - هدایت به راه راست - بازداری از اقامه نماز

۵۳- دل بستن به آرایش زندگی دنیایی، عدم توجه ما به کدام سرمایه انسانی را می‌رساند؟

(۱) تعقل و تفکر

(۲) اراده و اختیار

(۳) فطرت

(۴) گرایش به خیر و نیکی

۵۴- مطابق آیات قرآن کریم، «انان که در باغ‌های بهشتی گرامی داشته می‌شوند.» و «انان که با کظم‌غیظ جلب‌کننده دوستی و محبت خداوند هستند.» به ترتیب متّصف به چه وصفی هستند؟

(۱) منفق - محسن

(۲) توّاب - متّقی

(۳) امانت‌دار - منفق

(۴) متّقی - توّاب

۵۵- با رعایت رتبه، علیت مقبول الهی واقع شدن شهادت «فرشتگان» و «پیامبران» کدام است؟

(۱) اعمال و افکار و نیت‌های انسان‌ها را در ترازوی عدل الهی می‌سنجند. - اعمال آنان معیار و میزان سنجش اعمال دیگران قرار می‌گیرد.

(۲) همواره مراقبند و تمامی اعمال انسان‌ها را ثبت کرده‌اند. - ظاهر و باطن انسان‌ها را در دنیا دیده‌اند و مصون از خطا هستند.

(۳) اعمال و افکار و نیت‌های انسان‌ها را در ترازوی عدل الهی می‌سنجند. - ظاهر و باطن انسان‌ها را در دنیا دیده‌اند و مصون از خطا هستند.

(۴) همواره مراقبند و تمامی اعمال انسان‌ها را ثبت کرده‌اند. - اعمال آنان معیار و میزان سنجش اعمال دیگران قرار می‌گیرد.

۵۶- پوشش مناسب افراد، نشانه چیست و شناخته شدن به این ویژگی مربوط به کدام موضوع در حجاب است؟

(۱) عفاف - حدود حجاب

(۲) عزت - ثمرات حجاب

(۳) عزت - حدود حجاب

(۴) عفاف - ثمرات حجاب

۵۷- شعر «مهر رخسار تو می‌تابد ز ذرات جهان / هر دو عالم پر ز نور و دیده نابینا، چه سود» با کدام آیات شریفه ارتباط معنایی دارد و دال بر کدام یک از راه‌های تقویت اخلاص است؟

(۱) «ما رأیت شیئاً إلا و رأیت الله قبله و بعده و معه» و «مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا» - افزایش معرفت به خداوند

(۲) «الله نور السماوات و الارض» و «مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا» - افزایش معرفت به خداوند

(۳) «الله نور السماوات و الارض» و «مَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ» - راز و نیاز با خداوند

(۴) «ما رأیت شیئاً إلا و رأیت الله قبله و بعده و معه» و «مَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ» - راز و نیاز با خداوند

۵۸- به ترتیب، معجزات «شفا دادن به بیماری‌های غیرقابل درمان» و «زنده کردن مردگان» از حضرت عیسی (ع) در کدام بخش از آیات شریفه ترسیم شده‌اند؟

(۱) «وَ أُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَ الْإِبْرَصَ» - «وَ أَحْيِ الْمَوْتَى بِإِذْنِ اللَّهِ»

(۲) «فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ» - «وَ أُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَ الْإِبْرَصَ»

(۳) «فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ» - «وَ أُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَ الْإِبْرَصَ»

(۴) «وَ أُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَ الْإِبْرَصَ» - «فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ»

۵۹- با امان نظر به آیه ۳۳ سوره احزاب (آیه تطهیر) چه موضوعی ادراک می‌گردد؟

- ۱) همان‌طور که رسول خدا (ص) دو ویژگی علم کامل و عصمت از گناه و اشتباه را دارد، اهل‌بیت نیز به آن مزین هستند.
- ۲) رسول خدا (ص) برای آگاهی مردم و اشتباه نکردن آنان مصداق اولی‌الأمر را معرفی می‌کند.
- ۳) رسول خدا (ص) با حضور در مسجد ولایت امام علی (ع) را اعلام می‌کند تا مردم با چشم ببینند و از زبان پیامبر بشنوند تا امکان مخفی کردن نباشد.
- ۴) رسول خدا (ص) با راهنمایی و هدایت خداوند حضرت علی (ع) و یازده فرزند ایشان را به جانشینی معرفی کرده است.

۶۰- از آیه ﴿ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى ﴾ کدام مفهوم مستفاد می‌گردد و کدام صفت الهی را به ذهن متبادر می‌سازد؟

- ۱) خداوند هر دسته از مخلوقات را متناسب با ویژگی‌هایی که در وجودشان قرار داده، هدایت می‌کند. - قدرت الهی
  - ۲) خداوند هر دسته از مخلوقات را متناسب با ویژگی‌هایی که در وجودشان قرار داده، هدایت می‌کند. - حکمت الهی
  - ۳) خداوند هر مخلوقی را برای هدفی معین خلق می‌کند و او را هدایت و راهنمایی می‌فرماید. - حکمت الهی
  - ۴) خداوند هر مخلوقی را برای هدفی معین خلق می‌کند و او را هدایت و راهنمایی می‌فرماید. - قدرت الهی
- ۶۱- بیت «شده او پیش و دل‌ها جمله در پی / گرفته دست جان‌ها دامن وی» با کدام آیه شریفه قرابت مفهومی دارد؟

- ۱) «وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ ...»
- ۲) «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ...»
- ۳) «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ ...»
- ۴) «وَمَا كُنْتُمْ تَتْلُوا مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكُمْ ...»

۶۲- «این‌که خداوند علتی ندارد و از چیزی به وجود نیامده است.» دربرگیرنده مفهوم کدام آیه است؟

- ۱) «اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ»
- ۲) «اللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ»
- ۳) «هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ»
- ۴) «لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ»

۶۳- آیه شریفه «إِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبْ عَلَيَّ وَجْهًا» به ترتیب حاوی کدامیک از مراتب توحید، شرک و سنت‌های الهی است؟

- ۱) توحید در ربوبیت - شرک در ربوبیت - سنت ابتلاء
- ۲) توحید عملی - شرک عملی - سنت استدراج
- ۳) توحید عملی - شرک در ربوبیت - سنت استدراج
- ۴) توحید در ربوبیت - شرک عملی - سنت ابتلاء

۶۴- بنابر منویات حضرت یوسف علیه‌السلام و با استناد به قرآن کریم، تجلی عفاف و پاکدامنی او منوط به چیست و کدامیک از ابعاد توحید بیانگر این عامل می‌باشد؟

- ۱) «و لقد راودته عن نفسه فاستعصم» - توحید در خالقیت
- ۲) «و لقد راودته عن نفسه فاستعصم» - توحید در ربوبیت
- ۳) «و الا تصرف عنی کیدهن اصب الیهن» - توحید در خالقیت
- ۴) «و الا تصرف عنی کیدهن اصب الیهن» - توحید در ربوبیت

۶۵- کدام موضوع از عبارت «وابستگی مخلوقات در عالم تکوین به قضای الهی» قابل فهم است؟

- ۱) علم الهی زمینه‌ساز اراده و خواست الهی و اجرا و پیاده کردن آن است.
- ۲) مخلوقات جهان، با حکم و فرمان الهی ایجاد می‌گردند.
- ۳) نقشه جهان با تمام موجودات آن و ریزه‌کاری‌ها و ویژگی‌ها و قانون‌هایش، از آن خداست.
- ۴) خداوند عالم با علم خویش ویژگی‌ها، حدود و اندازه مخلوقات را تعیین می‌کند.

۶۶- این‌که خلفای بنی‌امیه و بنی‌عباس براساس امیال خود حکومت کرده و خودسرانه عمل می‌کردند، برخلاف دستور خداوند در کدام آیه شریفه است؟

- ۱) «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الكتاب و ...»
- ۲) «يا ايها الذين آمنوا اطيعوا الله و اطيعوا الرسول و اولی الامر منكم»
- ۳) «ام من اتسس بنیانه علی شفا جرف هار فانهار به فی نار جهنم ...»
- ۴) «قل هل یستوی الذین یعلمون و الذین لا یعلمون انما یتذکر اولوالالباب»

۶۷- کدام عبارت توضیح مناسبی در مورد سنت املاء و استدراج است؟

- ۱) خداوند، امکانات و لوازم رسیدن به خواسته‌ها و هدف‌های هر دو گروه حق‌پذیر و غیرحق‌پذیر را فراهم کرده است.
- ۲) خداوند، همراه با فرصت‌دهی به گناهکاران، بر امکانات و نعمت‌های آنان می‌افزاید.
- ۳) کسانی که در زندگی در معرض امور خیر و شر قرار می‌گیرند، تصمیم و چگونگی عملکردشان موجب رشد یا خسران آن‌هاست.
- ۴) کسانی که زندگی دنیا و تجملات آن را بخواهند، حاصل کارهایشان را در همین دنیا خواهند دید.

۶۸- توصیه حضرت عیسی بن مریم (ع) به حواریون خود که فرمود: «... من به شما فرمان می‌دهم که حتی فکر زنا را نیز به خاطر نیاورید.» با کدام عبارت قرآنی در تناسب است و کدام تعبیر در خصوص آن صحیح است؟

- (۱) «يَحْتَوْنَ أَنْ تَشِيْعَ الْفَاحِشَةُ» - «إِثْمٌ كَبِيرٌ»
 (۲) «يَحْتَوْنَ أَنْ تَشِيْعَ الْفَاحِشَةُ» - «سَاءَ سَبِيلاً»
 (۳) «لَا تَقْرَبُوا الزَّيْنَى إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً» - «سَاءَ سَبِيلاً»
 (۴) «لَا تَقْرَبُوا الزَّيْنَى إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً» - «إِثْمٌ كَبِيرٌ»

۶۹- علیت ادعای مؤمنان در عبارت قرآنی «وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدَّ حُبًّا لِلَّهِ» و معلولیت دریافت پاداش الهی در چه صورت محقق می‌گردد؟

- (۱) «فَاتَّبَعُونِي يَحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ»
 (۲) «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ إِندَاداً يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ»
 (۳) «مَنْ نَجَعَلِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلِ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ»
 (۴) «مَنْ حَاسِبٌ نَفْسَهُ وَقَفَّ عَلَى عَيْبِهِ وَاحْطَأَ بِذُنُوبِهِ وَاسْتَقَالَ الذُّنُوبَ»

۷۰- انسان به پشتوانه چه چیزی می‌گوید: «گذشته آن گونه بودم و اکنون این گونه هستم.» و در چه صورت باید انسان در دوران عمر بارها به شخص دیگری تبدیل می‌شد؟

- (۱) محور ثابت - اگر شخصیت انسان به بُعد غیرمادی نسبت داده شود. (۲) حالات گوناگون - اگر شخصیت انسان وابسته به جسم او باشد.
 (۳) محور ثابت - اگر شخصیت انسان وابسته به جسم او باشد. (۴) حالات گوناگون - اگر شخصیت انسان به بُعد غیرمادی نسبت داده شود.

۷۱- چند مورد از ویژگی‌های عالم برزخ در عبارات زیر درست آمده است؟

- گفت‌وگوی فرشتگان با انسان ← وجود شعور و آگاهی
 - سخن گفتن پیامبران با کشته‌شدگان جنگ بدر ← وجود شعور و آگاهی
 - باز بودن پرونده برخی از اعمال ← وجود شعور و آگاهی
 - دریافت پاداش خیرات بازماندگان ← وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۷۲- مطابق آیات کلام‌الله مجید، عمل به عهد و پیمان‌های خود با خدا، چه ثمراتی دارد؟

- (الف) «به زودی پاداش عظیمی به او خواهد داد.»
 (ب) «رسیدن به آموزش پروردگارتان و بهشتی که وسعت آن آسمان‌ها و زمین است»
 (ج) «آنان در باغ‌های بهشتی گرامی داشته می‌شوند.»
 (د) «تا من نیز به پیمان شما وفا کنم.»
- (۱) الف - ج (۲) الف - د (۳) ب - ج (۴) ب - د

۷۳- خاستگاه هر یک از پیامدهای زیر را به ترتیب در کدام نگرش‌ها می‌توان جست‌وجو کرد؟

- بی‌ارزش شدن زندگی چند روزه دنیوی
 - کم‌ارزش دانستن زندگی دنیا
 - اندوهناک دانستن پایان زندگی انسان
- (۱) قادر نبودن در فراموشی فکر مرگ - حقیقی دانستن زندگی جاودانه اخروی - پرونده زندگی دنیوی را با مرگ بستن
 (۲) قادر نبودن در فراموشی فکر مرگ - طلوعی درخشان دانستن مرگ برای بعد روحانی - یکباره راهی فنا دانستن بشر
 (۳) غروبی برای جسم انگاشتن مرگ - طلوعی درخشان دانستن مرگ برای بعد روحانی - پرونده زندگی دنیوی را با مرگ بستن
 (۴) غروبی برای جسم انگاشتن مرگ - حقیقی دانستن زندگی جاودانه آخرت - یکباره راهی فنا دانستن بشر

۷۴- مهم‌ترین معیار برای شایستگی همسر، در کدام آیه آمده است؟

- (۱) «وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ بَنِينَ...»
 (۲) «أَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ»
 (۳) «يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكُمْ وَبَنَاتِكُمْ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ...»
 (۴) «وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا»

۷۵- این‌که آفریننده‌ای حکیم جهان را هدایت و پشتیبانی می‌کند و به موجودات مدد می‌رساند، مفهوم نهادینه شده در کدام آیه مبارکه است؟

- (۱) «قُلْ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ»
 (۲) «يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ»
 (۳) «يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ»
 (۴) «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ...»

دانش‌آموزان گرامی در صورتی که شما زبان غیرانگلیسی (فرانسه یا آلمانی) آزمون می‌دهید، سؤال‌های مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

- 76- He and his friend got lost while they were walking around the town because he had forgotten the name of the hotel, ...?**
 1) didn't they   2) didn't he   3) weren't they   4) wasn't he
- 77- I think simple things like turning off the radio when we are not listening to ... our electricity bill.**
 1) can lower   2) it can be lowered
 3) can be lowered   4) it can lower
- 78- A: Who's paying for the new hospital to be built?**
B: Well, most of the money ... from people, but the government has to pay 20 percent of the cost.
 1) will come   2) had come   3) was coming   4) are going to come
- 79- The young student that spent two hours reading the scientific report ... figure out what it was about.**
 1) didn't   2) he didn't   3) but didn't   4) who didn't
- 80- For many years, coal was not only readily available, but it was also very cheap in ... with other types of fuel.**
 1) appreciation   2) comparison   3) range   4) communication
- 81- The Newbery Medal is an award given to ... the most distinguished children's book published in the previous year.**
 1) handle   2) collect   3) recite   4) honor
- 82- We all want to be happy, to eat and drink well, and to relax in ... surroundings.**
 1) strange   2) traditional   3) comfortable   4) available
- 83- In the introduction of his book, the author provided the ... to the Second World War and made it clear what led to that global crisis.**
 1) likelihood   2) background   3) alternative   4) equivalent
- 84- I tried to ... the subject of his mother's cancer by talking about the exam and what he was going to do on Friday, but it was difficult.**
 1) keep off   2) hang out   3) stand for   4) use up
- 85- I believe that it is ... wrong to keep animals in such terrible conditions and then kill them for food.**
 1) regularly   2) unconditionally   3) morally   4) powerfully
- 86- I wasn't sure if the old wooden bridge could ... my weight, so I decided to find another way to cross the river.**
 1) reduce   2) contain   3) measure   4) support
- 87- In my opinion, my brother's perfect physical health is the ... of a balanced diet and regular daily exercise.**
 1) demand   2) product   3) exchange   4) purpose

PART B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Computers are gradually ...(88)... human labor in many areas of our lives. An important area in computer technology is the use of computer systems to perform jobs which require intelligence, such as learning how to sing or how to locate familiar objects.

In the last two decades, computer scientists ...(89)... with computers which can think. These special computers do not actually have brains but are fed with ...(90)... the job they are built to do. For example, there are computers which can identify which area contains gold or other materials. They learn about the important qualities of the mineral such as its color, weight, and the areas it is most ...(91)... to be found. This makes it easier for the computers ...(92)... the mineral in different parts of the world.

- 88- 1) consuming   2) replacing   3) reminding   4) polluting
 89- 1) come up   2) were coming up   3) have come up   4) had come up
 90- 1) many information of which   2) much of informations which are
       3) few information for   4) many pieces of information about
 91- 1) lovely   2) likely   3) costly   4) early
 92- 1) to spot   2) spotting   3) they not spot   4) are spotting

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

PASSAGE 1:

In the same way as Quebecers are determined to maintain their own identity, Canadians from the other provinces and cities are determined to keep Canada's identity. Although the Canadian way of life is more and more like the American way of life, lots of details are different, and many Canadians, particularly Quebecers, are worried about the survival of their own differences.

Yet about 80% of Canadians live within 150 km of the U.S. border, and this has had a bad effect on the Canadian economy. Like most European countries, Canada has a national health service, and a good social security system; but good welfare services have to be paid for by high taxes, so the cost of living in Canada is high. Because of this, hundreds of thousands of Canadians often get in their cars and drive over to the USA to go shopping. This is one cause of economic problems in Canada. Over half of Canada's imports come from the United States, and Canada has a trade deficit with the USA. But the American influence is not just a question of shopping. Lots of Canadians drive American cars, and cars are almost as important in Canada as they are in the USA.

Perhaps it is not surprising if some Canadians are afraid that their country will soon be just like another part of the USA. If, one day, Quebec becomes independent, many Canadians fear that the rest of Canada could break up. Perhaps that's an exaggeration but many Canadians feel it is a real risk.

93- What does the paragraph before this passage most probably discuss?

- 1) How people in Quebec appreciate the importance of keeping their identity
- 2) The difference between Quebecers and other Canadians in terms of lifestyle
- 3) The economic depression experienced by people in Quebec
- 4) Why Canadians are determined to keep their national identity

94- Paragraph 2 mainly discusses the influence of ... .

- 1) the U.S. economy on the Canadians' way of life and sense of national identity
- 2) the increasing economic dependence on the U.S. over the Canadian economy
- 3) a national health service and a social security system on Canada's economy
- 4) economic problems on the Canadians' sense of national identity

95- The underlined word “this” in paragraph 2 refers to the fact that ... .

- 1) good welfare services have to be paid for by high taxes in the U.S.
- 2) about 80% of Canadians live within 150 km of the U.S. border
- 3) Canada has a national health service, and a good social security system
- 4) the cost of living in Canada is high

96- Which of the following is true about the Canadians’ sense of identity, according to the passage?

- 1) They consider the sense of national identity as a real risk to their willingness to gain their independence.
- 2) Since their way of life is completely just like Americans, they aren’t worried to keep their national identity.
- 3) Many Canadians are willing to keep their distance with American society but it seems that Quebecers are more willing to do so.
- 4) While some Canadians are worried about the future of their country, others prefer their country to join the USA.

PASSAGE 2:

Sleep apnea is a kind of sleep disorder. It is a condition marked by abnormal breathing during sleep. People with sleep apnea have multiple extended pauses in breath when they sleep. These temporary breathing lapses cause lower-quality sleep and affect the body’s supply of oxygen, leading to potentially serious health consequences. Sleep apnea is one of the most common sleep disorders in the United States. It can affect children and adults and people of both sexes, although it is more common in men. Because of sleep apnea’s prevalence and potential health impact, it is important for people to be aware of what sleep apnea is and to know its types, symptoms, causes, and treatments. There are three types of sleep apnea:

Central sleep apnea (CSA): CSA happens because there is a problem with the brain’s system for controlling muscles involved in respiration, leading to slower and shallower breathing. Central sleep apnea has been found to affect around 0.9% of adults over the age of 40. It is found much more frequently in men than in women.

Obstructive sleep apnea (OSA): OSA occurs when the airway at the back of the throat becomes physically blocked. That obstruction causes temporary lapses in breath. OSA is much more common than CSA. For this reason, when people talk about “sleep apnea,” they are generally referring to OSA.

97- Which of the following best describes the organization of the information in the passage?

- 1) A health problem is introduced and then its causes and the ways to get rid of it are discussed.
- 2) A health problem is introduced and then its different types are mentioned.
- 3) A health problem is introduced and then some suggestions are made on how to prevent it.
- 4) A health problem is introduced and then its types, symptoms, causes and cures are discussed.

98- It can be understood from the passage that most of the people with sleep apnea ... .

- 1) have mental problems
- 2) are women who have a problem in their brains
- 3) have a blocked airway at the back of their throats
- 4) are men who have a problem in their brains

99- There is enough information in the passage to answer which of the following questions?

- 1) How OSA and CSA are cured regarding their differences?
- 2) In which parts of the world is sleep apnea more common?
- 3) Why is it argued that sleep apnea is more common in adults than in children?
- 4) Why is it necessary for people to know about sleep apnea?

100-The passage is most likely to continue with a discussion of ... .

- 1) another type of sleep apnea
- 2) the ways physicians cure CSA and OSA
- 3) another factor influencing sleep apnea
- 4) steps to take to prevent OSA and how to cure it

دفترچه شماره ۲

جامع چهارم

دفترچه اختصاصی

آزمون ۴ تیر - سال ۱۴۰۰

آزمون اختصاصی
گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۱۶۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۸۰

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	زمان پاسخ‌گویی
۱	ریاضی	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۵
۲	اقتصاد	۱۵	۱۲۱	۱۳۵	۱۰
۳	زبان و ادبیات فارسی (اختصاصی)	۳۰	۱۳۶	۱۶۵	۳۰
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	۱۶۶	۱۸۵	۲۰
۵	تاریخ	۱۵	۱۸۶	۲۰۰	۲۵
۶	جغرافیا	۱۵	۲۰۱	۲۱۵	
۷	علوم اجتماعی	۲۰	۲۱۶	۲۳۵	۱۵
۸	فلسفه و منطق	۲۵	۲۳۶	۲۶۰	۲۵
۹	روان‌شناسی	۲۰	۲۶۱	۲۸۰	۱۵

۱۰۱- عبارت گویای $\frac{x^2-9}{x^3-2x-x^2}$ به ازای چند عدد طبیعی تعریف نمی‌گردد؟

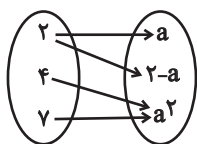
- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۰۲- یک پیتزا را بین چند نفر به طوری مساوی تقسیم کرده‌ایم. اگر ۲ نفر دیگر به این جمع اضافه شوند و دوباره پیتزا را به طور مساوی تقسیم کنیم،

به اندازه $\frac{1}{44}$ به هر فرد کم‌تر پیتزا می‌رسد. تعداد این افراد در ابتدا چند نفر بوده است؟

- (۱) ۶ (۲) ۷ (۳) ۸ (۴) ۹

۱۰۳- اعضای تابع f در نمودار مقابل، به صورت زوج مرتب در کدام گزینه آمده است؟

(۱) $\{(2,0), (4,0), (7,0)\}$

(۲) $\{(2,-1), (4,1), (7,1)\}$

(۳) $\{(2,2), (4,4), (7,4)\}$

(۴) $\{(2,1), (4,1), (7,1)\}$

۱۰۴- اگر خط $x = -1$ محور تقارن سهمی به معادله $f(x) = 2x^2 + ax + b$ و نقطه به طول $x = 2$ نقطه تلاقی نمودار سهمی با محور x ها باشد، مقدار

$a + b$ کدام است؟

- (۱) -۱۴ (۲) -۱۰ (۳) -۱۶ (۴) -۱۲

۱۰۵- کدام یک از متغیرهای زیر به ترتیب از راست به چپ متغیرهای کیفی اسمی و کمی فاصله‌ای است؟

(۱) سطح سواد - نمره درس ریاضی

(۲) گروه خونی - تعداد مکالمات تلفنی یک روز

(۳) مزه غذا (ترش - شیرین - شور) - دمای بدن انسان بر حسب سلسیوس

(۴) مراحل رشد یک نوزاد - وزن یک شخص

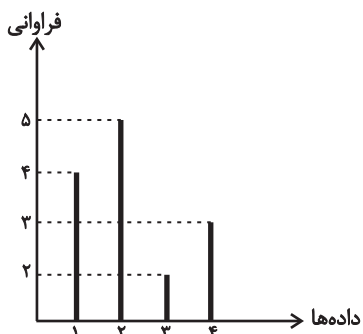
۱۰۶- در نمودار میله‌ای شکل زیر، میانه و دامنه میان چارکی داده‌ها به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

(۱) ۳, ۱

(۲) ۲, ۱/۵

(۳) ۲, ۲

(۴) ۳, ۲/۵

۱۰۷- اگر q گزاره‌ای نادرست، p گزاره‌ای درست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، گزاره $(p \wedge q) \Rightarrow (r \Leftrightarrow p)$ همواره با کدام گزاره هم‌ارزش است؟

- (۱) T (۲) F (۳) r (۴) $\sim r$

۱۰۸- f تابعی ثابت، g تابعی همانی و h تابع علامت است. اگر نقطه $(1, 4)$ عضوی از نمودار تابع f باشد، حاصل $\frac{f(10) - g(2)}{2h(\sqrt{5})}$ کدام است؟

- (۱) ۰/۲۵ (۲) ۰/۵ (۳) ۱ (۴) ۲

۱۰۹- اگر $f(x) = 3 + \left\lfloor \frac{2^x}{x} \right\rfloor$ باشد، مقدار $f\left(\frac{1}{3}\right) - f(2)$ کدام است؟ ($\lfloor \cdot \rfloor$ ، علامت جزء صحیح است.)

- (۱) -۱ (۲) صفر (۳) $-\frac{5}{3}$ (۴) $-\frac{1}{3}$

۱۱۰- برد تابع $y = -|x-2| + 1$ شامل چند عدد طبیعی می‌باشد؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) بی‌شمار (۴) صفر

محل انجام محاسبات

۱۱۱- اگر $f = \{(1,1), (-1,0), (5,1), (3,4)\}$ و $g = \{(3,0), (0,1), (-1,4), (1,5), (2,2)\}$ باشد، دامنه تابع $\frac{f}{g}$ شامل چند عضو است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴ صفر

۱۱۲- سبد خانواری در سال پایه از دو کالای گوشت و نان تشکیل شده است و قیمت این دو کالا در سال پایه به ترتیب ۶۰ و ۲ هزار تومان و در سال ۱۳۹۹ به ترتیب ۱۲۰ و ۵ هزار تومان است. با فرض این که مقادیر مصرفی گوشت و نان در هر سال به ترتیب ۸۰ و ۱۵۰ کیلوگرم باشد، شاخص بهای دو کالا در سال ۱۳۹۹ تقریباً کدام است؟

- (۱) ۱۸۹/۲۲ (۲) ۱۸۶/۱۴ (۳) ۱۹۴/۹۲ (۴) ۲۰۲/۹۴

۱۱۳- با ارقام عدد ۲۱۴۳۵۸، چند عدد شش رقمی بدون تکرار ارقام می توان ساخت به طوری که رقم های زوج و فرد یک در میان قرار گیرند؟

- (۱) ۷۲ (۲) ۲۴ (۳) ۳۶ (۴) ۴۸

۱۱۴- در ظرفی ۳ مهره سفید و ۴ مهره سیاه رنگ داریم. به تصادف ۲ مهره از ظرف خارج می کنیم. با کدام احتمال مهره های خارج شده از یک رنگ نیستند؟

- (۱) $\frac{3}{7}$ (۲) $\frac{4}{7}$ (۳) $\frac{5}{14}$ (۴) $\frac{9}{14}$

۱۱۵- مطلب ذکر شده در کدام گزینه همواره درست است؟

- (۱) در جامعه آماری، اندازه یک آماره همواره ثابت و اندازه پارامتر همواره متغیر است.
 (۲) در گام اول چرخه آمار، به جمع آوری اطلاعات و داده ها اقدام می کنیم.
 (۳) یک ویژگی روش دادگان برای جمع آوری داده ها این است که تمام سازمان ها و ارگان ها اطلاعات ثبتی خود را در اختیار آمارگیر قرار می دهند.
 (۴) در نمودار راداری اگر زاویه بین هر دو شعاع متوالی ۲۰ درجه باشد، آن گاه تعداد متغیرهای موجود در نمودار برابر با ۱۸ خواهد بود.

۱۱۶- اگر در دنباله ای با جملات $1, 2k+1, 6, \dots$ رابطه $t_{n+1} - t_n = n+1$ برقرار باشد، مقدار k کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) ۱ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) ۲

۱۱۷- جمله پانزدهم دنباله حسابی $3, 3, \dots$ با جمله چندم دنباله هندسی $1, \dots, -\frac{1}{3}$ برابر است؟

- (۱) چهارم (۲) پنجم (۳) ششم (۴) هفتم

۱۱۸- در یک دنباله هندسی با جمله عمومی $a_n = 3 \times 2^{2n+1}$ ، مجموع ۳۰ جمله اول کدام است؟

- (۱) 2^{63} (۲) 2^{60} (۳) $2^{63} - 8$ (۴) $2^{60} - 2$

۱۱۹- مقدار x در تساوی $\sqrt[5]{2\sqrt[3]{4}} \times 8^x = 2$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{9}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{2}{9}$ (۴) $\frac{4}{15}$

۱۲۰- جمعیت کشوری در حال حاضر ۱/۵ میلیون نفر است. اگر جمعیت این کشور با نرخ ۲ درصد در سال به صورت نمایی در حال کاهش باشد، این جمعیت بعد از دو سال چند نفر می شود؟

- (۱) ۱۱۶۷۰۰۰ (۲) ۱۲۶۵۲۰۰ (۳) ۱۳۴۱۰۰۰ (۴) ۱۴۴۰۶۰۰

۱۲۱- عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است و جاهای خالی را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

(الف) بر چه اساس امروزه کشورها به چهار گروه توسعه‌یافته، در حال توسعه، کمتر توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته تقسیم می‌شوند؟
(ب) تفاوت و شکاف عمیق بین کشورهای در حال توسعه و توسعه‌یافته ...

(ج) تفاوت میان «درآمد و ثروت یک گروه محدود پردرآمد» و «اکثریت کم‌درآمد» را در جوامع از چه طریقی می‌توان کاهش داد؟
(د) اصلاح ساختار توزیع درآمد و عادلانه‌تر کردن آن و مقابله با فقر، مستلزم چیست؟

(ه) انسان به مثابه مهم‌ترین عامل تولید به ... نیاز دارد و هرگونه سرمایه‌گذاری در این زمینه‌ها به ... و در پی آن، ... منجر می‌شود.

(۱) الف) تولید ناخالص داخلی و درآمد سرانه آن‌ها، (ب) به هیچ‌وجه به سطح درآمد سرانه محدود نمی‌شود و تقریباً در تمامی شاخص‌های توسعه (البته با درجات متفاوت) وجود دارد. (ج) به‌کارگیری نظام صحیح مالیاتی، (د) تقویت روحیه امید و اطمینان نسبت به آینده در مردم، (ه) کارآموزی و تأمین مالی - توسعه و پیشرفت - رشد اقتصادی

(۲) الف) تولید ناخالص داخلی و درآمد سرانه آن‌ها، (ب) به سطح درآمد سرانه محدود می‌شود و در برخی شاخص‌های توسعه (با درجات یکسان) وجود دارد. (ج) تأمین حداقل رفاه اجتماعی برای عموم مردم، (د) توانمندسازی افراد و به‌ویژه مولد کردن آن‌ها، (ه) کارآموزی و تأمین مالی - توسعه و پیشرفت - رشد اقتصادی

(۳) الف) تقسیم‌بندی کشورهای غربی و تعریف آن‌ها از توسعه، (ب) به هیچ‌وجه به سطح درآمد سرانه محدود نمی‌شود و تقریباً در تمامی شاخص‌های توسعه (البته با درجات متفاوت) وجود دارد. (ج) به‌کارگیری نظام صحیح مالیاتی، (د) توانمندسازی افراد و به‌ویژه مولد کردن آن‌ها، (ه) آموزش و تأمین اقتصادی و اجتماعی - افزایش بهره‌وری نیروی کار - افزایش درآمد ملی

(۴) الف) تقسیم‌بندی کشورهای غربی و تعریف آن‌ها از توسعه، (ب) به سطح درآمد سرانه محدود می‌شود و در برخی شاخص‌های توسعه (با درجات یکسان) وجود دارد. (ج) تأمین حداقل رفاه اجتماعی برای عموم مردم، (د) تقویت روحیه امید و اطمینان نسبت به آینده در مردم، (ه) آموزش و تأمین اقتصادی و اجتماعی - افزایش بهره‌وری نیروی کار - افزایش درآمد ملی

۱۲۲- آمار و اطلاعات مندرج در جدول زیر از حساب‌های ملی یک کشور فرضی استخراج شده است. چنانچه استهلاک سرمایه $\frac{۳}{۵}$ ارزش افزوده بخش

ساختمان، خالص درآمد عوامل تولید از خارج ۵۱۴۰ میلیون ریال و جمعیت این کشور ۵۰ میلیون نفر باشد؛ به‌ترتیب (از راست به چپ):

الف) تولید خالص ملی، چند میلیون ریال است؟

ب) تولید ناخالص ملی سرانه، چند ریال است؟

۱	ارزش افزوده بخش خدمات	۵۸۵۰۰ میلیون ریال
۲	ارزش افزوده بخش کشاورزی	$\frac{۱}{۵}$ برابر ارزش افزوده بخش خدمات
۳	ارزش افزوده بخش صنعت	$\frac{۳}{۵}$ ارزش افزوده بخش کشاورزی
۴	ارزش افزوده بخش ساختمان	۲۰ درصد ارزش افزوده بخش صنعت

(۲) الف) ۳۱۸،۳۵۲ (ب) ۶۳۶۷/۰۴

(۱) الف) ۳۱۸،۳۵۲ (ب) ۴۲۹۱/۴

(۴) الف) ۲۰۸،۲۵۲ (ب) ۶۲۵۰/۲۴

(۳) الف) ۲۰۸،۲۵۲ (ب) ۴۲۹۱/۴

۱۲۳- جدول زیر دربردارنده اقلام مختلف درآمدی است که در طول یکسال نصیب یک جامعه فرضی با جمعیت ۸۰ میلیون نفر شده است. با توجه به مندرجات جدول:

الف) درآمد ملی این جامعه، چند میلیارد ریال است؟

ب) درآمد سرانه این جامعه، چند ریال است؟

ج) کدام ردیف جدول، قیمت خدمات سرمایه و کدام ردیف، اجاره‌بها یا وجوه مربوط به اجاره است؟

د) معنا و مفهوم سرانه چیست؟

توجه: درآمد کارمندان و کارگران، موضوع ردیف‌های ۴ و ۶ به تفکیک محاسبه شده است.

ردیف	اقلام درآمدی	ارزش
۱	درآمد صاحبان سرمایه	۵۴۰ میلیارد ریال
۲	درآمد صاحبان املاک و مستغلات	$\frac{1}{2}$ مجموع ردیف‌های ۱ و ۶
۳	درآمد صاحبان مشاغل آزاد	$\frac{3}{2}$ درآمد صاحبان سرمایه
۴	درآمد حقوق‌بگیران	$\frac{2}{3}$ مجموع ردیف‌های ۳ و ۵
۵	سود شرکت‌ها و مؤسسه‌ها	۴۸۰ میلیارد ریال
۶	دستمزدها	۶۵۰ میلیارد ریال

(۱) الف) ۳۹۳۵، ب) ۴۶۲۸۵، ج) ۲-۱، د) سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان تولید یا درآمد آن جامعه

(۲) الف) ۳۶۲۵، ب) ۴۹۱۸۷/۵، ج) ۲-۱، د) سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان تولید آن جامعه

(۳) الف) ۳۶۲۵، ب) ۴۶۲۸۵، ج) ۲-۱، د) سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان درآمد آن جامعه

(۴) الف) ۳۹۳۵، ب) ۴۹۱۸۷/۵، ج) ۲-۱، د) سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان تولید یا درآمد آن جامعه

۱۲۴- عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است و جاهای خالی را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

الف) ضروری یا تجملی بودن کالا مفهومی، ... است و از فردی به فرد دیگر، از زمانی به زمان دیگر و از جامعه‌ای به جامعه دیگر ... است. هرگاه عکس‌العمل مصرف‌کنندگان در برابر افزایش قیمت یک کالا، زیاد باشد، آن کالا ... است و منحنی تقاضای این کالا دارای شیب ... می‌باشد.

ب) هر یک از موارد: «ورقه‌های فولاد در کارخانه تولید اتومبیل - اثره نجاری - شبکه شاد مورد استفاده آموزش و پرورش» چه نوع کالا یا خدمتی است؟ پ) دو محدودیت ... و ... وضعیتی را ایجاد می‌کند که اقتصاددانان به آن «کمیابی» می‌گویند.

ت) به ترتیب هر یک از موارد: «زراعت - پرورش ماهی - پتروشیمی - مشاوره‌های مالی به یک مؤسسه تولیدی» به کدام نوع از تولید اشاره دارد؟ ث) دو تولیدکننده که عوامل تولید ... دارند، آن که محصول ... داشته باشد، ... بیشتری دارد.

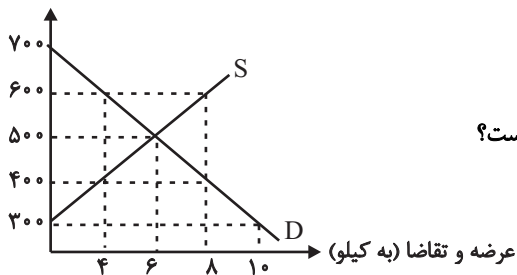
(۱) الف) مطلق - یکسان - لوکس - زیاد، ب) کالای سرمایه‌ای - کالای واسطه‌ای - کالای سرمایه‌ای، پ) ناشناخته بودن بسیاری از منابع و امکانات موجود - استفاده بی‌رویه از منابع و امکانات موجود، ت) صنعت - خدمات - احیا - صنعت، ث) متفاوت - کم‌تری - تولید

(۲) الف) اقتصادی - متفاوت - ضروری - کم، ب) کالای واسطه‌ای - کالای سرمایه‌ای - خدمات، پ) ناشناخته بودن بسیاری از منابع و امکانات موجود - استفاده بی‌رویه از منابع و امکانات موجود، ت) احیا - احیا - صنعت - خدمات، ث) متفاوت - کم‌تری - تولید

(۳) الف) مطلق - یکسان - ضروری - زیاد، ب) کالای سرمایه‌ای - کالای واسطه‌ای - کالای سرمایه‌ای، پ) محدودیت در بهره‌برداری از منابع و امکانات موجود - محدود بودن منابع و امکانات موجود، ت) صنعت - خدمات - احیا - صنعت، ث) یکسانی - بیشتری - بهره‌وری

(۴) الف) اقتصادی - متفاوت - لوکس - کم، ب) کالای واسطه‌ای - کالای سرمایه‌ای - خدمات، پ) محدودیت در بهره‌برداری از منابع و امکانات موجود - محدود بودن منابع و امکانات موجود، ت) احیا - احیا - صنعت - خدمات، ث) یکسانی - بیشتری - بهره‌وری

قیمت (به تومان)

۱۲۵- نمودار زیر، بیانگر مقادیر عرضه و تقاضای یک کالا در قیمت‌های مختلف است، با توجه به آن:

الف) تفاضل مقدار تقاضای تعادلی و میزان تقاضا در قیمت ۷۰۰ تومان، چند کیلو است؟

ب) در قیمت ۶۰۰ تومان و ۳۰۰ تومان، به ترتیب بازار با چه وضعیتی روبه‌رو است؟

ج) در کدام سطح از قیمت و مقدار، دریافتی تولیدکننده به حداکثر می‌رسد و مقدار آن کدام است؟

د) کدام عامل موجب از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا و هماهنگی رفتار اقتصادی

تولیدکننده و مصرف‌کننده در سطح قیمت ۴۰۰ تومان می‌شود؟

- ۱) الف) ۶، ب) کمبود عرضه‌ای معادل ۲ کیلو - مازاد عرضه‌ای معادل ۸ کیلو، ج) ۶۰۰ - ۸، د) ۴۲۰۰ - ۱۰۰ تومان افزایش قیمت
 ۲) الف) ۴، ب) کمبود تقاضایی معادل ۴ کیلو - مازاد تقاضایی معادل ۱۰ کیلو، ج) ۶۰۰ - ۸، د) ۴۲۰۰ - ۱۰۰ تومان کاهش قیمت
 ۳) الف) ۶، ب) مازاد عرضه‌ای معادل ۴ کیلو - کمبود عرضه‌ای معادل ۱۰ کیلو، ج) ۵۰۰ - ۶، د) ۳۰۰۰ - ۱۰۰ تومان افزایش قیمت
 ۴) الف) ۴، ب) کمبود عرضه‌ای معادل ۲ کیلو - مازاد عرضه‌ای معادل ۸ کیلو، ج) ۵۰۰ - ۶، د) ۳۰۰۰ - ۱۵۰ تومان کاهش قیمت

۱۲۶- با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در جدول زیر، عملکرد اقتصادی سالیانه یک کارگاه تولیدی با ۱۱ نفر کارمند و تولید سالیانه ۱۶۰۰ دستگاه هر یک به

۱	اجاره‌بهای ماهانه کارگاه تولیدی	ریال ۱۵,۰۰۰,۰۰۰
۲	حقوق متوسط ماهانه هر کارمند	ریال ۹۴۰,۰۰۰
۳	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالانه به ارزش	ریال ۱۶۵,۰۰۰,۰۰۰
۴	هزینه استهلاک سالانه ماشین‌های تولیدی	$\frac{2}{3}$ حقوق سالانه کارمندان

ارزش ۲ میلیون ریال، کدام است؟

- ۱) ۲,۶۴۸,۲۰۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان
 ۲) ۲,۶۴۸,۲۰۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت
 ۳) ۲,۹۶۸,۳۰۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت
 ۴) ۲,۹۶۸,۳۰۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان

۱۲۷- عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است و جاهای خالی را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

الف) در یک شهر کوچک، قیمت تعادلی یک دستگاه یخچال ۳۰۰ واحد پولی و مقدار تعادلی آن ۴۰ دستگاه است، اگر قیمت یخچال در بازار ۵۰۰ واحد پولی باشد، چه مازاد یا کمبودی در بازار وجود دارد و اگر در قیمت ۴۰۰ واحد پولی میزان عرضه یخچال ۵۰ و تقاضای آن ۳۰ دستگاه باشد، حداکثر درآمد عرضه‌کنندگان چند واحد پولی است؟

ب) مثال هر یک از بازارهای: «مناقصه - بازار رقابتی - انحصاری فروش - مزایده»، به ترتیب در کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟

پ) اگر تولید ناخالص ملی کشوری ۵۰۰ میلیارد دلار و تولید خالص داخلی آن ۴۵۵ میلیارد دلار باشد و هم‌چنین ارزش تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند با ارزش تولید خارجیان مقیم کشور برابر باشد، آن‌گاه هزینه استهلاک چند میلیارد دلار است؟

ت) محاسبه تولید کل هر سال به قیمت ثابت، اثر «چه تغییراتی» را از بین می‌برد؟

ث) در کشور A نسبت صادرات به تولید ملی ۲/۵٪ و در کشور B ۳٪ است، در نتیجه ...

۱) الف) کمبود تقاضا - ۲۰,۰۰۰، ب) فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها - شرکت‌های خودروپی - بازار محصولات مثل ماکارونی - خریدهای دولتی،

پ) ۳۰، ت) قیمت، ث) به‌طور نسبی، کشور A در زمینه صادرات موفق‌تر از کشور B است.

۲) الف) مازاد عرضه - ۱۲,۰۰۰، ب) خریدهای دولتی - بازار محصولات مثل ماکارونی - شرکت توانیر - حراجی‌ها، پ) ۴۵، ت) قیمت، ث) به‌طور

نسبی، کشور B در زمینه صادرات موفق‌تر از کشور A است.

۳) الف) مازاد تقاضا - ۲۰,۰۰۰، ب) فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها - شرکت‌های خودروپی - بازار محصولات مثل ماکارونی - خریدهای دولتی،

پ) ۴۵، ت) تغییر میزان تولید کالاها و خدمات، ث) در خصوص موفقیت کشورها در زمینه صادرات به دلیل معلوم نبودن نرخ تورم نمی‌توان

اظهار نظر قطعی کرد.

۴) الف) کمبود تقاضا - ۱۲,۰۰۰، ب) خریدهای دولتی - بازار محصولات مثل ماکارونی - شرکت توانیر - حراجی‌ها، پ) ۳۰، ت) تغییر میزان تولید

کالاها و خدمات، ث) به‌طور نسبی، کشور B در زمینه صادرات موفق‌تر از کشور A است.

محل انجام محاسبات

۱۲۸- جدول زیر بیانگر قیمت سه نوع کالا در یک سال معین است. چنانچه درصد تورم در قیمت این کالاها برابر باشد، قیمت کالای B و A به ترتیب در

کالا	قیمت	ابتدای سال (به ریال)	انتهای سال (به ریال)
A		۶,۵۰۵,۲۰۰	؟
B		؟	۸,۶۴۴,۸۰۶
C		۱,۱۲۰,۲۰۰	۱,۷۱۳,۹۰۶

ابتدای سال و انتهای سال چند ریال است؟

(۱) ۹,۵۵۰,۹۲۶ - ۵,۶۵۰,۲۰۰

(۲) ۹,۳۱۲,۷۱۰ - ۶,۶۵۰,۳۰۰

(۳) ۹,۹۵۲,۹۵۶ - ۶,۶۵۰,۳۰۰

(۴) ۹,۹۵۲,۹۵۶ - ۵,۶۵۰,۲۰۰

۱۲۹- جدول زیر بیانگر «شاخص‌های توسعه» در سه کشور مختلف است. با توجه به اطلاعات ارائه‌شده:

شاخص‌ها	کشورها	نرخ مرگ و میر نوزادان (در هر هزار تولد)	امید به زندگی (سال)	نرخ باسوادی بزرگسالان (به درصد)	تولید ناخالص داخلی سرانه (به دلار PPP ثابت سال ۲۰۱۱)
	چین	؟	۷۵	۹۵/۱	۱۱۵۲۵
	ایران	۱۴/۴	۷۵/۴	۸۴/۳	؟
	موزامبیک	۶۱/۵	؟	۵۰/۶	۱۰۷۰

الف) به ترتیب رتبه کشورهای ایران و موزامبیک در شاخص توسعه انسانی، چند است؟

ب) در کدام کشور، شاخص «رشد» با شاخص «توسعه» هماهنگ است و در کدام کشور این هماهنگی وجود ندارد؟

ج) «نرخ مرگ و میر نوزادان» در چین، «تولید ناخالص داخلی سرانه» در ایران و «امید به زندگی» در موزامبیک به ترتیب کدام است؟

(۱) الف (۱۸۵-۳۲، ب) موزامبیک - چین، ج) ۳/۲۳-۱۹۰۵۰-۸۱/۶

(۲) الف (۶۹-۱۸۰، ب) چین - موزامبیک، ج) ۹/۱۰-۱۵۰۹۰-۵۵/۱

(۳) الف (۱۸۵-۳۲، ب) چین - موزامبیک، ج) ۳/۲۳-۱۹۰۵۰-۸۱/۶

(۴) الف (۶۹-۱۸۰، ب) موزامبیک - چین، ج) ۹/۱۰-۱۵۰۹۰-۵۵/۱

۱۳۰- جدول زیر حاوی اطلاعات فرضی مربوط به تولید کل کشوری در سه سال پیاپی است. با گزینش سال اول به عنوان سال پایه، اگر به ترتیب میزان افزایش

سال	تولید کل	تولید کل به قیمت ثابت (هزار میلیارد ریال)	تولید کل به قیمت جاری (هزار میلیارد ریال)
۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۵,۳۳۰
۵,۳۳۰	۶,۵۰۰	؟	تولید کل به قیمت ثابت (هزار میلیارد ریال)
۵,۳۳۰	۵,۹۶۰	؟	تولید کل به قیمت جاری (هزار میلیارد ریال)

تولید و تورم در سال سوم معادل ۹۵۰ و ۶۶۰ هزار میلیارد ریال باشد، آنگاه:

الف) تولید کل به قیمت ثابت و جاری، به ترتیب، در سال سوم کدام است؟

ب) به ترتیب، میزان افزایش تولید و تورم در سال دوم کدام است؟

(۱) الف (۶,۲۸۰-۶,۹۴۰، ب) ۵۴۰-۶۳۰

(۲) الف (۶,۸۸۰-۶,۴۹۰، ب) ۴۵۰-۳۶۰

(۳) الف (۶,۲۸۰-۶,۹۴۰، ب) ۶۳۰-۵۴۰

(۴) الف (۶,۸۸۰-۶,۴۹۰، ب) ۶۳۰-۵۴۰

محل انجام محاسبات

۱۳۱- یک کارخانه تولید کاشی، ۱۲ دستگاه لیفتراک (یکی از وسایل پر کاربرد برای جابه‌جایی وسایل سنگین)، هر یک به ارزش ۸۰۰ میلیون تومان، خریداری می‌کند، اگر عمر مفید هر یک از این لیفتراک‌ها ۱۶ سال باشد، آنگاه:

(الف) مجموع هزینه استهلاک سالانه این لیفتراک‌ها، چقدر است؟

(ب) چنانچه در ده سال آخر عمر مفید لیفتراک‌ها، ۲۰ درصد به قیمت اولیه آن‌ها اضافه شود، به ترتیب: مجموع هزینه استهلاک ۱۰ سال آخر و مجموع قیمت جدید این لیفتراک‌ها، چقدر خواهد بود؟

(۱) الف) ۵۰۰ میلیون تومان، ب) ۷,۲۰۰ میلیون تومان - ۱۱,۵۲۰ میلیون تومان

(۲) الف) ۶۰۰ میلیون تومان، ب) ۷,۲۰۰ میلیون تومان - ۱۱,۵۲۰ میلیون تومان

(۳) الف) ۵۰۰ میلیون تومان، ب) ۶,۸۵۰ میلیون تومان - ۱۹,۲۰۰ میلیون تومان

(۴) الف) ۶۰۰ میلیون تومان، ب) ۶,۸۵۰ میلیون تومان - ۱۹,۲۰۰ میلیون تومان

۱۳۲- اطلاعات فرضی جدول زیر بیانگر «وضعیت توزیع درآمد کشور فرضی A در سال ۱۹۹۸ میلادی» بر اساس «شاخص دهک‌ها» است:

وضعیت توزیع درآمد کشور A در سال ۱۹۹۸ میلادی	
سهم هر گروه	گروه‌های درآمدی
۳ درصد	دهک اول
۴ درصد	دهک دوم
۶ درصد	دهک سوم
؟	دهک چهارم
۷ درصد	دهک پنجم
۱۰ درصد	دهک ششم
؟	دهک هفتم
؟	دهک هشتم
۱۷ درصد	دهک نهم
۲۱ درصد	دهک دهم
۱۰۰٪ درآمد ملی کشور	۱۰۰٪ جمعیت کشور

(الف) سهم دهک‌های چهارم، هفتم و هشتم، به ترتیب کدام اعداد می‌تواند باشد؟

(ب) سهم «بسیست درصد بالا» و سهم «بسیست درصد پایین» جامعه از درآمد ملی، هر

کدام به ترتیب چند درصد است؟

(ج) عدد مربوط به شاخص وضعیت توزیع درآمد، کدام است؟

(۱) الف) هفت - یازده - چهارده، ب) ۳۸-۷ (ج) ۷

(۲) الف) شش و نیم - یازده و نیم - چهارده، ب) ۳۸-۷ (ج) ۶/۵

(۳) الف) پنج - ده - دوازده، ب) ۳۸-۷ (ج) ۷

(۴) الف) هفت - نه و نیم - پانزده، ب) ۳۸-۷ (ج) ۶/۵

۱۳۳- عبارات کدام گزینه در بردارنده پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است و جاهای خالی را به درستی تکمیل می‌کند؟

(الف) هدف دولت از اجرای طرح‌های عمرانی متعدد در کشور در سال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷ هجری شمسی، چه بود؟

(ب) بنیان‌های حقوق اقتصادی شهروندان و فعالان اقتصادی در ... قانون اساسی تعیین شده است.

(ج) جایگاه منطقه‌ای اقتصاد ایران در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران، چگونه توصیف شده است؟

(د) آغاز تلاش‌های دولت برای کاهش برخی فعالیت‌های غیرضروری خود در اقتصاد و دادن آزادی عمل بیشتر به بخش خصوصی، در کدام دهه از عمر انقلاب اسلامی اتفاق افتاد؟

(ه) در اصل ... قانون اساسی آمده است که اموال مجهول‌المالک یا ارث بدون وارث ...

(۱) الف) ایجاد توسعه نمایی، ب) اصول ۴۶ و ۴۷، ج) کشوری با جایگاه اول اقتصادی در سطح منطقه آسیای جنوب غربی، د) دهه سوم، ه) ۴۵ - در اختیار حکومت اسلامی است.

(۲) الف) تبدیل شدن به اولین اقتصاد منطقه، ب) اصول ۴۸ و ۴۹، ج) کشوری با جایگاه اول اقتصادی در سطح منطقه خاورمیانه، د) دهه چهارم، ه) ۴۸ - جهت رشد و توسعه کشور مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

(۳) الف) ایجاد توسعه نمایی، ب) اصول ۴۶ و ۴۷، ج) کشوری با جایگاه اول اقتصادی در سطح منطقه آسیای جنوب غربی، د) دهه چهارم، ه) ۴۸ - در اختیار حکومت اسلامی است.

(۴) الف) تبدیل شدن به اولین اقتصاد منطقه، ب) اصول ۴۸ و ۴۹، ج) کشوری با جایگاه اول اقتصادی در سطح منطقه خاورمیانه، د) دهه سوم، ه) ۴۵ - در جهت رشد و توسعه کشور مورد استفاده قرار خواهند گرفت.

۱۳۴- جدول زیر بیانگر اطلاعات آماری از وضعیت پولی و بانکی کشور B است. با توجه به این اطلاعات، به ترتیب میزان سپرده‌های پس‌انداز، شبه‌پول و نقدینگی در این کشور کدام است؟

میزان اسکناس	۸۹۱ میلیارد دلار
مجموع سپرده‌های دیداری و غیردیداری	۲۱۳۸ میلیارد دلار
میزان سپرده‌های جاری	۷۹۷ میلیارد دلار
میزان سپرده‌های مدت‌دار	$\frac{۲}{۳}$ مبلغ سپرده‌های پس‌انداز
مبلغ مسکوکات	۳۴۱ میلیارد دلار
مبلغ سپرده‌های قرض‌الحسنه	۱۲۲۰ میلیارد دلار

(۱) ۸۰۶/۴ میلیارد دلار - ۲۳۶۱ میلیارد دلار - ۴۷۹۰ میلیارد دلار

(۲) ۸۰۴/۶ میلیارد دلار - ۲۵۶۱ میلیارد دلار - ۴۵۹۰ میلیارد دلار

(۳) ۸۰۴/۶ میلیارد دلار - ۲۵۶۱ میلیارد دلار - ۴۷۹۰ میلیارد دلار

(۴) ۸۰۶/۴ میلیارد دلار - ۲۳۶۱ میلیارد دلار - ۴۵۹۰ میلیارد دلار

۱۳۵- عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است و جاهای خالی را به درستی تکمیل می‌کند؟

الف) در یک کشور در حال توسعه به دنبال اتخاذ سیاست‌های اشتباه و چاپ بی‌رویه اسکناس، حجم نقدینگی و نرخ تورم افزایش یافت. برای حل این مشکل، نخست بانک مرکزی با اتخاذ سیاست ... مانند ... اقدام کرد و سپس دولت با اعمال سیاست ... که عبارت است از ... و ... توانست با ... تقاضای کل در اقتصاد، موجب ثبات اقتصادی شود.

ب) برای حل اساسی مشکل رکود اقتصادی در بلندمدت، باید چه سیاست‌هایی را در پیش گرفت؟

پ) هر یک از موارد: «ساختمان مسکونی افراد، یارانه، سهام» به ترتیب چه نامیده می‌شوند؟

ت) به ترتیب: «عوارض نوسازی، عوارض خودرو، مالیات بر خودرو، مالیات بر کالاهای صادر یا وارد شده، مالیات بر درآمد صادرکنندگان و واردکنندگان» هر یک چه نوع مالیاتی است؟

ث) یک کارخانه تولید و بسته‌بندی چای، کالای خود را به قیمت ۳۰,۰۰۰ تومان به مصرف‌کننده می‌فروشد که از آن ۲۸,۵۰۰ تومان سهم کارخانه است، مالیات غیرمستقیم چای که توسط فروشندگان به دولت پرداخت می‌شود، چند درصد قیمت کالا است؟

(۱) الف) پولی انبساطی - خرید اوراق مشارکت از مردم - مالی انقباضی - افزایش مخارج دولت - کاهش مالیات - افزایش، ب) سیاست‌های جانب عرضه (مثل بهبود بهره‌وری، افزایش سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار، پ) دارایی - ثروت - درآمد، ت) عوارض شهرداری - عوارض شهرداری - مالیات بر دارایی و ثروت - حقوق و عوارض گمرکی - مالیات بر درآمد، ث) ۵٪

(۲) الف) پولی انقباضی - خرید اوراق مشارکت از مردم - مالی انقباضی - افزایش مخارج دولت - کاهش مالیات - افزایش، ب) سیاست‌های جانب تقاضا (مثل بهبود درآمد تولیدکنندگان و بهبود فضای بازار، پ) ثروت - درآمد - دارایی، ت) حقوق و عوارض گمرکی - عوارض شهرداری - مالیات بر نقل و انتقالات دارایی - عوارض شهرداری - حقوق و عوارض گمرکی، ث) ۴/۵٪

(۳) الف) پولی انقباضی - فروش اوراق مشارکت به مردم - مالی انقباضی - کاهش مخارج دولت - افزایش مالیات - کاهش، ب) سیاست‌های جانب تقاضا (مثل بهبود درآمد تولیدکنندگان و بهبود فضای بازار، پ) دارایی - ثروت - درآمد، ت) حقوق و عوارض گمرکی - عوارض شهرداری - مالیات بر نقل و انتقالات دارایی - عوارض شهرداری - حقوق و عوارض گمرکی، ث) ۴/۵٪

(۴) الف) پولی انقباضی - فروش اوراق مشارکت به مردم - مالی انقباضی - کاهش مخارج دولت - افزایش مالیات - کاهش، ب) سیاست‌های جانب عرضه (مثل بهبود بهره‌وری، افزایش سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار، پ) ثروت - درآمد - دارایی، ت) عوارض شهرداری - عوارض شهرداری - مالیات بر دارایی و ثروت - حقوق و عوارض گمرکی - مالیات بر درآمد، ث) ۵٪

محل انجام محاسبات

۱۳۶- کدام عبارت در مورد تاریخ ادبیات و زبان فارسی نادرست است؟

- (۱) دری زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی ساسانی بود ولی ادبیات دری همزمان با دولت طاهریان پدید آمد.
- (۲) در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم، بسیاری از اصطلاحات علمی و سیاسی از فارسی دری به عربی راه یافت.
- (۳) در اولین دوره از ادبیات فارسی دری، انواع حماسی، مدحی و غنایی رایج بودند.
- (۴) گسترش عرفان و تصوف در قرن‌های پنجم و ششم یکی از دلایل توجه نویسندگان به فارسی‌نویسی بود.

۱۳۷- آثار مذکور در گزینه ... همگی مربوط به قرن هشتم هجری هستند.

- (۱) جمشید و خورشید - صد پند - تاریخ گزیده
- (۲) غزلیات حافظ - اخلاق‌الاشرف - فیه ما فیه
- (۳) نفحات‌الانس - تذکره دولتشاه - موش و گربه
- (۴) المعجم فی معاییر اشعارالعجم - تاریخ جهانگشا - جامع‌التواریخ

۱۳۸- پروین اعتصامی در سرایش کدام قالب‌ها به ترتیب متأثر از «انوری» و «ناصرخسرو» بوده است؟ علت تمایز شعر پروین از دیگر شعرا چه بوده است؟

- (۱) قصیده - قطعه، انعکاس اوضاع نامطلوب سیاسی و اجتماعی
  - (۲) قطعه - قصیده، شکل تصرف در مضامین و کیفیت ارائه آن‌ها
  - (۳) قصیده - قطعه، چگونگی پرداختن به مضامین اخلاقی و اندرز
  - (۴) قطعه - قصیده، بهره‌گیری از شکل مناظره میان دو انسان، جاندار یا شیء
- ۱۳۹- ظفرنامه شامی که قدیمی‌ترین تاریخ نوشته‌شده درباره ... است، به نثر ... نگاشته شده است.

- (۱) تیمور - مصنوع (۲) تیمور - ساده (۳) مغول - مصنوع (۴) مغول - ساده

۱۴۰- از میان ویژگی‌های زیر، به ترتیب کدام ویژگی‌ها مربوط به «شاهنامه ابومنصوری» و «سیاست‌نامه» است؟

الف) کوتاهی جملات

ب) استفاده از لغات کم‌کاربرد فارسی

ج) تمثیل و استشهد به آیات و احادیث

د) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنا

ه) حذف افعال به قرینه

و) افزایش کاربرد لغات عربی

- (۱) الف، هـ (۲) ب، د (۳) و، ج (۴) هـ، ج

۱۴۱- در همه گزینه‌ها به شاخصه‌های شعر دوره بیداری اشاره شده است؛ به جز:

- (۱) ایجاد نوآوری در تخیل با تأثیر از اوضاع اجتماعی
- (۲) گرایش به جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی
- (۳) ورود واژه‌های بیگانه و استفاده از اصطلاحات موسیقی
- (۴) دوری از عبارتهای وصفی و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا

۱۴۲- کدام ویژگی مربوط به نثر دوره معاصر است؟

- (۱) تلاش برای باستان‌گرایی و استفاده از واژگان کهن
- (۲) ظهور و بروز روح حماسه و عرفان
- (۳) حذف افعال و در هم ریختن ساختار نحوی جملات
- (۴) حضور کمرنگ تفکرات اومانیستی در برخی آثار

۱۴۳- سبک مقابل کدام بیت نادرست آمده است؟

- (۱) همیشه پای بسی آرزو رسیده به سنگ
- (۲) همواره کرد خواهی گیتی را
- (۳) ز سایه مژه مور بسته بود قلم
- (۴) از این افیون که ساقی در می افکند
- (سبک معاصر)
- (سبک خراسانی)
- (سبک هندی)
- (سبک خراسانی)

۱۴۴- معنای واژه‌های کدام گزینه تماماً صحیح است؟

- (۱) گازر (رخت‌شوی) - التفات (روی کردن) - تسامح (آسان گرفتن)
- (۲) کرنای (طبل) - درفش (بیرق) - صنم (بت)
- (۳) جبهه (پیشانی) - طبله (دسته) - حور (زن سیاه چشم)
- (۴) اکسیر (کیمیا) - لابه (خواهش) - ناوک (مزگان)

۱۴۵- بیت زیر فاقد کدام آرایه ادبی است؟

- «چنین که سجده برم بی حفاظ پیش جمالت
به عالمی شده روشن که آفتاب پرستم»
- (۱) مجاز (۲) استعاره (۳) ایهام (۴) ایهام تناسب

۱۴۶- در همه ابیات «تشبیه و استعاره» یافت می‌شود؛ به جز:

- (۱) رخشنده‌تر از مهر رخس ماه ندیدم
- (۲) آخر ای ماه پرچهر اگر نیست هلال
- (۳) گر ذوق شکر تو سکندر بیافتی
- (۴) بود آیا که شود بخت من خسته بلند

۱۴۷- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

- «لشکر خط تاخته بر رومیان
هنودوی او بسته از آن رو میان»
- (۱) تشبیه، ایهام تناسب، مجاز، کنایه
(۲) ایهام، حسن تعلیل، کنایه، تشبیه
(۳) حسن تعلیل، مراعات نظیر، جناس، اغراق
(۴) کنایه، موازنه، استعاره، لف و نشر

۱۴۸- نوع ارتباط میان معنای حقیقی و مجازی، در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) تا هست روی تو که سر آفتاب داشت
- (۲) به یک پیاله رهند ز بند عقل تو را
- (۳) به محفلی که اسیران کشند خون جگر
- (۴) کرد دل را عشق دردانگیز یکتا در جنون

۱۴۹- آرایه‌های مقابل همه ابیات «کاملاً» درست است؛ به جز:

- (۱) چون به دست خود نریزد خون خود را کوهکن
  - (۲) خرد به پرده‌سرای حواس محتاج است
  - (۳) ز خود بیگانه شو گر با تو خواهی آشنا گردد
  - (۴) بگریست به خون جگر و زار بنالید
- (کار دشوار است و طبع کارفرما نازک است) (حسن آمیزی، تلمیح)
(به گوش و لب نبود گفتن و شنیدن دل) (اسلوب معادله، لف و نشر)
(که من از خود شدم بیگانه تا شد آشنای من) (واج آرایه‌ی، تناقض)
(در نامه چو شد خامه ز حال دلم آگه) (استعاره، کنایه)

۱۵۰- آرایه‌های مقابل همه ابیات «کاملاً» درست است؛ به جز:

- (۱) گذشت نغمه مطرب ز ابر و غلغل ما
  - (۲) عروس مهوش ساغر نگر که وقت صبح
  - (۳) چو زهره دید رخ زرد و اشک خواجه گفت
  - (۴) دل ار به حلقه شوریدگان کشد چه عجب
- (خروش در دل نالیده رباب انداخت) (مجاز، اغراق)
(نمود طلعت و آتش در آفتاب انداخت) (ایهام، حسن تعلیل)
(که مهر در قدح زر شراب ناب انداخت) (لف و نشر، استعاره)
(مرا که زلف تو در حلق جان طناب انداخت) (تشبیه، جناس)

۱۵۱- ترتیب آرایه‌های «تشبیه، حسن تعلیل، ایهام تناسب، استعاره و اسلوب معادله» در کدام ابیات است؟

الف) به نومیدی گره از کار سالک باز می‌گردد	ب) ز دست رد نتابد رو طلبکار قبول حق
ج) سخن را روی گرم از قید خاموشی برون آرد	د) ملامتگر سر از دنبال بدگوهر نمی‌دارد
ه) درون پیکر خشک آتشی از عشق او دارم	۱) الف، ب، ج، ه، د
۲) د، ج، الف، ب، ه	۳) ه، ب، الف، ج، د
۴) الف، ه، ج، ب، د	

۱۵۲- حرف «رؤی» در کدام بیت متفاوت است؟

۱) عشق پنهان باعث روشن‌روانی شد مرا	۲) زبان لاف رسوا می‌کند ناقص‌کمالان را
۳) جنون کی قدردان کوه و هامون می‌کند ما را	۴) بیا ای محتسب از وادی دردی‌کشان بگذر
روشن این غمخانه از سوز نهانی شد مرا	که رو بر خاک مالد پرفشانی بسته‌بالان را
همان فرزانی روزی دو مجنون می‌کند ما را	از این یک گل زمین دانسته‌ای باد خزان بگذر

۱۵۳- کلمات مذکور در مقابل همه ابیات قابلیت هم‌قافیه شدن دارند؛ به‌جز:

۱) پامکش از شه ره تحقیق ...	۲) سنین است بر سر ستم ...
۳) وه چه گفتم که مدعی ...	۴) دو به‌سار دو مـرد ...
تا کند این در به تو تحقیق ... (باز، باز)	به مسمای او جهان ... (آره، غره)
با من او را چه قدرت ... (نی‌نی، دعوی)	دو دلیر و دو شیر ... (مردانه، فرزانه)

۱۵۴- همه ابیات دارای اختیار شاعری هستند؛ به‌جز:

۱) متفرق شود اجزای تو هنگام اجل	۲) خرمن من گر بسوخت باک ندارم خوشم
۳) صحبت معشوق انتظار نیرزد	۴) رستم به هزار سال چون زالی
تو گمان برده که جمعیت اجزا نکنم	صد چو مرا بس بود خرمن آن ماه من
بوی گل و لاله زخم خار نیرزد	بر زه نکنند کمان ابرویش

۱۵۵- وزن کدام دو بیت مشابه یکدیگر است؟

الف) زان دهان و زان میان خواهد دلم پرسد نشانی	ب) خوش می‌روی به تنها تن‌ها فدای جانیت
ج) دبیاچه زیبایی رخسار دل آرایت	د) ای بوستان خوبی خارم ز بی‌نوایی
بی‌نشان از بی‌نشانان زودتر یابد نشانت	مدهوش می‌گذاری یاران مهربانت
مجموعه دلبندی گیسوی پریشانت	بگذار تا بچینم برگی ز بوستانت
۱) د، ب	۲) ب، ج
۳) ج، الف	۴) الف، د

۱۵۶- در کدام بیت اختیارات شاعری «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند و فاعلاتن به جای فاعلاتن» وجود دارد؟

- (۱) برو ای بلبل شوریده که بی‌کلویی
- (۲) چون شرارم ساز پیدایی حیا ارشاد کرد
- (۳) سعدی اندر کف جلال غمت می‌گوید
- (۴) گر چه چون آبله بر هر کف پا بوسه زند

۱۵۷- وزن کدام بیت «مفعول فاعلاتن مفاعیلن» است؟

- (۱) بیگانه شدستم از همه عالم
- (۲) جانا روا مدار که با دیده پر آب
- (۳) تشنه لعل او کجا باشد
- (۴) شاید که صورت گنهانت را

۱۵۸- در رابطه با ابیات زیر همه موارد از دیدگاه «عروض و قافیه» درست است؛ به جز:

- «خاقانی را اگر سرفیهی
این هم از عجایب خواص است
- هنگام جدل سخن فرو بست
که الماس به زخم سرب بشکست»

- (۱) در وزنی با قابلیت دسته‌بندی هجایی دوگانه سروده شده است.
- (۲) اختیار شاعری ابدال در آن دیده نمی‌شود.
- (۳) نوع قافیة ابیات، قاعده دوم قافیه است.
- (۴) پایه آوایی فاعلاتن و مستعلن در آن وجود ندارد.

۱۵۹- نوع بحر عروضی همه ابیات «سالم» است؛ به جز:

- (۱) همی گویی انصاف تو بدهم آری
- (۲) به دست دیو دادی دل خطا کردی
- (۳) اکنون بگویم سر جان در امتحان عاشقان
- (۴) در جنون عاشقی مردان عاقل دیده‌اند

۱۶۰- وزن بیت زیر کدام است؟

- «درخت خرما از موم ساختن سهل است
ولیک از آن نتوان یافت لذت خرما»

- (۱) مفاعلاتن مفاعلاتن مفاعلاتن مفاعلاتن
- (۲) مفاعلاتن مفاعلاتن مفاعلاتن مفاعلاتن
- (۳) مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن
- (۴) مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

۱۶۱- به ترتیب مفاهیم «ضرورت خاموشی، تقدیرگرایی، لزوم شکیبایی و توصیه به فروتنی» از کدام ابیات دریافت می‌شود؟

- (الف) شمع از تیغ زبان خود بود در زیر تیغ
- (ب) تیغ را گردد زبان کند از سپر انداختن
- (ج) غیر تسلیم و رضا در وحشت آباد جهان
- (د) آب حیوان در عقیق صبر پنهان کرده‌اند

- (۱) الف، ب، د، ج (۲) ب، ج، د، الف (۳) الف، ج، د، ب (۴) ب، ج، الف، د

۱۶۲- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) بهاری نو برآر از چشمه نوش
(۲) چون بهار از شاهد معنی سخن گو
(۳) زمانی نقش‌بندی سخن کن
(۴) سخن‌ها تازه کن «خاقانی» ایراک

۱۶۳- مفهوم همه رباعی‌ها با بیت زیر قرابت دارد؛ به‌جز:

- «چيست اين سقف بلند ساده بسيار نقش
(۱) آنان که محیط فضل و آداب شدند
ره زین شب تاریک نبردند برون
(۲) در گوش دلم گفت فلک پنهانی
در گردش خود اگر مرا دست بدی
(۳) دوری که در او آمدن و رفتن ماست
کس می‌نزند دمی در این معنی راست
(۴) این بحر وجود آمده بیرون ز نهفت
هر کس سخنی از سر سودا گفته است

هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست»

- در جمع کمال شمع اصحاب شدند
گفتند فسانه‌ای و در خواب شدند
حکمی که قضا بود ز من می‌دانی؟
خود را برهاندمی ز سرگردانی
او را نه نهایت، نه بدایت پیداست
کاین آمدن از کجا و رفتن به کجاست؟
کس نیست که این گوهر تحقیق بسفت
زان روی که هست، کس نمی‌داند گفت

۱۶۴- مفهوم بیت زیر با کدام گزینه قرابت دارد؟

- «کردی تو آنچه شرط خداوندی تو بود
ما در خور تو هیچ نکردیم رتْنا»
(۱) گر بنده با خبر شود از بحر رحمتش
(۲) غم تو دست برآورد و خون چشم ریخت
(۳) گذشت عمر و نکردیم هیچ کار دریغ!
(۴) به سزای تو نکردیم دمی بندگی‌ات

- با عفو خواجه هیچ گناهی عظیم نیست
نکن که دست برآرم به رتْنا ای دوست
نه روزگار بماند و نه روز کار دریغ
آن‌چه که هست سزاوار تو آقای توست

۱۶۵- مفهوم همه ابیات یکسان است؛ به‌جز:

- (۱) برق نتوانست با من گشت «صائب» هم‌عنان
(۲) برق از شوق که می‌خندد بدین‌سان قاه قاه
(۳) در طریق شوق می‌باید گذشت از برق و باد
(۴) برق با شوقم شراری بیش نیست

- کیست مجنون تا تواند هم‌رکاب من شود
ابر از هجر که می‌گرید بدین‌سان زار زار
هم‌سفر با مردم کاهل نمی‌باید شدن
شعله طفل نی‌سواری بیش نیست

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۱۶۶ - ۱۷۴)

۱۶۶- «إِعْمَلْ بِمَا تَعَلَّمْتَ وَ عِلْمُهُ مِنْ لَا يَعْلَمُ!»:

- (۱) به آنچه می‌آموزی عمل کن و آموزش بده به کسی که نمی‌داند!
- (۲) به چیزی که فرا گرفتی عمل کن و آن را یاد بده به کسی که نمی‌داند!
- (۳) عمل می‌کنم به چیزی که یاد گرفتم و به آنکه نمی‌داند، تعلیم می‌دهم!
- (۴) به آنچه که آموختی عمل می‌کنی و می‌آموزی به آن شخصی که نمی‌داند!

۱۶۷- «لَمْ تُصَرِّوْنَ عَلَى نِقَاطِ الْخِلَافِ وَ الْعُدْوَانِ وَ أَنْتُمْ تَعْلَمُونَ أَنَّهُ لَا يَنْفَعُ أَحَدًا إِلَّا أَعْدَاءُكُمْ!»:

- (۱) چرا بر نقاط اختلاف و دشمنی پافشاری می‌کنید در حالی که شما می‌دانید از آن فقط دشمنانتان سود می‌برند!
- (۲) شما بر نقاط اختلاف و دشمنی‌ها پافشاری نکرده‌اید چون که می‌دانید کسی جز دشمنانتان از آن مُنتفع نمی‌شود!
- (۳) برای چه بر نقاط اختلاف و دشمنی اصرار می‌کنید در حالی که شما می‌دانید که آن به کسی جز دشمنانتان سود نمی‌رساند!
- (۴) برای چه بر نقطه‌های اختلاف و عداوت اصرار می‌شود حال آن که شما می‌دانستید که آن به کسی جز دشمنان شما سود نمی‌رساند!

۱۶۸- « مَا مِنْ مَرِيضٍ يُصِيبُ الْإِنْسَانَ إِلَّا وَ لَهُ عِلَاجٌ وَ عِلَاجُ أَمْرَاضِ الْقُلُوبِ هُوَ قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ وَ التَّدَبُّرُ فِي آيَاتِهِ!»:

- (۱) هیچ بیماری‌ای نیست که انسان را دچار کند جز اینکه درمانی دارد و درمان بیماری‌های دل‌ها خواندن قرآن کریم و اندیشیدن در آیات آن است!
- (۲) برای هر یک از بیماری‌هایی که انسان را مبتلا کرده، درمانی وجود دارد و خواندن قرآن و اندیشیدن در آیات آن درمان بیماری‌های قلبی است!
- (۳) هیچ مرضی وجود ندارد که انسان بدان دچار شود و درمانی نداشته باشد و درمان امراض دل‌ها همان خواندن قرآن کریم و تأمل در آیاتش است!
- (۴) هر بیماری‌ای که انسان را مبتلا می‌کند، جز این نیست که درمانی دارد و درمان بیماری‌های قلب‌ها قرائت آیات قرآن کریم و تدبیر در آن‌هاست!

۱۶۹- «قَدْ تَعَدَّى بَعْضُ النَّاسِ عَلَى نِظَامِ الطَّبِيعَةِ تَعَدِّي الظَّالِمِينَ، فَإِنْ تَسْتَمِرَّ أَعْمَالُهُمْ فَسَوْفَ نُوَجِّهُ مَشَاكِلَ جَدِيدَةً فِي

الْبَيْئَةِ!»:

- (۱) برخی مردم گاهی همانند ستمگران بر نظام طبیعت دست‌درازی می‌کنند، پس اگر کارهایشان را ادامه دهند، در محیط زیست با مشکلات تازه‌ای روبه‌رو خواهند شد!
- (۲) بعضی مردم به نظام طبیعت تجاوز کرده‌اند، بنابراین چنانچه این کارهای ظالمانه استمرار یابد، محیط زیست با مشکلاتی جدید مواجه خواهد شد!
- (۳) بعضی از مردم به نظام طبیعت مثل ستمگران دست‌درازی کرده‌اند، پس اگر کارهای آنان ادامه پیدا کند، با مشکلات تازه‌ای در محیط زیست مواجه خواهیم شد!
- (۴) قطعاً از میان مردم برخی ظالمانه به نظام طبیعت دست‌درازی کرده‌اند، و اگر کارهایشان ادامه یابد، در محیط زیست با مشکلات تازه مواجه خواهیم شد!

۱۷۰- عین الصَّحیح:

- ۱) تَعَالَى نَقَرًا أَخْبَارًا عَجِيبَةً عَنْ حَيَاةِ الدَّلَافِينِ!: بیاید خبرهای عجیبی را دربارهٔ زندگی دلفین‌ها بخوانیم!
- ۲) يُغْنِي الدَّلْفِين كَالطَّيْرِ وَ يَصْفِر كَالْإِنْسَانِ!: دلفین همچون پرنده‌ای آواز می‌خواند و مانند یک انسان سوت می‌زند!
- ۳) الْيَوْمَ جَاءَتْ مَعْلَمَتُنَا بِخَبَرٍ سَارٍّ وَ فَرَحَتْ الطَّالِبَاتِ كَثِيرًا!: امروز معلممان خبر شادی‌بخش آورد و دانش‌آموزان بسیار خوشحال شدند!
- ۴) لِأَنْصَحِ الْأَطْفَالَ نَصِيحَةً لِكَيْ لَا يَفْعَلُوا عَمَلَهُمْ هَذَا مَرَّةً ثَانِيَةً!: قطعاً باید کودکان را نصیحت کنم تا این کار خود را دوباره انجام ندهند!

۱۷۱- عین الخطأ:

- ۱) هُنَاكَ حَيَّةٌ عَجِيبَةٌ تَعِيشُ فِي الصَّحْرَاءِ،: مار عجیبی وجود دارد که در بیابان زندگی می‌کند،
- ۲) عِنْدَمَا تَحْرَقُ الرَّمَالُ أَقْدَامُنَا تَضَعُ الْحَيَّةُ ذَنَبَهَا فِي الرَّمْلِ،: هنگامی که ماسه‌ها پاهایمان را می‌سوزاند، این مار دمش را در ماسه می‌گذارد،
- ۳) ثَمَّ تَقْفُ كَالعَصَاءِ وَ تَنْتَظِرُ طَيْرًا مِنَ السَّمَاءِ،: سپس مانند عصا می‌ایستد و انتظار پرنده‌ای را از آسمان می‌کشد،
- ۴) فَإِذَا وَقَفَ طَيْرٌ عَلَيْهَا تَصِيدُهُ بِسُرْعَةٍ!: پس هرگاه پرنده‌ای روی آن بایستد، به سرعت شکار می‌شود!

۱۷۲- «بادهای شدیدی وزید و جریانی را در آب اقیانوس ایجاد کرد!»:

- ۱) عَصَفَتْ رِيَا حَ شَدِيدَةً وَ أَحْدَثَتْ تَيَّارًا فِي مَاءِ الْمَحِيطِ!
- ۲) رِيَا حَ شَدِيدَةً تَعْصِفُ وَ أَحْدَثَتْ فِي مِيَاهِ الْمَحِيطِ تَيَّارًا!
- ۳) عَصَفَتْ أَعَاصِيرٌ شَدِيدَةٌ وَ حَدَثَ تَيَّارٌ فِي مَاءِ الْمَحِيطِ!
- ۴) الرِّيحُ الشَّدِيدَةُ عَصَفَتْ وَ حَدَثَ التَّيَّارُ فِي الْمَاءِ الْمَحِيطِ!

۱۷۳- عین الصَّحیح للفراغات:

«علینا أن نعلم أن تبادل المفردات بین اللغات في العالم أمر طبيعي يجعلها غنية في الأسلوب و البیان؛ قد نجد الكلمات الفارسیة التي دخلت اللغة العربیة و قد تغيرت أصواتها و أوزانها، فقد بدل العرب الحروف الفارسیة التي لا توجد في لغتهم إلى حروف أخرى!»

«... که تبادل واژگان بین زبان‌ها در دنیا موضوعی طبیعی است که آن‌ها را در شیوه و گفتار غنی می‌سازد؛ ... کلماتی فارسی می‌یابیم که وارد زبان عربی شده و صداها و وزن‌هایشان ...، عرب‌ها حروف فارسی را که در زبانشان ...، به حروف دیگری ...!»

- ۱) باید بدانیم / گاهی / دگرگون شده است / وجود ندارد / تبدیل کرده‌اند
- ۲) برماست بدانیم / بی‌شک / تغییر کرده است / موجود نیست / تبدیل می‌نمایند
- ۳) باید دانست / همواره / را دگرگون ساخته‌اند / یافت نمی‌شود / تغییر داده‌اند
- ۴) لازم است بدانیم / گاهی / را تغییر داده‌اند / نمی‌یابند / تبدیل کرده‌اند

١٧٤- عَيْنٌ غَيْرُ الْمُنَاسِبِ فِي الْمَفْهُومِ وَ الْمَقْصُودِ:

- ١) شَرُّ النَّاسِ ذُو الْوَجْهِينِ!: نام خدا نبردن از آن به که زیر لب / بهر فریب خلق بگویی خدا خدا
- ٢) الذَّهْرُ يَوْمَانِ، يَوْمَ لَكَ وَ يَوْمَ عَلَيْكَ!: وليکن چنین است گردنده دهر / گهی نوش یابند ازو گاه زهر
- ٣) وَجَدْتَ رَائِحَةَ الْوُدِّ إِنْ شَمَمْتَ رُفَاتِي!: ندارم دستت از دامن به جز در خاک و آن دم هم / که بر خاکم روان گردی بگیرد دامنت گردم
- ٤) خَيْرُ إِخْوَانِكُمْ مَنْ أَهْدَى إِلَيْكُمْ عَيْبَكُمْ!: دشمن چو به ما درنگرد بد بیند / عیبی که بر ماست یکی صد بیند

■ ■ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (١٧٥ - ١٧٧)

١٧٥- «تَدَخَّلَ الْإِنْسَانُ فِي أُمُورِ الطَّبِيعَةِ يُؤَدِّي إِلَى اخْتِلَالِ تَوَازُنِهَا!»:

- ١) تَدَخَّلَ: اسم - مصدر (ماضيه: تَدَخَّلَ، مضارعه: يَتَدَخَّلُ؛ له حرفان زائدان) / مبتدأ و مرفوع؛ مضاف؛ و «الإنسان» مضاف إليه
- ٢) الطَّبِيعَةُ: مفرد مؤنث - معرّف بآل - معرب / صفة و موصوفها: أمور؛ و مجرور بالتَّبَعِيَّةِ مِنَ الْمَوْصُوفِ
- ٣) يُؤَدِّي: فعل مضارع - للغائبة - مزيد ثلاثي (من باب افعال؛ له حرف زائد) - مجهول / فعل، والجملة فعلية
- ٤) تَوَازُنٌ: مفرد - مصدر (من باب «تفاعل»، و له حرفان زائدان) - معرب / مضاف إليه و مجرور؛ و ضمير «ها» مفعول
- ١٧٦- «إِنْ كَثُرَ الْكَذَّابُ عَمَلُهُ مَرَّةً أُخْرَى، فَإِنَّ الْأَصْحَابَ لَنْ يَلْتَفِتُوا إِلَيْهِ!»:
- ١) أُخْرَى: مفرد مؤنث - اسم تفضيل (مذكّره: «أخر») - نكرة - مبني / صفة و موصوفها: «مرّة»
- ٢) الْكَذَّابُ: مفرد مذكّر - اسم مبالغة (حروفه الأصلية: ك ذ ب؛ اسم فاعله: كاذب) - معرب / مفعول و منصوب بالفتحة
- ٣) كَثُرَ: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي (من مصدر «تكرّر») - متعدّد / فعل و فاعله: «الكذّاب»؛ و مفعوله: «عمل»؛ فعل شرط
- ٤) لَنْ يَلْتَفِتُوا: للغائبين - مزيد ثلاثي (من باب «افتعال»؛ له حرفان زائدان) - معلوم / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية و خبر
- لحرف «إِنَّ» المشبهة بالفعل
- ١٧٧- «الْمُسْلِمُونَ خُمْسُ سُكَّانِ الْعَالَمِ، يَعِيشُونَ فِي مَسَاحَةٍ وَاسِعَةٍ مِنَ الْأَرْضِ!»:

- ١) يَعِيشُونَ: فعل مضارع - للغائبين - مجرد ثلاثي (دون حرف زائد) - متعدّد / فعل و مع فاعله جملة فعلية؛ خبر
- ٢) الْمُسْلِمُونَ: جمع سالم للمذكّر (مفرده: المسلم) - اسم فاعل (مأخوذ من مصدر «تسليم» و له حرف زائد واحد) - معرفة (علم) / مبتدأ و مرفوع
- ٣) سُكَّانٌ: جمع تكسير (مفرده: ساكن؛ مذكّر) - اسم فاعل (حروفه الأصلية: س ك ن) - معرب / خبر للمبتدأ و مرفوع بالضمّة
- ٤) وَاسِعَةٌ: مفرد مؤنث - اسم فاعل (فعله: وَسَعَ؛ دون حرف زائد) - نكرة - معرب / صفة و مجرور بالتَّبَعِيَّةِ (موصوفها: «مساحة»)

■ ■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (١٧٨ - ١٨٥)

١٧٨- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

- ١) اسْتَقْبَحَ مِنْ نَفْسِكَ مَا تَسْتَقْبَحُهُ مِنْ غَيْرِكَ!
- ٢) إِنَّ الْحَيَاةَ مُسْتَمِرَّةٌ سِوَا ضَحَكَتْ أَمْ بَكَيْتُ!
- ٣) يَهْتَمُّ الْمَوَاطِنُ الْفَهِيمُ بِنَظَافَةِ الْبَيْئَةِ اهْتِمَامًا بِالْغَا!
- ٤) يَذْهَبُ الصَّيَادُونَ إِلَى مَكَانِ اخْتِفَاءِ السَّمَكِ الْمَدْفُونِ!

١٧٩- عَيْنَ ضَمِيرِ «الْيَاءِ» مَفْعُولًا وَ مَاضِئًا إِلَيْهِ مَعًا:

- (١) لَا تَنْظَنِي أَنَّنِي أَنْسَى ذِكْرِيَاتِي الْخُلُوةَ مَعَكَ!
 (٢) سَيُودِي دَوْرَهُ عَلَى أَجْمَلِ وَجْهِ كُلِّ مَنْ فَهَمَ كَلَامِي!
 (٣) بَيْنِي الطَّائِرُ عَشًّا عَجِيبًا يُثِيرُ تَحِيرِي فَيُعْجِبُنِي ذِكَاؤُهُ!
 (٤) لَيْتَنِي أَسَاعِدُ كُلَّ مَنْ سَاعَدَنِي عِنْدَ الصَّعَابِ قَبْلَ سَنَةٍ!
 ١٨٠- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ مَعْنَى الْاِمْتِلَاكِ:

- (١) كَانَ لِي خَاتَمٌ فَضَّةٌ أَهَدْتَهُ إِلَيَّ أُمِّي فِي حَفْلَةِ مِيلَادِي السَّنَةِ الْمَاضِيَةِ!
 (٢) وَافَقَ زُمْلَانِي أَنْ يُوجَلَ الْاِمْتِحَانُ لِمُدَّةِ اسْبُوعٍ وَاحِدٍ أَوْ أَكْثَرَ!
 (٣) أَخْبَرَ الطَّيِّبُ أَخْتِي بَعْدَ الْفَحْصِ؛ عِنْدَكَ حُمَّى شَدِيدَةٌ!
 (٤) لَيْسَ مِنَ الضَّرُورِيِّ أَنْ يَكُونَ لَدَيْكَ الْآنَ جُؤَالٌ!

١٨١- « فِي الْاَيَّامِ الْاَوَّلَى مِنْ فَصْلِ الرَّبِيعِ - فَصْلِ الْبَهْجَةِ وَ الْجَمَالِ - قَرَّرْتُ مَعَ خَمْسَةِ اَصْدِقَاءِ قُدَمَاءِ أَنْ يَحْفَظَ كُلُّ وَاحِدٍ مَنَّا شِعْرًا رَانِعًا مِنْ الشُّعْرَاءِ الْعِظَمَاءِ فِي كُلِّ شَهْرٍ؛ وَاصَلْنَا هَذَا الْعَمَلَ مَعَ الْاَصْدِقَاءِ حَتَّى نِهَائَةِ الْخَرِيفِ وَ حَفَظْنَا . . . . . شِعْرًا! »؛ أَكْمِلِ الْفَرَاغَ:

- (١) سَنَةٌ وَ ثَلَاثِينَ
 (٢) خَمْسَةٌ وَ اَرْبَعِينَ
 (٣) اَرْبَعَةٌ وَ خَمْسِينَ
 (٤) ثَمَانِيَةٌ وَ اَرْبَعِينَ

١٨٢- عَيْنَ فِعْلًا لَا يَتَغَيَّرُ زَمَانُهُ فِي التَّرْجُمَةِ:

- (١) كَانَ اللهُ بِكُلِّ الْأُمُورِ عَلِيمًا!
 (٢) مَنْ جَرَّبَ الْمُجَرَّبَ فَهُوَ نَادِمٌ بِلَا شَكٍّ!
 (٣) لَمْ يَأْكُلِ الصَّائِمُونَ شَيْئًا فِي شَهْرِ رَمَضَانَ!
 (٤) جَمِيعُ أَعْضَاءِ الْأُسْرَةِ جَلَسُوا أَمَامَ تِلْفَازٍ لَا يَعْمَلُ جَيِّدًا!
 ١٨٣- عَيْنَ الصَّحِيحِ: (حَسَبَ أَحْكَامِ الْحُرُوفِ الْمَشْبَهَةِ بِالْفِعْلِ)

- (١) كَأَنَّ لِلْعِلْمِ قَدْرٌ لَا يَعْرِفُهُ بَعْضُ النَّاسِ!
 (٢) لَيْتَ الطَّلَّابُ مَجْتَهِدِينَ فِي دُرُوسِهِمْ دَائِمًا!
 (٣) إِنِّي أَخَافُ أَنَّ الْكَافِرِينَ لَا يَعْتَرِلُونَ مِنَ الْكُفْرِ بِاللَّهِ!
 (٤) لَعَلَّ جَمِيعَ اللَّاعِبِينَ فِي فَرِيقِنَا مَعْتَمِدُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ!
 ١٨٤- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ الْحَالُ:

- (١) أُعْطِيَ الْمَعْلَمُ تَلَامِيذَهُ جَوَائِزَ ثَمِينَةً مُؤَدَّبِينَ!
 (٢) جَعَلَ الرَّجُلُ زَمَامَ أُمُورِهِ بِأَيْدِي الْآخِرِينَ جَاهِلًا!
 (٣) أَصْبَحْتُ مَأْيُوسَةً لَمَّا تَكَلَّمَتِ الْمَعْلَمَاتُ حَزِينَاتٍ!
 (٤) عَزِمْتُ أَنْ أَجْتَهِدَ أَكْثَرَ لِأَنَّ أَبِي قَدْ حَسَبَنِي مُتْكَاسِلًا!
 ١٨٥- عَيْنَ مَا لَا يُمْكِنُ أَنْ يَكُونَ مُنَادَى:

- (١) مُؤْمِنٌ إِعْمَلْ عَلَى أُسَاسٍ مَا قُلْتَ فِي الْحَيَاةِ!
 (٢) رَبِّ نَسْأَلُ مِنْ فَضْلِكَ وَ نَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ فَقَطْ!
 (٣) أَحْيِ اِنَّهُ عَنِ الْمُنْكَرِ وَلَوْ بِكَلَامٍ لَطِيفٍ!
 (٤) اَصْدِقَائِي اجْتَنَّبُوا مِمَّا يُغْضِبُ اللهُ!

۱۸۶- کدامیک از گزینه‌های زیر، در ارتباط با تاریخچه گاه‌شماری در ایران و جهان صحیح می‌باشد؟

- (۱) برای رفع اختلاف سال قمری و سال خورشیدی در تقویم خورشیدی - قمری بابلی، هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند.
- (۲) برای محاسبه یک چهارم شبانه‌روز اضافی در گاه‌شماری مصری، هر سه سال یک ماه به سال می‌افزودند.
- (۳) در گاه‌شماری مصری، سال به دوازده ماه سی روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی، به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌گردید.
- (۴) در گاه‌شماری اوستایی، بعد از هر ۱۲۰ سال، پنج روز اضافی را به نام اندرگاه به آخر ماه دوازدهم اضافه می‌کردند.

۱۸۷- شی‌هوانگ‌تی به منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین چین، کدامیک از اقدامات زیر را انجام داد؟

- (۱) مقیاس وزن‌ها و اندازه‌ها و عیار سکه‌ها را یکسان کرد.
- (۲) دیوار بزرگ چین را تکمیل کرد.
- (۳) تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد.
- (۴) با پیروزی بر حاکمان محلی به تجزیه سیاسی چین پایان داد.

۱۸۸- چرا فرمانروایان سومری و آکدی، به سرزمین ایلامی‌ها به صورت پیاپی لشکرکشی می‌کردند؟ زیرا ...

- (۱) با این حملات، مانع از اتحاد حاکمان محلی ایلام و تشکیل پادشاهی در همسایگی خود می‌شدند.
- (۲) سیاست توسعه‌طلبانه نظامی گسترده‌ای را در خارج از مرزهای خود پیش گرفته بودند.
- (۳) اقتصاد سرزمین بین‌النهرین، نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود.
- (۴) به دنبال غارت ثروت شهرهای بزرگ و آبادی نظیر شوش و انشان در قلمرو ایلام بودند.

۱۸۹- در تشکیلات اداری و سیاسی کدامیک از حکومت‌های عصر باستان، دبیران نقش ممتاز و بسیار مهمی داشته‌اند؟

- (۱) هخامنشیان (۲) سلوکیان (۳) اشکانیان (۴) ساسانیان

۱۹۰- چرا در زمان خسرو انوشیروان، تعدادی از فیلسوفان یونانی به ایران مهاجرت کردند؟

- (۱) تنگ‌نظری امپراتور روم (۲) گسترش مبادلات فرهنگی ایران و روم
(۳) مقابله یهودیان با رواج فلسفه در روم (۴) جنگ‌های دولت - شهرهای یونانی با یکدیگر

۱۹۱- کدام گزینه در ارتباط با روش تاریخ‌نگاری روایی صحیح می‌باشد؟

- (۱) در این روش تاریخ‌نگاری امکان دارد که برخی از جنبه‌های خبر از چشم مورخ دور بماند.
- (۲) تاریخ‌نگاران در این روش، بدون هیچ دخل و تصرفی در روایت‌ها، عیناً آن‌ها را ذکر می‌کنند.
- (۳) مورخ در این روش، با بررسی موشکافانه تمام اخبار، آثار و پیامدهای یک واقعه را تحلیل می‌کند.
- (۴) در این نوع تاریخ‌نگاری، با مطالعه و مطابقت دادن همه روایت‌ها، یک گزارش واحد تنظیم می‌شود.

۱۹۲- انتخاب شعار «دعوت به آل‌محمد» در تبلیغات داعیان عباسی، چه نتیجه‌ای برای عباسیان در پی داشت؟

- (۱) باعث می‌شد تا رهبر واقعی جنبش از تعقیب و مجازات حکومت در امان باشد.
- (۲) این شعار، ظلم و ستم امویان به اهل بیت پیامبر را برای مردم یادآوری می‌کرد.
- (۳) پیروان مذاهب غیر شیعی و حتی پیروان ادیان دیگر را نیز تحت تأثیر قرار می‌داد.
- (۴) قبیله‌های مهاجر و پراکنده عرب را در برابر خلافت اموی، با یکدیگر متحد می‌کرد.

۱۹۳- در کدام نبرد، اعراب مسلمان توانستند تیسفون، پایتخت پراوازه ساسانیان را تسخیر کنند؟

- (۱) جولای (۲) جسر (۳) قادسیه (۴) نهاوند

۱۹۴- سلطان محمود غزنوی به چه بهانه‌ای، بسیاری از علمای شهر ری را به قتل رساند؟

- (۱) نافرمانی در مقابل خلیفه عباسی (۲) اسماعیلی بودن
(۳) تحریک مردم به شورش (۴) تألیف کتاب‌های فلسفی

۱۹۵- کدامیک از هنرمندان ایتالیایی دوره رنسانس، علاوه بر نقاشی و معماری، در ریاضی، مهندسی و زمین‌شناسی نیز سررشته داشته است؟

- (۱) رافائل (۲) میکل‌آنژ (۳) داوینچی (۴) ویتورینو

۱۹۶- به موجب کدامیک از اقدامات زیر، تحول عظیمی در شیوه تغذیه ایرانیان در دوره ناصرالدین‌شاه قاجار ایجاد شد؟

- (۱) تجاری‌سازی کشاورزی در ایران
(۲) حمایت‌های مالی بازرگانان ارمنی از کشاورزی
(۳) ترویج سبک جدید تغذیه توسط مهاجران اروپایی
(۴) ورود محصولات جدید کشاورزی از اروپا به ایران

۱۹۷- علت سرمایه‌گذاری وسیع انگلستان در بخش‌های جنوبی کشورمان طی قرن بیستم، چه بود؟

- (۱) سرکوب شورش‌های پراکنده عشایر تحت حمایت شوروی در مناطق جنوبی
(۲) بی‌نتیجه ماندن قرارداد ۱۹۱۹ و آگاهی یافتن مردم پایتخت از این قرارداد
(۳) تسهیل جابه‌جایی ارزان کالاها بین اروپا و هندوستان از طریق تنگه هرمز
(۴) اکتشاف نفت توسط انگلستان و پی‌بردن به اهمیت آن در مبادلات جهانی

۱۹۸- حکومت کمونیستی کدام کشور، با وجود داشتن رابطه دوستانه با حزب کمونیست شوروی، همواره سیاستی مستقل را دنبال می‌کرد؟

- (۱) ژاپن (۲) هند (۳) چین (۴) کوبا

۱۹۹- کدام گزینه از اقدامات انگلستان برای ممانعت از ملی شدن صنعت نفت ایران نمی‌باشد؟

- (۱) تحریم خرید نفت
(۲) تهدید نظامی ایران
(۳) تفرقه‌افکنی در نهضت مقاومت ملی
(۴) طرح شکایت از ایران در مجامع بین‌المللی

۲۰۰- راهبردی که آمریکا در تمام سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی در مقابل ایران اتخاذ کرد، چه بود؟

- (۱) ایجاد آشوب (۲) ترور شخصیت‌ها
(۳) نفوذ در نظام (۴) طراحی کودتا

۲۰۱- کدام مورد گام دوم یک پژوهش جغرافیایی را مشخص می‌کند؟

(۱) علت افزایش کودکان کار در شهر تهران چه می‌تواند باشد؟

(۲) بین تقاضای نیروی کار در شهر کرج و جذب جمعیت در آن رابطه مستقیم وجود دارد.

(۳) به نظر می‌رسد، خشکسالی‌های مکرر عامل اصلی توفان گرد و غبار در استان ایلام است.

(۴) با توجه به محدودیت منابع آب در استان یزد، افزایش استقرار صنایع پیشنهاد نمی‌شود.

۲۰۲- «ظهور بر اثر فعالیت‌های آتش‌فشانی»، «منظم و موازی بودن کوه‌ها» و «ارتفاع نسبتاً کم و فرسوده»، به ترتیب ویژگی کدامیک از ناهمواری‌های زیر است؟

(۱) رشته‌کوه‌های بشاگرد - منطقه کوهستانی مرکزی - گنبد‌های نمکی

(۲) توده‌های کوهستانی سهند و سبلان - کوه‌های شمال خراسان - رشته‌کوه‌های بشاگرد

(۳) منطقه کوهستانی مرکزی - کوهستان‌های تالش - رشته‌کوه‌های بشاگرد

(۴) کوه‌های شمال خراسان - منطقه کوهستانی آذربایجان - گنبد‌های نمکی

۲۰۳- رابطه آبدی رودهای کشور ما با تغییر فصول و جهت جغرافیایی در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(۱) با نزدیک شدن به اوایل فصل بهار، آبدی رودها بیشتر و با رفتن به سمت غرب کشور، مقدار آب رودها نیز بیشتر می‌شود.

(۲) با نزدیک شدن به اوایل فصل پاییز، آبدی رودها بیشتر و با رفتن به سمت غرب کشور، مقدار آب رودها نیز بیشتر می‌شود.

(۳) با نزدیک شدن به اوایل فصل بهار، آبدی رودها بیشتر و با رفتن به سمت شرق کشور، مقدار آب رودها نیز بیشتر می‌شود.

(۴) با نزدیک شدن به اوایل فصل پاییز، آبدی رودها بیشتر و با رفتن به سمت شرق کشور، مقدار آب رودها نیز بیشتر می‌شود.

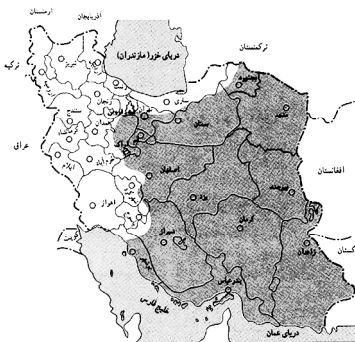
۲۰۴- نقشه زیر، کدامیک از عوامل تأثیرگذار بر پراکندگی جمعیت در کشور ما را نشان می‌دهد؟

(۱) ناهمواری‌ها

(۲) رودهای دائمی و موقت

(۳) پراکندگی معادن

(۴) پوشش گیاهی

۲۰۵- عامل تعیین‌کننده نقش سکونتگاه‌ها چیست و به عهده گرفتن نقش‌های اداری و سیاسی توسط یک سکونتگاه صنعتی را کدام مورد توجیه می‌کند؟

(۱) میزان جمعیت‌پذیری - تکامل و توسعه آن

(۲) میزان جمعیت‌پذیری - افزایش مهاجرت معکوس

(۳) وضع جغرافیایی - تکامل و توسعه آن

(۴) وضع جغرافیایی - افزایش مهاجرت معکوس

۲۰۶- در کدامیک از شهرهای کشورمان مقدار انرژی خورشیدی که هر سانتی‌متر مربع از زمین دریافت می‌کند، کم‌تر از سایر شهرها است؟

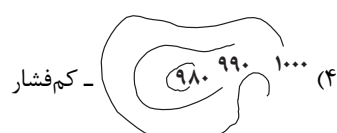
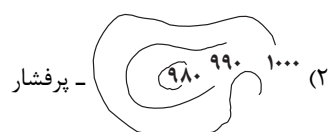
(۱) بَم

(۲) سرعین

(۳) زابل

(۴) خرمشهر

۲۰۷- در کدامیک از نقشه‌های هواشناسی زیر، ناحیه پرفشار نمایش داده شده است و مناطق قطبی تحت تأثیر کدام نواحی هستند؟

۲۰۸- نمایش شیوه‌های زندگی مردم یک ناحیه با کدام مفهوم جغرافیایی قابل تفسیر است؟

- (۱) نابرابری‌های اقتصادی (۲) مرکزی - پیرامون (۳) چشم‌اندازهای فرهنگی (۴) نواحی اقتصادی

۲۰۹- در طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی، ظهور ساختمان‌های بلندمرتبه و برج‌های عظیم در شهرها، پیامد کدام مورد بوده است؟

- (۱) فعالیت‌های نوع اول (۲) فعالیت‌های نوع دوم (۳) فعالیت‌های نوع سوم (۴) فعالیت‌های نوع چهارم

۲۱۰- «یک ناحیه سیاسی مستقل دارای سرزمین مشخص، جمعیت دائمی و مقیم و حکومت مرکزی است.» این ناحیه در چه صورتی کشور قلمداد

نمی‌شود؟

- (۱) نداشتن حاکمیت بر امور داخلی و خارجی (۲) عدم برخورداری از جمعیت فراوان
(۳) در نظر نداشتن مرزهای آن با توجه به شرایط فرهنگی (۴) ضعیف بودن و قرار گرفتن در بین همسایگان قدرتمند

۲۱۱- ظهور و همه‌گیری ویروس کرونا، اهمیت کدامیک از موارد زیر را در مدیریت صحیح و کارآمد شهرها، برجسته‌تر کرد؟

- (۱) افزایش تجهیزات و خدمات عمومی (۲) امنیت شهری و آسیب‌های اجتماعی
(۳) هوشمندسازی شهر (۴) محیط زیست شهری

۲۱۲- نگهداری و قدرت‌بخشی به روستاها و شهرهای موجود در مرزها و حاشیه کشورهای به‌منظور سهولت دفاع از منابع و سرمایه‌های سرزمین، کدامیک از

ویژگی‌های برنامه آمایش سرزمین را یادآور می‌شود؟

- (۱) توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق کشور (۲) توجه به نیازهای حال و آینده
(۳) توجه به همه ابعاد توسعه (۴) توجه به آمایش دفاعی

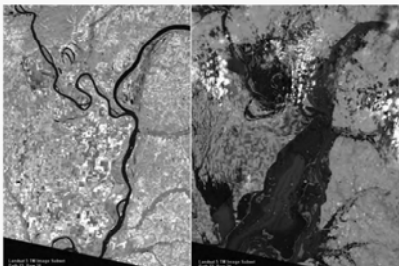
۲۱۳- در رابطه با زلزله و نحوه شکل‌گیری آن کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) کانون زلزله نقطه آزاد شدن انرژی انباشته‌شده در سنگ و از هم گسیختن گسل است.
(۲) میزان تخریب ناشی از گسل‌های دارای مدل واگرا از سایر گسل‌ها بیشتر است.
(۳) مرکز سطحی زلزله، ناحیه‌ای از سطح زمین است که روی کانون زلزله قرار دارد.
(۴) گسل‌های پنهان واقع در زیر پوشش‌های رسوبی نیز استعداد لرزه‌خیزی دارند.

۲۱۴- در چه حالتی، شکل و شیب یک حوزه آبخیز، موجب افزایش میزان سیل‌خیزی آن می‌شود؟

- (۱) درازتر و پرشیب‌تر بودن (۲) گردتر و پرشیب‌تر بودن
(۳) درازتر و کم‌شیب‌تر بودن (۴) گردتر و کم‌شیب‌تر بودن

۲۱۵- تصاویر ماهواره‌ای زیر، میزان آب رودخانه می‌سی‌سی‌پی را در اختلاف زمانی ۱۵ روز نشان می‌دهد، کاربرد سنجش از دور در این مورد، کدام است؟

- (۱) به‌دست آوردن اختلاف زمانی بین نواحی مختلف
(۲) دریافتن تأثیر آب و هوا بر عملکرد سنجنده‌ها
(۳) توانایی شناسایی مناطق در معرض خطر
(۴) به‌دست آوردن میزان تأثیر فعالیت‌های انسان در نواحی

۲۱۶- هریک از عبارات زیر به ترتیب پیامد، معنا یا مفهوم و علت کدام گزینه است؟

- تداوم جهان اجتماعی

- کنش انسان‌ها و پیامدهای آن

- مقایسه پدیده‌ها با یکدیگر

(۱) انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد - پدیده‌های اجتماعی - رهایی از سردرگمی و ایجاد نظم طبیعی

(۲) شکل‌گیری نوعی آگاهی مشترک و عمومی - پدیده‌های تکوینی - تطبیق پدیده‌های ناشناخته با پدیده‌های آشنا

(۳) انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد - پدیده‌های اعتباری - آشکار شدن شباهت‌ها و تفاوت‌های آن‌ها

(۴) شکل‌گیری نوعی نظم تکوینی - پدیده‌های اعتباری - آشکار شدن شباهت‌ها و تفاوت‌های آن‌ها

۲۱۷- کدام گزینه در رابطه با تغییرات جهان اجتماعی، درست و درباره فرصت‌ها و معنویت‌های جهان متجدد از دیدگاه وبر، نادرست است؟

(۱) تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد. - در این

جهان اجتماعی، آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف از علوم عقلانی و علوم تجربی استفاده می‌کنند.

(۲) تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان و اعتقادات اصلی باز می‌گردد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود. - فقط

علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌داند.

(۳) تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها باز می‌گردد، از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف است. - در آن، عناصر غیرمعنوی و مقدس،

طرد می‌شود و جهان از هیچ‌گونه قداستی برخوردار نیست.

(۴) تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی و عناصر محوری باشد، آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند. - کنش‌هایی که

اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند، به شدت رواج می‌یابند.

۲۱۸- عبارات زیر را به ترتیب از حیث درستی یا نادرستی مشخص کنید.

- افطار در کنار مزار شهدا، کنش اجتماعی است که توجه و آگاهی کنشگر، ناظر به شهدا و اعمال آن‌ها است.

- شیوه معین احوالپرسی از دیگران و رعایت حقوق دیگری به ترتیب ارزش اجتماعی و هنجار اجتماعی هستند.

- فرصت‌ها و محدودیت‌ها، پیامدهای پدیده‌های اجتماعی هستند که همانند پدیده‌های طبیعی مستقل از آگاهی و اراده انسان، شکل می‌گیرند.

- پوشش، پدیده‌ای اجتماعی است که افراد انسانی آن را در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند و دارای معناست.

(۱) غ - غ - ص - غ - ص (۲) ص - ص - غ - ص (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - غ - غ - ص

۲۱۹- کدام گزینه به ترتیب در رابطه با روش‌های پیشگیری و کنترل کژروی‌های اجتماعی و فرایند تحولات هویتی جهان اجتماعی، نادرست و درست است؟

(۱) هر جهان اجتماعی، کسانی را که دچار کژروی اجتماعی شده باشند، تنبیه و مجازات می‌کند. - برخی تغییرات جهان اجتماعی را از نوع تغییراتی

می‌دانند که یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند، به این تغییرات اساسی که هویت جهان اجتماعی را متحول می‌کند، تحول

فرهنگی می‌گویند.

(۲) جهان اجتماعی می‌کوشد، ارزش‌ها و قواعد اعضای خود را به گونه‌ای ترویج کند که دیگران برای پذیرش آن‌ها قانع شوند. - اگر عقاید و ارزش‌های

یک جهان اجتماعی مورد تردید قرار گیرند و جهان اجتماعی نتواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد، این وضعیت می‌تواند به

تعارض فرهنگی منجر شود.

(۳) جامعه، افرادی را که مطابق ارزش‌ها و قواعدش عمل کنند، تشویق می‌کند و به آن‌ها پاداش می‌دهد. - در تزلزل فرهنگی، ناسازگاری اغلب از سطح

رفتارها و هنجارها آغاز می‌شود و به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها می‌رسد.

(۴) فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با لایه‌های عمیق سازگارترند از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند. - بحران هویت، پیامد

تزلزل فرهنگی در جایی است که جهان اجتماعی توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

۲۲۰- به ترتیب مصداق‌های «الف، ب و ج» کدام‌اند؟

ج	لایه‌های سطحی جهان اجتماعی
پدیده‌های اجتماعی	ب
در هر جامعه به تناسب عقاید و ارزش‌های آن تعیین می‌شود.	الف

(۱) هویت فردی افراد - نهاد اجتماعی - هنجارها و نمادها

(۲) هویت اجتماعی افراد - اجزای جهان اجتماعی - هنجارها و نمادها

(۳) هویت فرهنگی جهان اجتماعی - اجزای جهان اجتماعی - عقاید و ارزش‌ها

(۴) هویت فرهنگی افراد - نهاد اجتماعی - عقاید و ارزش‌ها

۲۲۱- هر عبارت به ترتیب با کدام مورد، مرتبط است؟

- عنصر تسریع‌کننده انباشت ثروت سرمایه‌داران

- عدم وجود ویژگی‌های مطلوب در فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب و اثرگذار جامعه جهانی

- مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید

- تبلیغ مسیحیت از سوی دولت‌های سکولار

(۱) صنعت - چالش‌های درون فرهنگی - استعمار - اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی

(۲) تجارت - شکل‌گیری فرهنگ سلطه - نفوذ سیاسی - تأثیر بر نخبگان سیاسی جوامع غیرغربی

(۳) صنعت - چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی - استعمار - گسترش جهانی قدرت جهان غرب

(۴) تعاملات اقتصادی - چالش‌های درون فرهنگی - شرایط نیمه استعماری - اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غربی

۲۲۲- هر یک از عبارات «ابزار تسلط انسان بر طبیعت»، «مبتنی بر ربوبیت پروردگار»، «با هجوم کاتولیک‌ها امکان گسترش پیدا نکردند» با کدام مورد، در

ارتباط است؟ (به ترتیب)

(۱) علم تجربی و پیشرفت فناوری و صنعت - حقوق بشر - رویکرد معنوی که در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند.

(۲) اقتصاد - حقوق فطری انسان - شاهزادگان اروپایی

(۳) علم جدید با رویکرد دنیوی - حقوق فطری انسان - رویکرد دوم حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی در رنسانس

(۴) علم جدید با رویکرد غیرمادی - حقوق انسان - رویکرد اول حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی در رنسانس

۲۲۳- «فقر در آفریقا»، «بحران» و «قفس آهنین» به ترتیب پیامد چیست؟

(۱) تقابل شمال و جنوب - تعطیلی کارخانه‌ها و بیکاری کارگران - تأکید افراطی بر نظم و ساختارهای اجتماعی

(۲) تقابل شرق و غرب - اختلال در رابطه انسان و طبیعت - یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی

(۳) استعمار - خروج از وضعیت تعادل - نادیده گرفتن ارادی بودن کنش

(۴) تقابل غنی و فقیر - گسترش جهانی پیامدهای نامطلوب کنش‌های جوامع - نادیده گرفتن هدفمند بودن کنش

۲۲۴- کدام گزینه در ارتباط با روشنگری در معنای خاص، نادرست و در رابطه با نظریه پردازان لیبرال، درست بیان شده است؟

(۱) در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت. - آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند.

(۲) پدیده‌ای مدرن و مربوط به فرهنگ معاصر غرب نیست. - مخالف هر نوع دخالت دولت در اقتصاد بودند.

(۳) روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و مارکسیسم همراه شده است. - کمک به مستمندان را بیپوده می‌دانستند و از نظر ریکاردو کسانی

که در فقر متولد می‌شوند، حق حیات ندارند.

(۴) در سده‌های نوزدهم و بیستم به شناخت حسی و تجربی محدود شد. - مالتوس مخالف دخالت دولت در اقتصاد بود و افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را

موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌دانست.

۲۲۵- به ترتیب هر یک از عبارات زیر نتیجه چیست؟

- عدم توانایی فرهنگ در پاسخ به پرسش‌ها و نیازهای ثابت و متغیر بشر
- شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده
- جهانی شدن فرهنگ‌هایی که دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای‌اند
- بسط بیشتر فرهنگ
- (۱) عدم وجود عقلانیت - احساس رفاه بیشتر در کوتاه‌مدت - فرهنگ استکبار - افزایش جمعیت
- (۲) عدم وجود عقلانیت - اقتصاد وابسته به نفت - نگاه سلطه‌جویانه - بیشتر بودن حاملان و عاملان معانی فرهنگ
- (۳) عدم وجود مسئولیت و تعهد - شکل‌گیری دولت بزرگ که رفاه اقتصادی را به مدد نفت، افزایش می‌دهد - استضعاف و ناتوانی جوامع و گروه‌های دیگر - گسترش معانی و آگاهی

(۴) عدم وجود معنویت - اقتصاد تک‌محصولی - تقسیم جهان به دو منطقه مرکز و پیرامون - تأمین جمعیت مناسب

۲۲۶- کدام گزینه در ارتباط با نخستین بیدارگران اسلامی، درست و در رابطه با روشنفکران چپ، نادرست است؟

- (۱) به دنبال اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند - حرکت‌های اجتماعی آنان در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی بود.
- (۲) برخلاف منورالفکران غرب‌گرا بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند - به کمک دولت‌های استعمارگر غربی توانستند از موفقیت بیدارگران اسلامی جلوگیری کنند.
- (۳) به خطر کشورهای غیرغربی برای جوامع اسلامی توجه داشتند و خواستار استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی بودند - اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل می‌گرفتند.
- (۴) جنبش‌هایی را برای اصلاح رفتار حاکمان و ساختار حکومت قاجار به وجود می‌آوردند - جهت‌گیری ضد استعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی بلوک شرق و غرب عمل می‌کردند.

۲۲۷- کدام گزینه، روند منطقی صحیحی را نشان می‌دهد؟

- (۱) نگاه تجربی به علم ← ایجاد تعارض در ذخیره دانشی ← سرایت نگاه تجربی به علم جوامعی که به عقل و وحی اهمیت می‌دهند
- (۲) ایجاد تعارض در ذخیره دانشی ← سرایت نگاه تجربی به علم به جوامع دیگر ← رواج یافتن تعاریف متفاوت و متضاد از علم
- (۳) از دست رفتن ارتباط دوسویه دانش علمی و دانش عمومی ← رواج تعاریف متفاوت و گاه متضاد از علم ← بازماندن دانش علمی از رشد و رونق
- (۴) سرایت نگاه تجربی به علم به جوامع دیگر ← رواج تعاریف متفاوت و گاه متضاد از علم ← از دست رفتن توان دانش علمی برای حل مسائل دانش عمومی

۲۲۸- هر یک از موارد زیر، به ترتیب پیامد چیست؟

«انسان مغلوب جامعه»، «قوانین مشترک در زندگی انسان و موجودات طبیعی» و «محدود ماندن دانش به شناخت جامعه»

- (۱) جامعه‌شناسی تبیینی - بُعد حسی انسان - انکار خلق جامعه توسط کنش‌های انسان
- (۲) انکار خلق جامعه توسط کنش‌های انسان - محدود ماندن دانش به شناخت جامعه - انسان مغلوب طبیعت
- (۳) بُعد حسی انسان - جامعه‌شناسی تبیینی - جامعه‌شناسی تبیینی
- (۴) جامعه‌شناسی تبیینی - انکار خلق جامعه توسط کنش‌های انسان - انسان مغلوب طبیعت

۲۲۹- هر یک از عبارات زیر به ترتیب با کدام ویژگی کنش مرتبط است؟

- انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود، گامی فراتر می‌گذارد.
- فردی که کنار رودخانه‌ای می‌رود؛ قصد ماهیگیری دارد یا می‌خواهد از شنیدن صدای آب لذت ببرد، شاید هم می‌خواهد شنا کند یا ...
- در جلسه امتحان نشسته‌اید و شرایط مناسب محیطی، اجتماعی و فردی فراهم است، ولی شما همچنان نمی‌توانید به سؤالات امتحان پاسخ دهید.
- در جامعه‌شناسی تبیینی، ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ضد ارزش بودن کینه‌توزی و خودخواهی قابل مشاهده و فهم نیست.
- مطالعات تبیینی نشان داده‌اند که میان عواملی مانند میزان پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل با اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای، ارتباط وجود دارد.

- (۱) ارادی - آگاهانه - معناداری - هدف‌داری
- (۲) آگاهانه - معناداری - هدف‌داری - ارادی - معناداری
- (۳) ارادی - هدف‌داری - آگاهانه - هدف‌داری - معناداری
- (۴) هدف‌داری - معناداری - ارادی - آگاهانه - هدف‌داری

۲۳۰- «هویت در قرن بیستم»، «تعریف هویت از منظر گروه‌های اجتماعی مختلف» و «نزاع بر روی دانش» به ترتیب، با کدام مورد در ارتباط است؟

(۱) قشربندی - پسامدرن - پی گرفتن مسائل بر اساس علاقه‌های هویتی

(۲) کشمکش طبقاتی - مدرن - نتیجه تنازع هویت‌ها

(۳) محور مباحثات فکری - مدرن - نتیجه تنازع هویت‌ها

(۴) محور مباحثات سیاسی - پسامدرن - پی گرفتن مسائل بر اساس علاقه‌های فرهنگی

۲۳۱- پاسخ هر یک از سؤال‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- چرا ماکس وبر جامعه‌شناسی خود را تفهیمی - تبیینی معرفی می‌کرد؟

- بحران معرفتی جدید غرب چگونه آغاز شد؟

- نشانه بحران معنویت در غرب کدام است؟

(۱) تفهیم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی می‌انگاشت. - با روشن شدن محدودیت‌های

علم تجربی و وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی - پساسکولاریسم

(۲) هم تفهیم و هم تبیین را برای درک معنای پدیده‌ها در علوم انسانی ضروری می‌دانست. - با تردید در شناخت از طریق عقل و تجربه - پست مدرن

(۳) تبیین را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش تفهیمی، می‌انگاشت. - با زیر سؤال رفتن علم مدرن -

افول سکولاریسم

(۴) هم تفهیم و هم تبیین را برای توصیف و داوری ارزش‌ها و عقاید در علوم انسانی ضروری می‌دانست. - با آشکار شدن مبانی غیرتجربی علم تجربی - سکولاریسم

۲۳۲- نتیجه هر یک از موارد زیر به ترتیب چیست؟

- قدرت مطابق با قانون و حکم الهی به همراه تبعیت با رضایت

- ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت در جامعه‌شناسی تبیینی

- سازش قدرت‌های سیاسی جوامع اسلامی با دولت‌های غربی

(۱) قدرت مقبول و غیرمشروع - ضروری دانستن داوری علمی در عرصه قدرت - شکل‌گیری بیداری اسلامی

(۲) قدرت مشروع و مقبول - مطالعه قدرت به‌عنوان یک پدیده فاقد معنا - تبدیل استبداد ایلی به استبداد قومی و قبیله‌ای

(۳) قدرت مشروع و مقبول - مطالعه قدرت به‌عنوان یک پدیده خنثی - تبدیل استبداد ایلی به استبداد استعماری

(۴) قدرت مشروع و غیرمقبول - ضروری دانستن داوری علمی در عرصه قدرت - حذف مظاهر فرهنگ اسلامی

۲۳۳- کدام گزینه به ویژگی‌های رویکرد دوم نسبت به نابرابری اجتماعی اشاره می‌کند؟

(۱) مالکیت خصوصی لغو می‌شود. - از ثروتمندان مالیات گرفته می‌شود و از آن برای رفع فقر در جامعه استفاده می‌شود. - نابرابری‌های اجتماعی ناشی

از نابرابری‌های طبیعی دانسته می‌شود.

(۲) مخالف قشربندی اجتماعی و خواهان از میان برداشتن آن هستند. - عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار

خواهد شد. - نقطه شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود.

(۳) قشربندی را پدیده‌ای می‌دانند که در همه زمان‌ها و مکان‌ها وجود داشته است. - نقش انسان‌ها و جوامع در پدید آمدن و ادامه یافتن قشربندی

اجتماعی را نادیده می‌گیرند. - در این رویکرد افراد توانمند و کوشا به اندازه استحقاقی که دارند از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند.

(۴) نه با رهاسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق - در این رویکرد با حذف مالکیت خصوصی، انگیزه رقابت از بین می‌رود. - از نظر آنان،

قشربندی اجتماعی توسط انسان‌ها پدید آمده و تداوم یا تغییر آن نیز به‌دست انسان‌هاست.

۲۳۴- در مقایسه ویژگی جامعه آرمانی قرآن و جامعه آرمانی فارابی، کدام گزینه درست است؟

(۱) محور جامعه آرمانی در قرآن، عدالت و قسط و در جامعه فارابی، علم است.

(۲) در جامعه آرمانی قرآن، فقط علوم عقلانی و وحیانی به رسمیت شناخته می‌شود؛ اما جامعه آرمانی فارابی، علوم تجربی را نیز شامل می‌شود.

(۳) جامعه آرمانی قرآن مبتنی بر علم است؛ در حالی که جامعه آرمانی فارابی بر سنت‌های الهی تمرکز دارد.

(۴) در جامعه آرمانی قرآن نیز همانند جامعه آرمانی فارابی، علم به علم تجربی محدود می‌شود.

۲۳۵- ویژگی‌های زیر، به ترتیب به کدام نوع عقل، تعلق دارند؟

- ارزیابی و داوری نسبت به مناسبات و ارتباطات انسانی

- فهم پدیده‌های معنادار

- پدید آوردن علوم انسانی و اجتماعی

(۲) انتقادی - عملی - نظری

(۱) تفسیری - عملی - عملی

(۴) انتقادی - تفسیری - عملی

(۳) تفسیری - تفسیری - نظری

۲۳۶- وجه اختلاف یک تصدیق معلوم و یک تصدیق مجهول در کدام گزینه بیان شده است؟

- (۱) تصورات سازنده یک تصدیق مجهول همواره مجهول هستند.
- (۲) تصدیق معلوم قبلاً مجهول بوده و بعد معلوم شده است.
- (۳) چرایی ارتباط اجزای قضیه مجهول مورد تردید است.
- (۴) تصور معلوم را تنها در یک تصدیق معلوم می‌توان یافت.

۲۳۷- کدام گزینه به ترتیب مغالطه موجود در عبارات زیر را بیان می‌کند؟

- «سارا تا پدرش را دید کتابش را در قفسه کتابخانه گذاشت.»
- «چرا خون این مرد بی‌گناه را به زمین ریختی؟ من که خون او را نریختم؛ به او سم خوراندیم.»
- «در توصیف فردی در روزنامه آمده بود: او در طول سالیان عمر خود با ریا و خودخواهی مبارزه کرد.»

- (۱) فاقد مغالطه - توسل به معنای ظاهری - اشتراک لفظ
- (۲) توسل به معنای ظاهری - ابهام در مرجع ضمیر - فاقد مغالطه
- (۳) ابهام در مرجع ضمیر - توسل به معنای ظاهری - اشتراک لفظ
- (۴) اشتراک لفظ - بار ارزشی کلمات - ابهام در مرجع ضمیر

۲۳۸- چند مورد از عبارتهای زیر درباره مفاهیم کلی و جزئی صحیح هستند؟

- مفهوم کلی با از دست دادن تمامی مصادیقش در جهان خارج همچنان کلی است.
- مفهومی که تنها یک مصداق در خارج دارد و محال است مصداق دیگری بیابد می‌تواند کلی باشد.
- اسامی خاص و اسامی همراه با ضمیر اشاره «این و آن» همواره جزئی محسوب می‌شوند.

- (۱) هیچکدام (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۲۳۹- کدام گزینه نمی‌تواند مصداقی از خطای اندیشه باشد؟

- (۱) همه ما بارها شاهد کودک‌آزاری از طرف والدین معتاد بوده‌ایم. به نظر من هیچ‌کدام از والدینی که دارای اعتیاد هستند صلاحیت نگهداری و حضانت فرزندان خود را ندارند.
- (۲) هشتاد درصد از مردم ایران موافق قطع شدن یارانه نقدی هستند و مبنای این آمار، نظرسنجی به عمل آمده از دانشجویان سراسر کشور است.
- (۳) دوستان عزیز توجه کنید که حزب جدید تشکیل شده، نوزاد تازه‌وارد به این خانواده می‌باشد؛ امید است که در سایه مراقبت‌های شما، مراحل رشد و پرورش آن را شاهد باشیم.
- (۴) جریان الکتریسیته در سیم برق همانند جریان آب درون یک لوله است. یک لوله با قطر بزرگ‌تر آب بیشتری منتقل می‌کند پس سیم برق با قطر بیشتر هم حجم بالاتری از الکتریسیته را منتقل می‌کند.

۲۴۰- اگر بین دو مفهوم کلی نسبت تباین برقرار باشد، کدام گزینه درباره قضایای حاصل از اسناد آنها نادرست است؟

- (۱) هر دو سالبه هستند.
  - (۲) هر دو دارای سور کلی هستند.
  - (۳) متضاد یکدیگر نیستند.
  - (۴) عکس مستوی یکدیگر هستند.
- ۲۴۱- اگر بدانیم قضیه «بعضی الف ب است» کاذب است، اصرار بر صدق کدام قضیه موجب مغالطه استثنای قابل چشم‌پوشی خواهد شد؟
- (۱) متضاد «هیچ الف ب نیست».
  - (۲) متناقض «هر الف ب است».
  - (۳) متداخل «بعضی الف ب نیست».
  - (۴) عکس مستوی «بعضی الف ب است».

۲۴۲- اگر مقدمه اول قیاسی «بعضی الف ب نیست» و مقدمه دوم آن «هر ب ج است» باشد ...

- (۱) قیاس شکل اول معتبر ساخته می‌شود.
- (۲) هیچ قیاس معتبری ساخته نمی‌شود.
- (۳) ممکن است نتیجه دارای کیفیت موجبه باشد.
- (۴) می‌توان یک قیاس استثنایی ساخت.

۲۴۳- به ترتیب نوع مغالطه احتمالی در عبارات زیر در کدام گزینه به‌درستی ذکر شده است؟

- با چشم‌پوشی از موفقیت بیشتر تیم «ب» در گل‌های بازیکنان، تیم فوتبال «الف» با درخشش بازیکنان خود صاحب بیشترین گل زده در میان دیگر تیم‌ها شد.

- کاندیدای ریاست جمهوری خطاب به مردم: اگر به من رأی ندهید قطعاً تورم فلج‌کننده‌ای خواهیم داشت.

- (۱) کوچک‌نمایی - بزرگ‌نمایی
- (۲) بزرگ‌نمایی - تله‌گذاری
- (۳) بزرگ‌نمایی - توسل به احساسات
- (۴) بزرگ‌نمایی - بزرگ‌نمایی

۲۴۴- در جملات زیر به ترتیب کدام مغالطات امکان وقوع دارد؟

- الف) وقتی استالین (یکی از رهبران شوروی سابق) می‌گوید برقص، مرد عاقل می‌رقصدا
 ب) فهم درست فلسفه هگل (فیلسوف آلمانی) برای ذهن‌هایی که به پاسخ‌های دم‌دستی خو گرفته‌اند، دشوار است چه رسد که به نقد آراء او هم بپردازند
- ۱) توسل به احساسات، مسموم کردن چاه
 ۲) توسل به احساسات، تله‌گذاری
 ۳) تله‌گذاری، مسموم کردن چاه
 ۴) بار ارزشی کلمات، توسل به احساسات

۲۴۵- کدام گزینه پیرامون فلسفه درست است؟

- ۱) سقراط که مبدع واژه فلسفه بود به دلیل تواضع و فروتنی در برابر دانایی، آن را بر سر زبان‌ها انداخت.
 ۲) کلمه سفسطه در یونانی از لفظ سوفیست گرفته شده و به معنای مغالطه‌کاری است.
 ۳) فیلسوفوس از لحاظ معنایی در مقابل سوفیا به کار برده می‌شد.
 ۴) یکی از احتمالات کاربرد واژه فلسفه توسط سقراط، جدایی از سوفسطائیان بود.

۲۴۶- کدام گزینه از مباحث پارمنیدس پیرامون وجود استنباط نمی‌شود؟

- ۱) وجود قابل تجزیه به اجزاء است.
 ۲) جهان هستی ازلی بوده است.
 ۳) وجود تغییر و حرکت ندارد.
 ۴) آفرینش از هیچ، نظری باطل است.

۲۴۷- کدام یک از گزینه‌های زیر، نشان‌دهنده هدف اصلی فلاسفه در کمک گرفتن از علم منطق است؟

- ۱) عبرت‌آموزی از دیگران
 ۲) بیان حقایق هستی
 ۳) رسیدن به عقاید درست فلسفی
 ۴) کنار گذاشتن باورهای غلط و آزاداندیشی

۲۴۸- کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) از نظر سقراط اعتقاد به وجود خداوند مقدم است بر اعتقاد به صفات فوق بشری.
 ۲) استدلال سقراط اثبات وجود یک امر با استفاده از اعراض و متعلقاتش بود.
 ۳) از جنبه وجودی تحقق اوصاف امور مؤخر است بر تحقق خود آن‌ها.
 ۴) برهان سقراط مقدم بودن لوازم یک امر بر خود آن امر است.

۲۴۹- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب با موارد مطرح‌شده در کدام گزینه مرتبط هستند؟

- الف) شناختی که محصول همکاری حس و عقل است بر این قاعده استوار می‌باشد.
 ب) توانایی حس در شناخت تفاوت‌ها و تمایزها از نشانه‌های این امر محسوب می‌شود.
 پ) راه رسیدن به یافته‌هایی که فهم آن‌ها مستلزم استفاده از دانش فلسفه است.
 ت) فیلسوفان در تلاش هستند که این ابزار را شناسایی و قلمرو کاربرد آن را معین کنند.
- ۱) سنخیت میان علت و معلول - اعتبار شناخت حسی - تعقل محض - حس یا عقل و شاید هر دو
 ۲) اعتبار استقرا در شناخت تجربی - خطاپذیری شناخت حسی - تعقل محض - حس یا عقل و شاید هر دو
 ۳) اصل علیت میان علت و معلول - اعتبار شناخت حسی - استفاده از یافته‌های تجربی - فقط عقل
 ۴) بدیهی بودن امکان شناخت - خطاپذیری شناخت حسی - استفاده از یافته‌های تجربی - فقط حس

۲۵۰- کدام گزینه ریشه‌ای‌ترین وجه اختلاف‌نظر پارمنیدس و هراکلیتوس را بیان می‌کند؟

- ۱) ابزار حس در شناخت از اعتبار برخوردار نیست.
 ۲) شناخت عقلی برترین نوع شناخت نزد انسان است.
 ۳) حرکت از موضوعات معرفت حقیقی نیست.
 ۴) هستی یک امر واحد و بدون تغییر و تحول است.

۲۵۱- کدام گزینه به ترتیب به اختلاف‌نظر اصلی ملاصدرا با دکارت، ماتریالیست‌ها و ابن‌سینا پیرامون چیستی انسان اشاره دارد؟

- ۱) وحدت حقیقی ذهن و جسم - دو ساحتی بودن انسان - عدم الحاق روح به جسم
 ۲) وحدت حقیقی ذهن و جسم - عدم الحاق روح به جسم - دوساحتی بودن انسان
 ۳) عدم الحاق روح به جسم - دو ساحتی بودن انسان - وحدت حقیقی ذهن و جسم
 ۴) عدم الحاق روح به جسم - وحدت حقیقی ذهن و جسم - دو ساحتی بودن انسان

۲۵۲- مطابق با مغایرت وجود و ماهیت کدام تعبیر درست است؟

- (۱) هر موجودی در جهان به وجود و ماهیت تقسیم می‌شود.
- (۲) هر موجودی مرکب از وجود و ماهیت است.
- (۳) می‌توان گفت در جهان خارج وجودی داریم و ماهیتی.
- (۴) جایگاه مفاهیم وجود و ماهیت در ذهن و مصداق آن‌ها موجود خارجی است.

۲۵۳- علیّت از نظر دیوید هیوم ...

- (۱) تعاقب و توالی دو حادثه است.
- (۲) یک اصل تجربی است.
- (۳) در ادراک حسی یافت نمی‌شود.
- (۴) تنها عادت ذهنی ما است.

۲۵۴- متن زیر با کدام شروط زندگی معنادار نمی‌تواند مرتبط باشد؟

«حقیقت وجود از خدا به موجودات عطا شده است. این وجودی که به موجودات عطا شده، گرایش به خدا دارد. موجودات به طور فطری به خوبی‌ها

گرایش دارند و از بدی‌ها گریزان‌اند. این اشتیاق که سبب بقای آن‌ها شده، عشق نام دارد.»

- (۱) یافتن مابه‌ازایی برای گرایش فطری به خیر و زیبایی، غایت‌مند یافتن جهان
- (۲) تشخیص هدف زندگی، یافتن مابه‌ازایی برای گرایش فطری به خیر و زیبایی
- (۳) تشخیص هدف زندگی، معتبر دانستن آرمان و هدف معنوی
- (۴) غایت‌مند یافتن جهان، تشخیص هدف زندگی

۲۵۵- کدام عبارت یک اشتراک نظر بین هراکلیتوس و لائوتسه را به خوبی بیان می‌کند؟

- (۱) جهان همواره در حال تغییر و تحول است.
- (۲) لوگوس به معنای حقیقتی متعالی است.
- (۳) در عالم وحدتی حقیقی یافت می‌شود.
- (۴) هر چیزی بر اساس خیر و شر استوار است.

۲۵۶- درک اصل «امتناع اجتماع و ارتفاع نقیضین» مربوط به کدام‌یک از مراحل رشد عقل است؟

- (۱) عقل هیولائی
- (۲) عقل بالملکه
- (۳) عقل بالفعل
- (۴) عقل بالمستفاد

۲۵۷- از نظر ابن‌سینا منشأ و مبدأ حرکات و تحولات در عالم طبیعت به عنوان یک کل چیست؟

- (۱) طبع و ذات اجزای طبیعت
- (۲) نظم موجود در عالم طبیعت
- (۳) مقصدی که در ذات عالم طبیعت است.
- (۴) طبع و ذات عالم طبیعت

۲۵۸- با در نظر گرفتن آراء سهروردی کدام گزینه با بیت «مزاج دهر تبه شد در این بلا حافظ / کجاست فکر حکیمی و رای برهمنی» تناسب بیشتری دارد؟

- (۱) حال عارفان بی‌بهره از استدلال
- (۲) توصیف جویندگان تازه‌وارد راه معرفت
- (۳) وصف جهان بدون ریاست اهل عرفان و برهان
- (۴) اوصاف فیلسوفان بی‌نصیب از ذوق

۲۵۹- کدام گزینه درباره اصول حکمت متعالیه درست است؟

- (۱) از طریق اصل وحدت حقیقت وجود می‌توان به تفاوت‌های موجود در عالم پی برد.
- (۲) راه اثبات وحدت حقیقت وجود در عرفا مشابه ملاحظه است.
- (۳) عرفا همانند میرداماد معتقد بودند ماهیت امری واقعی است.
- (۴) برهان سینوی در درک بنیادی‌ترین اصل حکمت متعالیه بسیار تأثیرگذار بوده است.

۲۶۰- کدام عبارت بیانگر نظر ملاصدرا است؟

- (۱) تصورات انتزاع‌شده از مفاهیم تناسبی با خصوصیات آن‌ها ندارد.
- (۲) در جهان هستی چیزی تحت عنوان وجودهای متکثر نداریم.
- (۳) هر شیء خارجی تنها منشأ پیدایش مفهوم وجود در ذهن است.
- (۴) در آخرین مرتبه وجود دیگر نشانی از حقیقت واحد یافت نمی‌شود.

۲۶۱- نتیجه افزایش سرعت تفکر در دوره نوجوانی کدام است؟

- (۱) نظارت، ارزیابی و تغییر جهت تفکر لحظه به لحظه
 (۲) نگهداری اطلاعات بیشتر در حافظه در یک لحظه
 (۳) فراگیری چگونگی به حافظه سپردن اطلاعات
 (۴) اشراف بر استدلال‌ها، قضاوت‌ها و تصمیم‌هایشان

۲۶۲- بازی‌های موازی ...

- (۱) در دوره کودکی دوم رایج‌اند.
 (۲) به معنای بازی هر کودک به تنهایی و به دور از کودکان دیگر است.
 (۳) بعد از سن نوپایی در کودکان دیده می‌شوند.
 (۴) هم‌زمان با علاقه به بازی با هم‌جنس در کودکان شکل می‌گیرند.

۲۶۳- چرا پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های روان‌شناختی دشوارتر از مفاهیم سایر علوم تجربی است؟

- (۱) چون نسبت به علوم تجربی مفاهیم و موضوعات بیشتری دارد.
 (۲) چون پدیده‌های روان‌شناختی تحت تأثیر عوامل متعددی هستند.
 (۳) چون دستیابی به مفاهیم روان‌شناختی سخت‌تر است.
 (۴) چون هیچ‌گاه امکان توصیف و تبیین پدیده‌های روان‌شناختی وجود ندارد.

۲۶۴- چیزی که فرد سعی دارد به آن برسد و فکر می‌کند برای او مؤثر و مفید است، با کدام یک از عوامل مؤثر در تمرکز در ارتباط است؟

- (۱) آشنایی نسبی
 (۲) ثبات نسبی
 (۳) تغییرات درونی
 (۴) انگیزتگی ذهنی

۲۶۵- کدام عبارت در مورد روش علمی صحیح است؟

- (۱) تنها دانشمندان می‌توانند با اجرای روش علمی، یافته‌های دیگران را تکرار کنند.
 (۲) تعریف عملیاتی باعث سهولت نسبت‌دادن اعداد به ویژگی‌های اشیا و افراد می‌شود.
 (۳) افرادی که با روش‌های منحصر به فرد به نتیجه می‌رسند هم در حقیقت از روش علمی استفاده می‌کنند.
 (۴) همه موضوعات در صورت رعایت ویژگی‌های روش علمی یعنی تکرارپذیری و تعریف عملیاتی، از طریق این روش قابل بررسی‌اند.

۲۶۶- هر یک از عبارات زیر به کدام یک از ویژگی‌های مسئله مربوط می‌شود؟

- استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی

- شناسایی موانع احتمالی و ارائه راه‌حل‌های بهتر

- درک ناقص از مسئله

- (۱) محدودیت توانمندی‌های ما - مشخص بودن موقعیت فعلی یا مبدأ - هدفمند بودن
 (۲) مشخص بودن موقعیت فعلی یا مبدأ - هدفمند بودن - تحت کنترل بودن مسئله
 (۳) تحت کنترل بودن مسئله - مشخص بودن موقعیت فعلی یا مبدأ - هدفمند بودن
 (۴) محدودیت توانمندی‌های ما - تحت کنترل بودن مسئله - هدفمند بودن

۲۶۷- کدام گزینه به ترتیب در مورد خطای ادراکی و توهم صحیح است؟

- (۱) نشانهٔ عدم تطابق احساس و ادراک - احساس بدون ادراک
- (۲) در همهٔ افراد اتفاق می‌افتد - پدیده‌ای نابهنجار است
- (۳) ادراک چیزی که وجود ندارد - ادراک نادرست محرک‌های واقعی
- (۴) ادراک محرک‌های غیرواقعی - ادراک بدون احساس

۲۶۸- تأثیر کدامیک از فنون زیر برای کنترل اثر گذشت زمان کمتر از سایر موارد است؟

- (۱) مرور کارآمد
- (۲) کاهش فاصلهٔ زمانی بین یادگیری و یادآوری
- (۳) یادگیری با استراحت
- (۴) استفاده از رمزگردانی معنادار

۲۶۹- در کدام گزینه مثالی از تعارض گرایش - اجتناب بیان شده است؟

- (۱) محمد به تحصیل در رشتهٔ تاریخ علاقه‌مند است، اما به‌خاطر نبود شغل مناسب برای فارغ‌التحصیلان این رشته، دچار دودلی شده است.
- (۲) امیر از دو دانشگاه خارجی برای تحصیل در رشتهٔ روان‌شناسی پذیرش گرفته است، وی در انتخاب بین آن‌ها مردد است.
- (۳) سمانه برای گذراندن تعطیلات خود بین رفتن به مهمانی دوستش و یا رفتن به سینما تردید دارد.
- (۴) علی در رشته‌ای که دل‌خواهش نیست، پذیرفته شده است و در صورت عدم ثبت‌نام در دانشگاه نیز به خدمت نظام وظیفه اعزام می‌شود.

۲۷۰- کدام عبارت نتیجهٔ مستقیم این دیدگاه است که: «جهل بشر در مورد برخی پدیده‌ها، دلیل اصلی پیشرفت علم و فناوری است»؟

- (۱) احساس مسئله با درک دقیق از هدف شکل می‌گیرد و ابهام هدف، باعث درک ناقص از مسئله است.
- (۲) هدف از حل مسائل در آموزش و پرورش دستیابی به قوانینی است که قابل تعمیم به موقعیت‌های دیگر باشند.
- (۳) مسئله نه تنها تهدید نیست، بلکه فرصتی است برای اینکه استعدادهای انسان شکوفا شوند.
- (۴) عدم وجود دانش در باب موقعیت اولیه و راهبردها، دلیل بر «خوب‌تعریف‌نشده» بودن مسئله است.

۲۷۱- در جست‌وجوی چیزی بودن باعث می‌شود تا ...

- (۱) فرایند ما به صورت منظم و باقاعده طی شود.
- (۲) موقعیت‌های مجهول شناسایی شوند.
- (۳) موقعیت‌های ناشناخته روشن شوند.
- (۴) روش علمی هدفمند باشد.

۲۷۲- به ترتیب هر یک از موارد زیر به کدامیک از انواع حافظه (با توجه به نوع اطلاعات) اشاره دارد؟

الف) جنگ تحمیلی «۸ سال دفاع مقدس» در سال ۶۷ به پایان رسید.

ب) آقای شریفی که در عملیات مرصاد حضور داشته، تاریخ دقیق و شمار فرماندهان عملیات را به یاد دارد.

ج) انقلاب و جنبش و کودتا با یکدیگر تفاوت‌های اساسی دارند.

- (۱) معنایی - رویدادی - معنایی
- (۲) رویدادی - رویدادی - رویدادی
- (۳) رویدادی - معنایی - رویدادی
- (۴) معنایی - معنایی - معنایی

۲۷۳- وجه اشتراک داشتن تصویری مبهم از مسئله و عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها چیست؟

- (۱) استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی
- (۲) درک ناقص از مسئله
- (۳) عدم شناسایی موانع احتمالی
- (۴) نیافتن راه‌حل مناسب

۲۷۴- آقای عظیمی که یک سال است در قسمت سردخانه بیمارستان کار می‌کند برعکس اوایل کارش، دیگر با دیدن خانواده متوفیان و گریه و سوگ آن‌ها دگرگون نشده و دچار غم و اندوه عمیق نمی‌شود و توجه او به این موارد به حداقل رسیده است؛ کدام عامل بر توجه و تمرکز او تأثیرگذار بوده است؟

- (۱) آشنایی نسبی با محرک
(۲) ثبات نسبی
(۳) تغییرات درونی محرک
(۴) درگیری و انگیزگی ذهنی

۲۷۵- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) ناهماهنگی شناختی یکی از موانع بروز رفتار در افراد است.
(۲) وقتی یک فرد دارای دو شناخت هم‌زمان و متناقض باشد، دارای ناهماهنگی شناختی است.
(۳) ناهماهنگی، ناخوشایند و تنش‌زاست، به همین دلیل شخص می‌کوشد تا بین رفتار و شناخت خود هماهنگی به وجود بیاورد.
(۴) هنگام بروز ناهماهنگی شناختی، فرد رفتار یا نگرش خود را تغییر می‌دهد تا رفتار و شناختش با هم هماهنگ شوند.

۲۷۶- در هر یک از موارد زیر به ترتیب به کدام سبک تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

(الف) آقای امینی مدت‌ها است که تصمیم به خرید لب‌تاب دارد و هر بار به بهانه‌ای خرید خود را به تعویق می‌اندازد؛ اما به محض اینکه دوستش لب‌تاب می‌خرد، او نیز تصمیم چندین ساله‌اش را عملی می‌کند.

(ب) آقای محسنی بعد از مشاهده تبلیغ ماشین‌های چمن‌زن، بدون نیاز داشتن به آن، وارد سایت خرید شده و دستگاه را سفارش می‌دهد و مدتی بعد از خریدش پشیمان می‌شود.

- (۱) وابسته - احساسی (۲) احساسی - تکانشی (۳) اجتنابی - تکانشی (۴) تکانشی - احساسی

۲۷۷- متن زیر به کدام یک از فنون بهسازی حافظه اشاره نکرده است؟

«دانش‌آموزی برای یادگیری بهتر مطالب درسی، قبل از تدریس دبیر، پیش مطالعه می‌کند؛ او سعی می‌کند مطالب را دسته‌بندی کرده و با مثال‌های مناسب آن‌ها را به خاطر بسپارد.»

- (۱) روش پس‌خبا (۲) تمایزبخشی (۳) ساماندهی مطالب (۴) بسط معنایی

۲۷۸- فشار روانی عبارت است از ...

- (۱) تجربه احساس ناخوشایند (۲) نیاز برای دوباره سازگار شدن با شرایط جدید زندگی

- (۳) ناسازگاری با محیط زندگی و اطرافیان (۴) داشتن الگوی رفتاری و شناختی ناسالم

۲۷۹- بهنام زمانی که در آزمون IELTS نمره مطلوبی کسب نمی‌کند، به پدرش می‌گوید که من اصلاً استعداد یادگیری زبان انگلیسی ندارم؛ ویژگی‌های

اسنادی که بهنام به آن‌ها توسل جسته، کدام است؟

- (۱) پایدار غیرقابل کنترل درونی
(۲) پایدار غیرقابل کنترل بیرونی
(۳) ناپایدار غیرقابل کنترل درونی
(۴) ناپایدار غیرقابل کنترل بیرونی

۲۸۰- در کدام گزینه به مقابله سازگارانه اشاره نشده است؟

- (۱) محسن برای رسیدن به تراز دلخواهش هر دو هفته، میزان کمی پیشرفت تراز در درس‌هایش برای خود در نظر گرفته تا به حالت ایده‌آل برسد.
(۲) علی وقتی با همسرش دعوا می‌کند، در خانه نمی‌ماند و به باشگاه بدنسازی می‌رود تا کمی عصبانیت خود را تخلیه کند.
(۳) سارا هر بار که با مدیر خود دچار چالش می‌شود، نفس عمیق می‌کشد و یک لیوان آب خنک می‌نوشد.
(۴) مریم در هنگام امتحانات مهم خود برای غلبه بر اضطراب از قرص‌های آرام‌بخش پروپرانولول استفاده می‌کند.

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۴ تیر ۱۴۰۰

جامع چهارم

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین بلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان

نام درس	نام طراحان
زبان و ادبیات فارسی	محسن اصغری، حنیف افخمی ستوده، احسان برزگر، هامون سبطی، محسن فدایی، کاظم کاظمی، سعید گنج‌بخش زمانی، مرتضی منشاری، نرگس موسوی، حسن وسکری
زبان عربی	نوید امساکي، اسماعیل علی‌پور، کاظم غلامی، مرتضی کاظم‌شیرودی، سیدمحمدعلی مرتضوی، الهه مسیح‌خواه، خالد مشیرپناهی
فرهنگ و معارف اسلامی	محمد آقاصالح، امین اسدیان‌پور، محسن بیاتی، علیرضا ذوالفقاری‌زحل، محمد رضایی‌بقا، مجید فرهنگیان، محمدرضا فرهنگیان، مرتضی محسنی کبیر، احمد منصوری، فیروز نژادنجف، سیدهادی هاشمی، سیداحسان هندی
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری، محمد طاهری، نوید مبلغی، عقیل محمدی‌روش

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد بحیرایی، امیر زراندوز، حمیدرضا سجودی، علی شهبایی، نسترن صمدی، علیرضا عبدی
اقتصاد	نسرین جعفری، سارا شریفی، فاطمه فهیمیان، علیرضا رضایی، فاطمه حیاتی
زبان و ادبیات فارسی (اختصاصی)	حمید محدثی، سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، عارفه‌سادات طباطبایی‌نژاد، فرهاد علی‌نژاد، محسن فدایی
زبان عربی (اختصاصی)	نوید امساکي، ولی برجی، عمار تاج‌بخش، حسین رضایی، مرتضی کاظم‌شیرودی، سیدمحمدعلی مرتضوی، رضا معصومی
تاریخ	علی محمد کریمی، علیرضا رضایی، میلاد هوشیار، جواد میربلوکی
جغرافیا	فاطمه سخایی
علوم اجتماعی	آریتا بیدقی، الهام رضایی، الهه خضری، مبیناسادات تاجیک، ارغوان عبدالملکی، علیرضا حیدری
فلسفه و منطق	نیما جواهری، فرهاد قاسمی‌نژاد، مجید پیرحسینلو، کیمیا طهماسبی، الهه فاضلی
روان‌شناسی	مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد، کوثر دستورانی، مبیناسادات تاجیک، سوفیا فرخی، محمدابراهیم مازنی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران
زبان و ادبیات فارسی	مرتضی منشاری	الهام محمدی	محسن اصغری، مریم شمیرانی
زبان عربی (عمومی)	نوید امساکي	نوید امساکي	درویشعلی ابراهیمی، سیدمحمدعلی مرتضوی، اسماعیل علی‌پور
فرهنگ و معارف اسلامی	امین اسدیان‌پور، سیداحسان هندی	محمد رضایی‌بقا	محمد آقاصالح، سکینه گلشنی
زبان انگلیسی	سپیده عرب	سپیده عرب	سعید آچه‌لو، رحمت‌اله استیری، محدثه مرآتی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملازمضانی، علی ارجمند
اقتصاد	سارا شریفی	فاطمه فهیمیان	فاطمه صغری
زبان و ادبیات فارسی (اختصاصی)	حمید محدثی، فرهاد علی‌نژاد	حمید محدثی، فرهاد علی‌نژاد	وحید رضازاده، سیدعلیرضا احمدی، رضا نوروزیگی
زبان عربی (اختصاصی)	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	زهرا دامیار، مریم بوستان
جغرافیا	محمدعلی خطیبی بایگی	محمدعلی خطیبی بایگی	زهرا دامیار، مریم بوستان
علوم اجتماعی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	محمدابراهیم مازنی
فلسفه و منطق	نیما جواهری	نیما جواهری	مجید پیرحسینلو، فرهاد علی‌نژاد، امیرکیا باقری
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، امیرکیا باقری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	زهرا دامیار (اختصاصی)، معصومه شاعری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: مازیار شیروانی‌مقدم، مسئول دفترچه: زهره قموشی (اختصاصی)، لیلیا ایزدی (عمومی)
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی (اختصاصی)، زهرا تاجیک (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

زبان و ادبیات فارسی

۱- گزینه ۳

(مسن اصغری)

ویله: صدا، آواز، ناله؛ ویله کردن: فریاد زدن، نعره زدن، ناله کردن

(فارسی، لغت، واژه‌نامه)

۲- گزینه ۳

(امسان برزگر - رامسر)

معانی درست واژگان:

حشم: خدمتکاران نه خدمت کار / شرع: سایه‌بان و خیمه / شماتت: ملامت، سرزنش، سرکوفت / رشحه: قطره، چگه / خنیده: مشهور و معروف، نامدار، پرآوازه

(فارسی ۲، لغت، واژه‌نامه)

۳- گزینه ۳

(مسن فرایی - شیراز)

مطاع: فرمانروا، اطاعت‌شده، کسی که دیگری فرمان او را می‌برد / استشاره: نظرخواهی، مشورت، رای‌زنی / ارغند: خشمگین، قهرآلود / دیلاق: دراز و لاغر / چلمن: آن که زود فریب می‌خورد، هالو، بی‌غرضه، دست‌وپاچلفتی

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۴- گزینه ۴

(کاتظم کاتظمی)

غلط املائی و شکل درست آن در سایر عبارات:

گزینه ۱: «۱»: حول ← هول (ترس و بیم)

گزینه ۲: «۲»: احمال ← اهمال

گزینه ۳: «۳»: محضور ← محظور

(فارسی ۲، املا، ترکیبی)

۵- گزینه ۲

(مسن اصغری)

غلط‌های املائی و شکل درست آن‌ها:

عجل ← اجل / عظیمت ← عزیمت

(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۶- گزینه ۲

(سعید کنج‌بش زمانی)

املائی صحیح واژه، «برخواست» است.

(فارسی ۲، املا، صفحه ۱۷)

۷- گزینه ۳

(نرگس موسوی - ساری)

تحفة الاحرار: جامی / فرهاد و شیرین: وحشی بافقی / هم‌صدا با حلق اسماعیل: سیدحسن حسینی / اخلاق محسنی: واعظ کاشفی

(فارسی ۲، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۸- گزینه ۳

(مرتضی منشاری - اربیل)

تشبیه: رخسار سرخ معشوق مانند پاره آتش

جناس: «تابدار» و «آبدار»

تناقض (پارادوکس): آتشپاره آبدار

تناسب: «زلف و روی» و «زلف و تابدار»

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۹- گزینه ۴

(هامون سیطی)

معنای بیت: عشق اختیار و عنان ما را به دست کس دیگری نمی‌سپارد. این شراب قوی (عشق) خود مانند نگهبان و محتسب ما را گرفته است.

«گریبان کسی را گرفتن و به دیگری ندادن»، کنایه است از «اختیار کسی را در دست داشتن و او را رها نکردن».

«عشق، انسان پنداشته‌شده و تشخیص داریم که در قالب استعاره مکنیه ذکر شده است. / «گرفت» ایهام دارد: ۱- دست‌گیر کرد (گریبان گرفت) ۲- فراگرفت و مست کرد.

هیچ مصراع‌ی مثال و مصادیق دیگر نیست ← اسلوب معادله برقرار نیست. / علت شاعرانه و تخیلی نیز در این بیت بیان نشده است.

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۱۰- گزینه ۳

(سعید کنج‌بش زمانی)

«آسمان مثل پر طاووس» و «زمین مثل پُشت پلنگ»

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «۱»: قد مثل سرو / روی مثل ماه / زلف مثل مشک

گزینه ۲: «۲»: مهر او مثل آب / کین او مثل آتش / خشم او مثل درد / عفو او مثل درمان

گزینه ۴: «۴»: رخ مثل لاله / خط و موی مثل بنفشه / تن مثل یاسمن / تو مثل بهار خرم

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۱۱- گزینه ۱

(مسن فرایی - شیراز)

بیت «الف»: «زهر خاصیت آب زندگی دارد» تناقض ایجاد کرده است.

بیت «ج»: «چه دلی» ایهام دارد: ۱- با چه علاقه‌ای ۲- با چه جرأتی

بیت «ب»: «تلمیح دارد به داستان یوسف و زلیخا.

بیت «د»: واژه «لعل» استعاره از «لب معشوق» است.

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۱۲- گزینه ۳

(کاتظم کاتظمی)

ترکیب‌های وصفی: دل صد چاک- آن زلف- آن زلف- زلف پریشان (۳ مورد)

ترکیب‌های اضافی: نثار او- بار شانه (۲ مورد)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «۱»: ترکیب‌های وصفی: آن کس، آن زلف، زلف شکن در شکن (۳ مورد)

ترکیب‌های اضافی: پریشانی احوال، احوال من، بسته زلف (۳ مورد)

گزینه ۲: «۲»: ترکیب‌های وصفی: این خاکدان، هیچ باب (۲ مورد)

ترکیب‌های اضافی: در دل، امید گشایش (۲ مورد)

گزینه ۴: «۴»: ترکیب‌های وصفی: شب تاریک، طره شبرنگ (۲ مورد)

ترکیب‌های اضافی: دزد را دنبال (دنبال دزد)، طره او (۲ مورد)

(فارسی ۱، دستور، ترکیبی)

۱۳- گزینه ۱

(مسن اصغری)

واژه‌های قافیه به ترتیب: اسکندری، خاکستری، تری و بری

در بیت الف «چو» حرف ربط است. وقتی اسکندری باقی نماند. «چو» حرف اضافه نیست

در بیت ب «خاکستر» اسم است و بعد از نقش‌نمای «-» قرار گرفته و مضاف‌الیه

است «(ی)» در واژه «خاکستری» نشانه نکره است نه علامت صفت نسبی

در بیت ج «تر» بعد از نقش‌نمای «-» واقع شده و صفت است «(ی)» نشانه نکره است

در بیت د «نماند» در معنای «نگذاشت یا باقی نگذاشت» است و «بری» مفعول

است: بری (میوه‌ای) باقی نگذاشت. («کرم ستم» گروه نهادی است)

(فارسی ۱، دستور، ترکیبی)

۱۴- گزینه ۳

(مسن وسکری - ساری)

تنها در بیت گزینه ۳ حذف معنوی دیده می‌شود: در گردنت [است] صبا (توجه کن) وقتی تم خاک ره شود. در این جا، «صبا» مناداست.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «۱»: حذفی دیده نمی‌شود. «افسوس» در این بیت در معنی شبه جمله به کار نرفته است.

گزینه ۲: «۲»: که پیشتر دیگران (نمانند- قرینه لفظی)

گزینه ۴: «۴»: آتش زیر سرپوش (پنهان نشاید کرد- قرینه لفظی)

(فارسی ۳، دستور، صفحه ۱۵)

۱۵- گزینه ۴»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

هر دو جمله گزینه «۴»، از «نهاد + فعل» تشکیل شده است. دل بر دلدار رفت: دو جزئی / جان بر جانانه شد (= رفت): دو جزئی

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: جمله خوش بود: سه جزئی [با مسند] / محک تجربه آید به میان: دو جزئی (نهاد + فعل)

گزینه «۲»: آن نیست (این گونه نیست): سه جزئی [با مسند] / رندی از خاطر حافظ بشد (= برفت): دو جزئی «نهاد + فعل»

گزینه «۳»: شکر ایزد [به جا می‌آوریم]: سه جزئی [با مفعول] / که نه در پرده پندار بماند: دو جزئی (نهاد + فعل)

(فارسی ۳، دستور، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۱۶- گزینه ۴»

(نرگس موسوی - ساری)

در بیت اول دو جمله اسنادی وجود دارد: ۱- مرا بیش از این گریان مدار (مکن) ۲- آرزومند تو هستم. («شاد و خندان» در مصراع اول نقش قیدی دارند.)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: بیت دوم از دو جمله مرکب تشکیل شده است: مرا خوش دار (جمله هسته)، چون خود را به فتراک تو بر بستم (جمله وابسته). ۲- بیا، (هسته) کز آرزوی تو دمی صد بار جان کندم (وابسته)

گزینه «۲»: تعداد جملات: ۱- در آ ۲- ... جان فشانم - ۳- مدارم بیش ازین گریان ۴- بیا ۵- که آرزومند تو هستم ۶- مرا خوش دار ۷- خود را به فتراک تو بر بستم ۸- بیا ۹- از آرزوی تو دمی صد بار جان کندم

گزینه «۳»: «کت آرزومندم» آرزومند تو هستم. «تو» مضاف‌الیه است.

(فارسی ۲، دستور، ترکیبی)

۱۷- گزینه ۴»

(منیف افیمی)

سایر گزینه‌ها، به ناپایداری دنیا اشاره می‌کند.

در بیت گزینه «۴» آمده است: «به پیمان معاشرت با فرزند مردم دل میند.»

(فارسی ۱، مفهوم، ترکیبی)

۱۸- گزینه ۴»

(هامون سبطی)

شاعر کسی را می‌ستاید که عقل برای دیدن بلندای قامتش، باید آن قدر سر خود را بالا بگیرد که کلاه از سرش می‌افتد: کنایه از این که بزرگی او به سادگی در چشم عقل نمی‌گنجد و باعث شگفتی بسیار می‌شود، این مفهوم آشکارا در بیت گزینه «۴»، نیز مطرح شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: این جا عقل، مات و مبهوت شگفتی‌آفرینی‌های عشق است و به نوعی مفهوم برتری عشق بر عقل مطرح است.

گزینه «۲»: مفهوم این بیت عقل‌گریزی است و نظیر این بیت زیبایی صائب:

با عقل گشتم هم‌سفر یک کوچه‌ره از بی‌کسی / شد شرحه‌شرحه دامنم از خار استدلال‌ها
گزینه «۳»: در این جا زیبایی یار با ماه مقایسه شده است. (تشبیه برتر)

(فارسی ۱، مفهوم، صفحه ۶۵)

۱۹- گزینه ۴»

(مسن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات الف، د: انسان بدون عشق مورد سرزنش واقع شده است. (نکوهش بی‌عشق)

مفهوم بیت (ب): نکوهش انسانی که بخشنده و نیکوکار نیست.

مفهوم بیت (ج): ارزش آدمی به باطن و سیرت اوست نه به ظاهر.

(فارسی ۱، مفهوم، صفحه ۱۲۹)

۲۰- گزینه ۴»

(هامون سبطی)

پیام مشترک متن صورت پرسش و بیت گزینه «۴»: خدا را پرستیدن و همواره با او ارتباط روحی داشتن، وقتی ارزشمند است که در میان مردم باشیم، نه در کنج و بیغوله‌ای در انزوا و خلوت. (پرهیز از مردم‌گریزی و انزواطلبی به بهانه خداپرستی)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: اگر قصدت از پرستش خدا، ارتباط با خداست، مردم که هیچ، بهتر است حتی جبرئیل هم از نماز و عبادت تو بی‌خبر بماند.

گزینه «۲»: برای رسیدن به زندگی پاک و مؤمنانه باید از تجارت و مال‌اندوزی و هر چه غیر اوست، دل کند.

گزینه «۳»: عشق، حضور خاطر عاشق را ربوده و روح و روانش را پُر تب و تاب نموده است.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۵۶)

۲۱- گزینه ۴»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

در بیت صورت سؤال آمده است که: «نیازمندیم و توانایی درخواست حاجت خود را نداریم، در پیشگاه خداوند بخشنده، نیازی به درخواست نیست» که از ابیات «ب» و «د» نیز همین مفهوم دریافت می‌شود.

مفهوم بیت «الف»: این همه عجز و ناتوانی عاشقان برای چیست؟ خداوند به این همه عجز و ناتوانی عاشقان نیازی ندارد.

مفهوم بیت «ج»: وجود مطلق و آزاد خداوند از خودنمایی بی‌نیاز است و هر آنچه از خودنمایی خداوند در نظر بیاید، ما آن را نابود می‌دانیم.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۶۰)

۲۲- گزینه ۳»

(نرگس موسوی - ساری)

در بیت سؤال و همه ابیات به جز گزینه «۳» به تأثیر مستمع در کیفیت کلام گوینده اشاره شده است.

مفهوم گزینه «۳»: سخن معشوق، مرده را زنده می‌کند.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۵۹)

۲۳- گزینه ۲»

(کاظم کاظمی)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: ناسازگاری روزگار با انسان‌های خوب و ارزشمند

مفهوم بیت گزینه «۲»: آزار دیدن همه انسان‌ها از گردش روزگار

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۰۷)

۲۴- گزینه ۳»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: بی‌اثر بودن خنده در دل غمگین

گزینه «۲»: همه کارها از خداوند است نه از واسطه‌ها

گزینه «۴»: ناتوانی عقل و خرد در برابر عشق

(فارسی ۳، مفهوم، ترکیبی)

۲۵- گزینه ۴

(هامون سببی)

پیام اخلاقی صورت سؤال این است که انسان نباید رازهای خود را با هر کسی در میان بگذارد، در بیت گزینه ۴، شاعر هر کسی را محرم رازهای احمد (پیامبر اسلام) نمی‌داند و فقط امام علی (ع) را سزاوار راز گفتن می‌شناسد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: از شدت غم و اندوه خود در غم هجران یار سخن می‌گوید.

گزینه ۲: به ناپایداری امور دنیوی (چه خوشی چه ناخوشی) اشاره دارد.

گزینه ۳: برخلاف عبارت متن پرسش، این‌جا شاعر از کسانی سخن می‌گوید که سزاوار شنیدن رازهای ما هستند و باید با آن‌ها درد دل کرد، زیرا مرهمی بر زخم‌های جان ما خواهند نهاد. (فارسی، مفهوم، صفحه ۱۸)

زبان عربی

۲۶- گزینه ۲

(مرتضی کاظم شیروزی)

«قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ: بگو ای کافران (رد گزینه ۳) / «لَا أَعْبُدُ»: نمی‌پرستم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «ما تعبدون»: آنچه را که شما می‌پرستید (رد سایر گزینه‌ها) / «و لا أتم عابدون»: و شما پرستش‌کننده نیستید، و شما نمی‌پرستید / «ما أعبُد»: آنچه را که می‌پرستم (رد گزینه ۴).

(ترجمه)

۲۷- گزینه ۲

(اسماعیل علیپور)

«لا تعاقب»: مجازات مکن، کیفر مده / «اللاتم»: ناسزاگو، دشنامگو، دشنام‌دهنده / «الصمت»: سکوت، خاموشی / «لأن»: زیرا، چون، چرا که (رد گزینه ۳) / «من»: هرکس، هرکه، هر کسی که (رد گزینه ۴) / «الإساءة»: بدی کردن، بی‌ادبی کردن / «أرضي»: راضی کرد، خشنود ساخت (رد گزینه ۴)

توضیح نکات درسی:

در «لا تعاقب اللاتم إلاً بالصمت» اسلوب حصر داریم، زیرا پیش از «إلاً» جمله منفی آمده و مستثنی‌منه ذکر نشده است، پس می‌توان فعل را به صورت مثبت و «إلاً» را «فقط» ترجمه کرد یا این‌که فعل را به صورت منفی و «إلاً» را «مگر» ترجمه کرد (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

در «من إجتنب الإساءة أرضی الله» اسلوب شرط داریم، زیرا حرف شرط «من» در آن آمده است و چون دو فعلی که بعد از آن آمده‌اند ماضی هستند، می‌توان هر دو را ماضی یا هر دو را مضارع ترجمه کرد (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۲۸- گزینه ۳

(کاظم غلامی)

«رب» چه بسا (رد گزینه ۲) / «له نقص فی جسمه»: در جسمش نقصی دارد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «یعوض»: جبران می‌کند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «النقص»: این نقص (رد گزینه ۲) / «قدرات جسمیة عجیبة»: توانایی‌های جسمی عجیبی (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «لأنجدها»: آن را نمی‌یابیم (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

(ترجمه)

۲۹- گزینه ۴

(قاله مشیرپناهی - رهلان)

«كنت أشاهد (ماضی استمراری)»: تماشا می‌کردم، می‌دیدم («تماشا می‌کردیم» در گزینه ۲) «اشتهه است»: زیرا «كنت أشاهد» صیغه متکلم وحده (أنا است). / «مع إخوتی»: با برادرانم، همراه برادران خود (رد گزینه‌های ۲ و ۳)؛ «أخواتی» یعنی «خواهرانم» / «فی إحدى البرامج التلفزيونیة»: در یکی از برنامه‌های تلویزیونی (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «تحتیرنی»: من را متحیر می‌ساخت، مرا متحیر می‌کرد (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(ترجمه)

۳۰- گزینه ۱

(مرتضی کاظم شیروزی)

«لم تكن + قد استطاعت»: نتوانسته بود (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «أن تساعده»: به او کمک کند / «لذلك»: بنابراین / «ألا يعتمد»: (در اصل «أن لا يعتمد»): تکیه نکند (رد گزینه ۴) / «علی أحد»: به هیچ کسی / «إلا نفسه»: جز خودش.

نکته مهم درسی

هرگاه کان بر سر ماضی بیاید، معادل ماضی بعید در زبان فارسی ترجمه می‌شود. «لم تكن + قد استطاعت»: نتوانسته بود

(ترجمه)

۳۱- گزینه ۳

(کاظم غلامی)

«یا قوم»: ای قوم، ای قوم من / «لا تزعموا»: گمان نکنید (رد گزینه ۱) «یا قوم» / «أجرام صغيرة»: جرم‌هایی کوچک (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «خُلقتم»: آفریده شده‌اید (رد گزینه ۱) / «عبئاً»: بیهوده (قید است نه صفت) (رد گزینه ۴) / «انطوی»: درهم پیچیده است (رد گزینه ۲) / «عالم أكبر»: جهانی بزرگتر (رد گزینه ۱) / «لأتبصرونه»: آن را نمی‌بینید (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۳۲- گزینه ۲

(قاله مشیرپناهی - رهلان)

«أعجب أنوشروانُ كَلامَ الفلاح الرَّائع»: سخن جالب کشاورز انوشیروان را به شگفت آورد، به تعجب واداشت (رد گزینه‌های ۳ و ۴) («أنوشروان» مفعول فعل «أعجب» و «كلام» فاعل آن است) / «أن يُعطی (مجهول)»: داده شود (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «ألفی دینار»: دو هزار دینار (رد گزینه‌های ۱ و ۳) («ألفی» در اصل «ألفین» (دو هزار) بوده که به دلیل مضاف شدن، «ن» آن حذف شده است).

(ترجمه)

۳۳- گزینه ۱

(اسماعیل علیپور)

توضیح نکات درسی:

در اسلوب نداء گاهی حرف نداء و همچنین ضمیر «ی» در منادا حذف می‌شوند (رب = یا رتی) در برخی کلمات دیگر نیز ضمیر «ی» می‌تواند حذف شود که در این صورت به جای آن، انتهای کلمه «کسره» می‌گیرد (دعاء = دعائی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: ضمیر «ه» در «رسوله» ترجمه نشده و همچنین حرف «ب» در این جمله به معنای «در» می‌باشد؛ «همانا خداوند پیامبرش و مؤمنان را در جنگ بدر یاری کرد».

گزینه ۳: در این عبارت، «ممارسة» مفعول مطلق نوعی و مضاف است، پس در ترجمه آن از قید «مانند» استفاده می‌کنیم؛ «مانند ورزشکاران تمرین کردیم تا در مسابقه برنده شویم».

گزینه ۴: حرف «لم» فعل مضارع را به ماضی منفی ساده یا نقلی تبدیل می‌کند؛ «این کشاورز هیچ نهالی در کشتزار نکاشته است».

(ترجمه)

۳۴- گزینه ۱

(کلام غلامی)

اولاً در این گزینه «کثیره» خبر است، نه صفت؛ پس «بناهای تاریخی بسیاری» نادرست است، ثانیاً آوردن حرف «که» در ترجمه دلیلی ندارد: «در ایران بناهای تاریخی، زیاد است و ...»

(ترجمه)

۳۵- گزینه ۱

(الله مسیح نواه)

«دروغم»: کذبی / «داشت مرا می کشت»: کاد یقتلنی (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «تصمیم گرفتم»: عزمت (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «که دروغ نگویم»: أن لا أكذب (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

ترجمه متن:

باران‌ها تأثیر زیادی بر رشد محصولات دارند، زیرا آن‌ها منبع اصلی آب‌های شیرین موردنیاز برای گیاه هستند و از این رو، مقدار باران بر تولید کشاورزی تأثیر می‌گذارد. مقدار باران‌های ریخته و فصل ریزش آن و نظم ریزش آن، نوع محصولی را تعیین می‌کند که کشتش ممکن است. باران‌ها بر بیشتر اقلیم موسمی در تابستان می‌بارد، و بدین جهت محصولات تابستانی مثل برنج کشت می‌شود، همان‌طور که محصولات زمستانی در مدیترانه مانند گندم، با تکیه بر باران‌های زمستانی کشت می‌شود. مقدار باران دلیلی بر موفقیت کشاورزی نیست، مهم است که باران‌ها در زمان مناسب ببارند و آن فصل رشدی است که گیاه در آن بیشتر به آب نیاز دارد. نیازهای آبی گیاهان بر حسب نوع محصول تفاوت می‌کند، به‌خاطر تفاوت مناطقی که در آن کاشته می‌شوند. گاهی مقدار ۱۰۰ میلی‌متر باران برای کشاورزی در نواحی معتدل مناسب است اما در مناطق استوایی ناکافی است. همان‌طور که باران‌ها برای کشاورزی مفید هستند، پس گاهی مضرند آن‌طور که در سیلاب‌های ویرانگر روی می‌دهد.

۳۶- گزینه ۴

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«بیشتر گیاهان فقط در فصل میوه‌دهی به آب باران‌ها نیاز دارند!» نادرست است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «گیاهان مختلف با آب‌های شیرین باران‌ها تغذیه می‌کنند!» (صحیح)
گزینه ۲: «ریزش باران‌های زمستانی به محصولات تابستانی زیاد سود نمی‌رساند!» (صحیح)
گزینه ۳: «گاهی محصولی خوب رشد نمی‌کند در حالی که آن در منطقه‌ای است که آسمان بسیار می‌بارد!» (صحیح)

(درک مطلب)

۳۷- گزینه ۴

(سیر ممرعلی مرتضوی)

اگر آسمان در فصل زمستان زیاد ببارد، محصولات کشاورزی زیان می‌بینند! (نادرست)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «اگر آسمان بیش از مقدار لازم ببارد، ...!» (صحیح)
گزینه ۲: «اگر باران‌ها موجب وقوع سیلاب‌ها شوند، ...!» (صحیح)
گزینه ۳: «اگر باران‌ها در فصل غیرمنتظره‌ای باشند، ...!» (صحیح)

(درک مطلب)

۳۸- گزینه ۱

(سیر ممرعلی مرتضوی)

مطابق متن، «گیاهان در مناطق خشک، به مقدار کم باران اکتفا می‌کنند!» صحیح است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «از مهم‌ترین امور، کاشت گیاهانی است که به باران نیاز ندارند!» (نادرست)
گزینه ۳: «تنها عاملی که رشد محصول را سرعت می‌بخشد، ریزش باران‌هاست!» (نادرست)
گزینه ۴: «مقدار باران‌ها در مناطق استوایی کمتر از مناطق معتدل است!» (نادرست)

(درک مطلب)

۳۹- گزینه ۲

(سیر ممرعلی مرتضوی)

مطابق متن، مناسب‌ترین عنوان «نقش باران‌ها در رشد گیاهان!» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «باران‌های مفید و باران‌های زیان‌بار!» (نادرست)

گزینه ۳: «باران برای زندگی ضروری است!» (نادرست)

گزینه ۴: «محصولات زمستانی و محصولات تابستانی!» (نادرست)

(درک مطلب)

۴۰- گزینه ۱

(سیر ممرعلی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «للمخاطب، کمیته» مفعوله» نادرست است. فعل از صیغه غایب است و «کمیته» هم فاعل آن است.

گزینه ۳: «حرفان زائدان، مصدره: تأثر... مجهول، فاعله محذوف» نادرست است.

«تؤثر» فعل از باب تفعیل و مصدر «تأثیر» است، هم‌چنین معلوم است، نه مجهول.

گزینه ۴: «ماضیه: أتر، و أمره: أتر، اسم فاعله: مُتأثر» نادرست است. ماضی آن «أتر» و امر آن، «أتر» است و اسم فاعل آن «مؤثر» می‌باشد.

(تلیل صرفی و محل اعرابی)

۴۱- گزینه ۱

(سیر ممرعلی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «اسم فاعله: مُزارع، فعل و فاعل» نادرست است. فعل مجرد است و اسم فاعل آن «زارع» (بر وزن: فاعل) است، هم‌چنین مجهول است و فاعل آن حذف شده است.

گزینه ۳: «له حرف زائد (= مزید ثلاثی)؛ مصدره علی وزن «إفعال»، معلوم، فاعله...» نادرست است. «تزرع» فعل مجرد ثلاثی است و حرف زائد ندارد، هم‌چنین مجهول است و فاعل آن حذف شده است.

گزینه ۴: «مزید ثلاثی (له ثلاثة حروف أصلية و حرف زائد واحد)، مفعوله ...» نادرست است. (مشابه توضیحات گزینه‌های ۲ و ۳)

(تلیل صرفی و محل اعرابی)

۴۲- گزینه ۲

(سیر ممرعلی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «الموصوف: کمیته» نادرست است. «الساقطة» نقش صفت را برای «الأمطار» دارد؛ پس موصوف آن «الأمطار» است، نه «کمیته».

گزینه ۳: «مصدر ...» نادرست است. «الساقطة» اسم فاعل است.

گزینه ۴: «فعله المضارع: يُساقط؛ علی وزن: يُفاعل، کمیته: موصوف و مضاف» نادرست است. «الساقطة» بر وزن «فاعل» اسم فاعل از مصدر مجرد ثلاثی است، نه مزید، هم‌چنین «کمیته» موصوف و مضاف نیست؛ دقت کنید «کمیته» مضاف، «الأمطار» مضاف‌الیه و موصوف و «الساقطة» صفت برای «الأمطار» است.

(تلیل صرفی و محل اعرابی)

۴۳- گزینه ۱

(نویز امساک)

«اکبر» مجرور به حرف جرّ «من» است و حرکت آخر آن باید کسره باشد؛ همچنین «الکائنات» با حرکت کسره حرف «ف» صحیح است.

(ضبط حرکات)

۴۴- گزینه ۴

(فائل مشیرپناهی - دهلان)

سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن متضاد کلمه «خَلَّة (دوستی)» آمده باشد. کلمه «العدوان (دشمنی)» در گزینه «۴» با آن متضاد است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الصدّاقه (دوستی)» با «خَلَّة» مترادف است.

گزینه «۲»: «العدوّ (دشمن)» با «خَلَّة» متضاد نیست.

گزینه «۳»: «المودة (دوستی)» و «خَلَّة» نیز با هم مترادف هستند.

(واژگان)

۴۵- گزینه ۲

(اسماعیل علیپور)

ترجمه: «بازدیدکننده در بازار یک پیراهن انتخاب کرد و خواست آن را بخرد و هنگامی که از لباس فروش در مورد قیمت آن سؤال کرد، او گفت:

قیمت آن ... هزار تومان شد، بعد از تخفیف به من ... هزار [تومان] بده.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دویت و بیست - دویت و سی

گزینه «۲»: نود و شش - شصت و نه

گزینه «۳»: چهل و هشت - پنجاه و هفت

گزینه «۴»: صد و هفتاد - صد و هشتاد

«التخفیف» به معنای تخفیف است و می‌دانیم که بعد از تخفیف، قیمت کالا کاهش پیدا می‌کند، یعنی عدد جای خالی دوم باید کوچک‌تر از عدد جای خالی اول باشد که این نکته فقط در گزینه «۲» رعایت شده است.

(مفعول)

۴۶- گزینه ۳

(الله مسیح نواه)

صورت سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن فعل ماضی جلوتر از یک جمع سالم (مذکر یا مؤنث) آمده باشد.

«خَرَجَتْ» فعل ماضی بوده و زودتر از جمع مؤنث سالم «ثمرات» آمده است.

در گزینه ۱ «أحبّ» فعل مضارع، در گزینه ۲ «أنظر» فعل امر و در گزینه ۴ «أصوات» جمع مکسر است، نه سالم.

(قواعد اسم)

۴۷- گزینه ۳

(فائل مشیرپناهی - دهلان)

صورت سؤال صفتی را می‌خواهد که از نظر حالت اعرابی با صفت سایر گزینه‌ها متفاوت باشد. «الصفیّة» در گزینه «۳» صفت «غَطَلات» است که چون موصوف آن (غَطَلات) مفعول و منصوب است؛ لذا «الصفیّة» نیز منصوب است. ترجمه: «بسیاری از گردشگران تعطیلات تابستانه خود را در ایران می‌گذرانند.» اما صفت در سایر گزینه‌ها مجرور است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الجمیلة» صفت است و چون موصوف آن (البلدان) مجرور به حرف جرّ «من» است، لذا صفت نیز مجرور است.

گزینه «۲»: «عظیمة» صفت است و چون موصوف آن (ثروة) مجرور به حرف جرّ «علی» است، لذا صفت نیز مجرور است.

گزینه «۴»: «المائیة» صفت است و چون موصوف آن (الکھوف) مضاف‌الیه و مجرور است، لذا صفت نیز مجرور است.

(قواعد اسم)

۴۸- گزینه ۴

(مرتضی کاظم شیروردی)

در کتاب درسی با دو نوع معرفه آشنا شدیم: معرفه به «ال» و معرفه به اسم «عَلَم».

در گزینه «۱» حافظ: معرفه به علم، الشیرازی: معرفه به ال / گزینه «۲» اللّهم: اسم علم، للمؤمنین (ل-المؤمنین) معرفه به ال / گزینه «۳» أحمد، الطهران: علم، اللقاء:

معرفه به ال / اما در گزینه «۴» فقط کلمه المُخلصین: معرفه به ال است و سعیداً به

معنای «باسعادت» اسم علم نیست.

(قواعد اسم)

۴۹- گزینه ۱

(کاظم غلامی)

با توجه به ترجمه گزینه‌ها تنها در گزینه «۱» مضارع التزامی دیده می‌شود.

ترجمه گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جوانی نزدیک بود که در دریا غرق شود،

گزینه «۲»: یارانش برای نجات دادن او به سمتش شتافتند، (دقت کنید که «إنقاذ»

مصدر است، نه فعل)

گزینه «۳»: وقتی نزد او رسیدند گمان کردند که او دروغ می‌گوید،

گزینه «۴»: پس به او توجه نکردند تا اینکه مُرد. («مات» فعل ماضی است.)

(قواعد فعل)

۵۰- گزینه ۳

(نویز امساک)

صورت سؤال مفعول مطلق را می‌خواهد که با سایر گزینه‌ها متفاوت است. در گزینه «۳»، «تأدیبا» مفعول مطلق تأکیدی است و باید دقت داشت که جمله پس از آن

یعنی «فعلی الزمان أن یؤدبه: پس زمان باید او را ادب کند» جمله وصفیه نیست.

مفعول مطلق در سایر گزینه‌ها نوعی بوده و به این ترتیب است: گزینه «۱»: رجوع،

گزینه «۲»: تکلم، گزینه «۴»: مُحاسبة

(مفعول مطلق)

فرهنگ و معارف اسلامی

۵۱- گزینه ۲

(مهمرب رضایی بقا)

امام علی (ع) در یکی از دعاهاى خویش می‌گوید: «خداوندا تو با آنان که به تو بیشتر عشق می‌ورزند، بیش از دیگران انس می‌گیری ... اگر تنهایی، آنان را به وحشت اندازد،

یاد تو آنان را آرام سازد.»

(دین و زندگی، ص ۱۰۹)

۵۲- گزینه ۳

(علیرضا ذوالفقاری زمل - قم)

مورد اول: در آیه ۲۵ سوره حدید خداوند می‌فرماید: «به راستی که پیامبران را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به

اقامه عدل و داد برخیزند.»

مورد دوم در آیه ۱۷۵ سوره نساء می‌خوانیم: «و اما کسانی که به خدا گرویدند و به او تمسک جستند، به زودی [خدا] آنان را در جوار رحمت و فضلی از جانب خویش

درآورد، و ایشان را به سوی خود، به راهی راست هدایت کند.» بنابراین بخش دوم همه گزینه‌ها صحیح است.

مورد سوم: در ترجمه آیه ۹۱ سوره مائده می‌خوانیم: «شیطان می‌خواهد به وسیله شراب و قمار، در میان شما عداوت و کینه ایجاد کند و شما را از یاد خدا و نماز

بازدارد.»

(دین و زندگی، ۱، ۲ و ۳، ترکیبی)

۵۳- گزینه «۱»

(مبیر فرهنگیان)

با توجه به آیات مصحف شریف: «آن چه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آن چه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»، دل بستن به اهداف فرعی عدم توجه ما به سرمایه تعقل و تفکر را می‌رساند.

(دین و زندگی ۱، صفحه‌های ۷ و ۱۹)

۵۴- گزینه «۳»

(امیر منصوری)

مطابق آیات شریفه قرآن کریم: «آن‌ها که امانت‌ها و عهد خود را رعایت می‌کنند و آن‌ها که به راستی ادای شهادت کنند و آن‌ها که بر نماز مواظبت دارند، آنان در باغ‌های بهشتی گرامی داشته می‌شوند.»

«و شتاب کنید برای رسیدن به آموزش پروردگارتان و بهشتی که وسعت آن آسمان‌ها و زمین است و برای متقیان آماده شده است. همان‌ها که در زمان توانگری و تنگدستی، انفاق می‌کنند و خشم خود را فرو می‌برند...»

(دین و زندگی ۱، صفحه ۸۴)

۵۵- گزینه «۲»

(ممد رضا فرهنگیان)

یکی از شاهدان روز قیامت، فرشتگان الهی هستند که در طول زندگی انسان‌ها همواره مراقب آن‌ها بوده‌اند و تمامی اعمال آن‌ها را ثبت و ضبط کرده‌اند و شاهدان دیگر پیامبران و امامان هستند که ایشان همان‌گونه که در دنیا ناظر و شاهد بر اعمال انسان‌ها بوده‌اند، در روز قیامت نیز شاهدان دادگاه عدل الهی‌اند و چون ظاهر و باطن اعمال انسان‌ها را در دنیا دیده‌اند و از هر خطایی مصون و محفوظ‌اند، بهترین گواهان قیامت‌اند.

(دین و زندگی ۱، صفحه‌های ۷۳ و ۷۵)

۵۶- گزینه «۴»

(ممد رضایی بقا)

پوشش مناسب، از نشانه‌های «عفاف» است. شناخته شدن به عفاف و پاکي، از فواید و ثمرات حجاب است.

(دین و زندگی ۱، صفحه‌های ۱۵۳ و ۱۵۴)

۵۷- گزینه «۲»

(سیدهای هاشمی)

این شعر بیانگر تجلی خداوند در تمام موجودات است که با آیه «اللّه نور السموات و الارض» مرتبط است. دقت کنید که عبارت «ما رأیت شیئاً الا...» نیز به همین مفهوم است، اما آیه نیست و حدیث (روایت) است. «دیده نابینا» بیانگر انسان‌های غافل و کوردل است که در قرآن با عبارات: «مَنْ عَمِيَ: هر کس نابینا شد» یا «الأعمی: نابینا» آمده است. این بیت بیانگر ضرورت کسب معرفت و شناخت درباره خداوند و آیات و نشانه‌های الهی در جهان است.

(دین و زندگی ۳، صفحه‌های ۱۱، ۳۶ و ۵۷)

۵۸- گزینه «۱»

(ممد رضایی بقا)

شفای بیماران لاعلاج و غیرقابل درمان در عبارت شریفه «وَ أَمْرُ الْأَكْمَةِ وَ الْأَبْرَصِ»: «و کور مادرزاد و برص گرفته را شفا می‌دهم» و «زنده کردن مردگان» در آیه «وَ أَحْيِ الْمَوْتَى بِإِذْنِ اللَّهِ»: «و به فرمان خدا مردگان را زنده می‌کنم» از معجزات حضرت عیسی (ع) ذکر شده است.

(دین و زندگی ۲، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۵۹- گزینه «۱»

(مرتضی مسنی کبیر)

با توجه به آیه شریفه «تطهیر»: «آتما برید الله لیذهب عنکم الرجس اهل بیت و یطهرکم تطهیرا»: «همانا خدا اراده کرده که دور گرداند از شما اهل بیت پلیدی و ناپاکی را و شما را کاملاً پاک و طاهر قرار دهد» نتیجه می‌گیریم که لازمه جانشینی پیامبر، علم کامل و عصمت از گناه و اشتباه است، همان‌گونه که رسول خدا (ص) این دو ویژگی را دارا بود.

(دین و زندگی ۲، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۶۰- گزینه «۳»

(ممد رضایی بقا)

خدای جهان، آفریدگاری حکیم است؛ نه تنها انسان، بلکه هیچ مخلوقی را بدون هدایت رها نکرده است. او هر مخلوقی را برای هدفی معین خلق می‌کند و برای رسیدن به آن هدف، او را هدایت و راهنمایی می‌فرماید. پس هدایت، یک اصل عام و همگانی در نظام خلقت است و خداوند در این باره می‌فرماید: «قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى»: «پروردگار ما همان کسی است که آفرینش هر چیزی را به او بخشیده، سپس [او را] هدایت کرده است.»

دلیل نادرستی گزینه‌های (۱) و (۲): به ویژگی‌های وجودی مخلوقات در آیه اشاره‌ای نشده است.

(دین و زندگی ۲، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۶۱- گزینه «۳»

(ممد آقاصالح)

مفهوم مصراع «شده او پیش و دل‌ها جمله در پی» پیشوا، مقتدر و اسوه شدن رسول خدا (ص) و تبعیت و الگوگیری دل‌ها و جان‌ها از ایشان است که آیه شریفه «لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة...» به مقام الگویی پیامبر اشاره دارد.

(دین و زندگی ۲، صفحه‌های ۳۱ و ۶۹)

۶۲- گزینه «۴»

(غیروز نژادنیف - تبریز)

عبارت «لم یند و لم یولد» بیانگر این مفهوم است که «خداوند علتی ندارد و از چیزی به وجود نیامده است.»

(دین و زندگی ۳، صفحه ۲۲)

۶۳- گزینه «۴»

(سیدهای هاشمی)

عبارت «ان اصابته فتنه: اگر به او (بلائی) آزمایشی برسد» بیانگر سنت ابتلاء و امتحان الهی است و چون از ناحیه خداوند انجام می‌شود بیانگر توحید در ربوبیت است. عبارت «انقلب علی وجهه: از خداوند رویگردان می‌شود.» بیانگر شرک عملی و نافرمانی خداوند است.

(دین و زندگی ۳، صفحه‌های ۲۰، ۳۳، ۳۴ و ۶۹)

۶۴- گزینه «۴»

(مبیر فرهنگیان)

آیه گزینه‌های (۱) و (۲) بیانگر اعتراف زلیخا به کام‌جویی از حضرت یوسف (ع) و تجلی عفاف ایشان در مقابل درخواست او می‌باشد. ولی آیه «و الا تصرف عنی...» اگر مکر آنان را از من بازگردانی، به سوی آنان متمایل می‌شوم»، بیان می‌کند که حضرت یوسف عفاف خود را منوط به کمک خداوند می‌داند. بنابراین بیانگر توحید در ربوبیت است.

(دین و زندگی ۳، صفحه‌های ۲۰ و ۳۹)

۶۵- گزینه «۲»

(مرتضی مفسنی کبیر)

مخلوقات جهان از آن جهت که با فرمان و حکم و اراده الهی ایجاد می‌شوند به قضای الهی وابسته هستند یعنی اجرا و پیاده کردن آن‌ها به اراده خداست. دقت شود که مخلوقات جهان، از آن جهت که خدای متعال با علم خود، اندازه، حدود و ویژگی، موقعیت مکانی و زمانی آن‌ها را تعیین می‌کند، وابسته به تقدیر الهی هستند؛ یعنی نقشه جهان با همه موجودات و ریزه‌کاری‌ها و ویژگی‌ها و قانون‌هایش از آن خداست و از علم خداست.

(دین و زندگی ۳، صفحه ۵۸)

۶۶- گزینه «۲»

(امین اسیران پور)

خداوند در آیه شریفه «یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم» به اطاعت از خود، پیامبر و ائمه دستور داده است، اما گزارش‌های ارائه شده از خلفای بنی‌امیه و بنی‌عباس نشان می‌دهد که آنان از دایره ولایت الهی خارج شدند و آنان نه بر اساس دستورات الهی، بلکه بر اساس امیال خود حکومت می‌کردند.

(دین و زندگی ۳، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

۶۷- گزینه «۲»

(امین اسیران پور)

در سنت املاء و استدراج، خداوند به گناهکاران فرصتی می‌دهد و بر امکانات و نعمت‌های آنان می‌افزاید و آنان این فرصت‌ها و نعمت‌ها را وسیله غوطه‌ور شدن در گناهان قرار می‌دهند.

(دین و زندگی ۳، صفحه ۷۴)

۶۸- گزینه «۳»

(مهمبر رضایی بقا)

کلام حضرت عیسی (ع) که فرمود: «... حتی فکر زنا را نیز به خاطر نیاورید»، متناسب با آیه «لا تقربوا الزنی اِنَّه کان فاحشاً و ساء سبیلاً»: «به زنا نزدیک نشوید قطعاً آن عملی بسیار زشت و راهی ناپسند است.» می‌باشد و زنا را راهی ناپسند: «ساء سبیلاً» معرفی می‌نماید.

(دین و زندگی ۳، صفحه‌های ۸۸ و ۱۱۲)

۶۹- گزینه «۱»

(مرتضی مفسنی کبیر)

همان‌طور که در آیه شریفه می‌خوانیم: «و الذین آمنوا اشد حبا لله: مؤمنان بسیار خدا را دوست دارند.» لازمه دوست داشتن اطاعت کردن است که این مفهوم در عبارت قرآنی: «فاتبعونی یحببکم الله و یغفر لکم ذنوبکم: از من پیروی کنید تا خدا دوستتان بدارد و گناهانتان را ببخشد» تجلی دارد، زیرا نشان‌دهنده آن است که اطاعت از پیامبر خداوند سبب دوستی خدا و آموزش گناهان توسط اوست.

(دین و زندگی ۱، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۲۰)

۷۰- گزینه «۳»

(مهمبر رضایی بقا)

هر کس این را در درون خود می‌یابد که گر چه در طول زندگی حالات گوناگون پیدا می‌کند، اما یک «محور ثابت» دارد که به پشتوانه آن می‌گوید: «گذشته آن‌گونه بودم و اکنون این‌گونه هستم.»

اگر شخصیت یا «من» انسان وابسته به جسم او باشد، باید در دوران عمر بارها عوض شده و به شخص دیگری تبدیل شده باشد؛ در صورتی که چنین نیست.

(دین و زندگی ۱، صفحه ۳۱)

۷۱- گزینه «۳»

(سیرامسان هنری)

باز بودن پرونده برخی اعمال ← وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا
(دین و زندگی ۱، صفحه‌های ۶۳، ۶۴ و ۶۶)

۷۲- گزینه «۲»

(مهمبر رضایی بقا)

بنابر ترجمه آیات «و هر که به عهده‌ی که با خدا بسته وفادار بماند، به زودی پاداش عظیمی به او خواهد داد» و «به پیمانی که با من بسته‌اید وفا کنید تا من نیز به پیمان شما وفا کنم.» عمل به عهد و پیمان‌های خود با خدا، موجب برخورداری از پاداش عظیم الهی و وفای خدا به پیمان‌ش می‌شود. پس موارد (الف) و (د) صحیح‌اند. اما موارد (ب) و (ج) در مورد عوامل بهشتی شدن است.

(دین و زندگی ۱، صفحه ۹۸)

۷۳- گزینه «۲»

(مهمبر رضایی بقا)

گروهی که نمی‌توانند فکر مرگ را از ذهن خود بیرون برانند (قادر نبودن در فراموشی مرگ) همین زندگی چند روزه دنیا نیز برایشان بی‌ارزش می‌شود. معتقدان معاد که مرگ را طلوعی درخشان‌تر برای روح انسان می‌دانند، مطابق تعالیم قرآن به کم‌ارزش بودن زندگی دنیا و حقیقی بودن زندگی آخرت اعتراف می‌کنند. اگر انسان یکباره راهی دیار فنا و نیستی می‌شود، پس داستان زندگی او پایانی اندوهناک داشت.

(دین و زندگی ۱، صفحه‌های ۳۹، ۴۰ و ۴۳)

۷۴- گزینه «۲»

(مهمبر آقا صالح)

از نظر قرآن کریم، مهم‌ترین معیار همسر شایسته، با ایمان بودن اوست که آیه شریفه «ان الذین آمنوا و عملوا الصالحات...» به ایمان به خدا اشاره دارد.

(دین و زندگی ۲، صفحه‌های ۹۸ و ۲۲۴)

۷۵- گزینه «۳»

(مهمبر رضایی بقا)

هدایت و پشتیبانی خدا و مدد رسانی و تدبیرگری او به موجودات، با عبارت قرآنی «کل یوم هو فی شأن: او همواره دست‌اندر کار امری است» تناسب معنایی بیش‌تری دارد.

(دین و زندگی ۳، صفحه‌های ۷ و ۱۰)

زبان انگلیسی

۷۶- گزینه «۱»

(عقیل مهمبر روش)

ترجمه جمله: «او و دوستش وقتی که در اطراف شهر قدم می‌زدند، گم شدند، زیرا او نام هتل را فراموش کرده بود، این‌طور نیست؟»

نکته مهم درسی

فاعل جمله "He and his friend" جمع است (رد گزینه‌های «۲» و «۴»). جمله "while they were walking" جمله پیرو است و سؤال کوتاه برای آن ساخته نمی‌شود، زیرا سؤال کوتاه را برای جمله پایه می‌سازیم (رد گزینه «۳»).

(گرامر)

۷۷- گزینه «۴»

(رهمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «فکر می‌کنم که چیزهای ساده‌ای مانند خاموش کردن رادیو وقتی به آن گوش نمی‌دهیم می‌تواند [مبلغ] قبض برق ما را کاهش دهد.»

نکته مهم درسی

بعد از "listening to" جمله حتماً نیاز به ضمیر مفعولی "it" به عنوان مفعول دارد (رد گزینه‌های «۱» و «۳»). از سوی دیگر، با توجه به معنا و چینش اجزای جمله وجه جمله معلوم است (رد گزینه‌های «۲» و «۳»).

(گرامر)

۷۸- گزینه ۱»

(عقیل ممبری/روش)

ترجمه جمله: «الف: چه کسی هزینه ساخت بیمارستان جدید را پرداخت می‌کند؟»
 «ب: خب، بیش‌تر هزینه از جانب مردم تأمین خواهد شد، اما دولت می‌بایست ۲۰ درصد هزینه را بپردازد.»

نکته مهم درسی

جمله امری و در زمان آینده است (رد گزینه‌های «۲» و «۳»). کلمه "money" غیرقابل‌شمارش است و با فعل جمع به کار نمی‌رود (رد گزینه «۴»).

(گرامر)

۷۹- گزینه ۱»

(رهمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «دانش‌آموز جوانی که دو ساعت زمان صرف خواندن آن گزارش علمی کرد، سر در نیابرد که آن [گزارش] درباره چیست.»

نکته مهم درسی

به‌کارگیری ضمیر موصولی "who" به معنای «که» جمله را به لحاظ معنایی ناقص می‌کند (رد گزینه «۴»). از سوی دیگر، فاعل جمله‌واره موصولی نمی‌تواند در قالب ضمیر "he" در جمله تکرار شود (رد گزینه «۲»). همچنین، به‌کارگیری حرف ربط "but" به معنای «اما» معنای جمله را به کلی ناقص می‌کند (رد گزینه «۳»).

(گرامر)

۸۰- گزینه ۲»

(عقیل ممبری/روش)

ترجمه جمله: «برای سال‌های زیادی، زغال‌سنگ نه تنها به راحتی در دسترس بود، بلکه در مقایسه با انواع دیگر سوخت بسیار ارزان بود.»
 (۱) قدردانی (۲) مقایسه (۳) دامنه، محدوده (۴) ارتباط

نکته مهم درسی

به عبارت "in comparison" (در مقایسه) توجه کنید.

(واژگان)

۸۱- گزینه ۴»

(عقیل ممبری/روش)

ترجمه جمله: «مدال نیوبری جایزه‌ای است که برای تجلیل از برجسته‌ترین کتاب کودک و نوجوان منتشر شده در سال گذشته اهدا می‌شود.»
 (۱) رسیدگی کردن (۲) جمع‌آوری کردن (۳) از بر خواندن (۴) تجلیل کردن، گرامی‌داشتن (واژگان)

۸۲- گزینه ۳»

(عقیل ممبری/روش)

ترجمه جمله: «همه ما می‌خواهیم شاد باشیم، غذا و نوشیدنی خوب بخوریم و خوب بنوشیم و در محیطی راحت استراحت کنیم.»
 (۱) عجیب (۲) سنتی (۳) راحت (۴) موجود، در دسترس (واژگان)

۸۳- گزینه ۲»

(رهمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «نویسنده در مقدمه کتابش به ارائه پیش‌زمینه جنگ جهانی دوم پرداخت و مشخص کرد که چه چیزی منجر به آن بحران جهانی شد.»
 (۱) احتمال (۲) پیش‌زمینه، پیشینه (۳) جایگزین (۴) معادل (واژگان)

۸۴- گزینه ۱»

(عقیل ممبری/روش)

ترجمه جمله: «سعی کردم با صحبت در مورد امتحان و کارهایی که جمعه قصد انجام آن را داشت، از موضوع سرطان مادرش اجتناب کنم، اما این کار دشوار بود.»
 (۱) اجتناب کردن، دوری کردن (۲) وقت گذراندن (۳) نشانه چیزی بودن (۴) کاملاً استفاده کردن (واژگان)

۸۵- گزینه ۳»

(عقیل ممبری/روش)

ترجمه جمله: «معتقدم که نگهداشتن حیوانات در چنین شرایط وحشتناکی و سپس کشتن آن‌ها برای [تأمین] غذا از نظر اخلاقی نادرست است.»
 (۱) به طور منظم (۲) بی قید و شرط (۳) از نظر اخلاقی (۴) با قدرت (واژگان)

۸۶- گزینه ۴»

(رهمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «مطمئن نبودم که آیا آن پل چوبی قدیمی می‌تواند وزن من را تحمل کند، بنابراین تصمیم گرفتم که راه دیگری را برای عبور از رودخانه پیدا کنم.»
 (۱) کاهش دادن (۲) دارا بودن، حاوی بودن (۳) اندازه گرفتن (۴) حمایت کردن (واژگان)

نکته مهم درسی

به ترکیب واژگانی "support sb's weight" به معنای «تحمل کردن وزن کسی» دقت کنید.

(واژگان)

۸۷- گزینه ۲»

(رهمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «به نظر من، سلامت جسمانی عالی برادرم نتیجه رژیم غذایی متعادل و ورزش روزانه منظم است.»
 (۱) درخواست، تقاضا (۲) محصول، نتیجه (۳) تبادل (۴) هدف (واژگان)

ترجمه متن کلوزتست:

رایانه‌ها به تدریج در بسیاری از زمینه‌های زندگی ما در حال جایگزینی نیروی انسانی هستند. یک زمینه مهم در فناوری رایانه استفاده از سیستم‌های رایانه‌ای برای انجام مشاغل است که به هوش نیاز دارند، مانند یادگیری طرز آواز خواندن یا نحوه مکان‌یابی اشیاء آشنا. در دو دهه اخیر، دانشمندان رایانه، رایانه‌هایی تولید نموده‌اند که می‌توانند فکر کنند. این رایانه‌های خاص در واقع مغز ندارند اما با اطلاعات زیادی در مورد کاری که برای انجام آن ساخته شده‌اند، تغذیه می‌شوند. برای مثال، رایانه‌هایی وجود دارند که می‌توانند تشخیص دهند کدام منطقه حاوی طلا یا مواد دیگر است. آن‌ها در مورد ویژگی‌های مهم این ماده معدنی مانند رنگ، وزن و مناطقی که به احتمال زیاد در آن یافت می‌شود، اطلاعات کسب می‌کنند. این امر باعث می‌شود رایانه‌ها بتوانند ماده معدنی را در مناطق مختلف جهان راحت‌تر تشخیص دهند.

۸۸- گزینه ۲»

(نوبه مبلغی)

(۱) مصرف کردن (۲) جایگزین کردن (۳) یادآور شدن (۴) آلوده کردن (کلوزتست)

۸۹- گزینه ۳»

(نوبه مبلغی)

نکته مهم درسی

با توجه به وجود عبارت زمانی «در دو دهه گذشته» در ابتدای جمله که نشان‌دهنده آغاز عملی در گذشته و ادامه آن تا زمان حال می‌باشد، باید از زمان حال کامل (have / has + p.p.) استفاده شود.

(کلوزتست)

۹۰- گزینه «۴»

(نویز مبلغی)

نکته مهم درسی

«Information» یک اسم غیر قابل شمارش است و اسامی غیر قابل شمارش را نمی‌توان جمع بست (رد گزینه «۲»). همچنین نمی‌توان قبل از اسامی غیر قابل شمارش از «many» و «few» استفاده کرد. (رد گزینه‌های «۱» و «۳».)

(کلوز تست)

۹۱- گزینه «۲»

(نویز مبلغی)

(۱) دوست‌داشتنی

(۲) احتمالاً

(۳) گران قیمت

(۴) اولیه، زود هنگام

(کلوز تست)

۹۲- گزینه «۱»

(نویز مبلغی)

نکته مهم درسی

به ساختار کلی زیر توجه کنید:

«مصدر با "to" + (مفعول + "for") + صفت + فعل + فاعل»

(کلوز تست)

ترجمه متن درک مطلب ۱:

به همان روشی که مردم [استان] کبک مصمم به حفظ هویت خود هستند، کانادایی‌های سایر استان‌ها و شهرها نیز مصمم به حفظ هویت کانادا هستند. اگرچه شیوه زندگی کانادایی بیشتر و بیشتر به سبک زندگی آمریکایی شباهت دارد، اما بسیاری از جزئیات متفاوت است و بسیاری از کانادایی‌ها، به ویژه کبکی‌ها، نگران بقای تفاوت‌های خود [با سبک زندگی آمریکایی] هستند.

با این حال حدود ۸۰٪ کانادایی‌ها در ۱۵۰ کیلومتری مرز ایالات متحده زندگی می‌کنند و این تأثیر بدی بر اقتصاد کانادا داشته است. مانند اکثر کشورهای اروپایی، کانادا دارای یک سرویس سلامت ملی و یک سیستم تأمین اجتماعی خوب است. اما خدمات رفاهی خوب باید با مالیات بالا پرداخت شود، بنابراین هزینه زندگی در کانادا زیاد است. به همین دلیل، صدها هزار کانادایی اغلب سوار اتومبیل‌های خود می‌شوند و برای خرید به ایالات متحده آمریکا می‌روند. این یکی از دلایل مشکلات اقتصادی در کانادا است. بیش از نیمی از واردات کانادا از ایالات متحده انجام می‌شود و کانادا با ایالات متحده آمریکا کسری تجاری دارد. اما نفوذ آمریکا فقط مسئله خرید نیست. تعداد زیادی از کانادایی‌ها اتومبیل‌های آمریکایی را می‌رانند و اهمیت اتومبیل در کانادا تقریباً به اندازه ایالات متحده است.

شاید تعجب‌آور نباشد اگر بعضی از کانادایی‌ها بترسند که کشورشان به زودی دقیقاً مانند یک قسمت دیگر از ایالات متحده آمریکا شود. اگر روزی کبک استقلال یابد، بسیاری از کانادایی‌ها می‌ترسند که بقیه کانادا از هم بپاشد. شاید این اغراق باشد، اما بسیاری از کانادایی‌ها احساس می‌کنند این یک خطر واقعی است.

۹۳- گزینه «۱»

(مفهم طاهری)

ترجمه جمله: «پاراگراف قبل از این متن، به احتمال زیاد درباره چه موضوعی بحث می‌کند؟»

«چگونه مردم کبک برای اهمیت حفظ هویت‌شان ارزش قائل می‌شوند»

(درک مطلب)

۹۴- گزینه «۲»

(مفهم طاهری)

ترجمه جمله: «پاراگراف «۲» عمدتاً در رابطه با تأثیر وابستگی اقتصادی روزافزون به آمریکا بر اقتصاد کانادا است.»

(درک مطلب)

۹۵- گزینه «۴»

(مفهم طاهری)

ترجمه جمله: «کلمه "this" در پاراگراف «۲» که زیر آن خط کشیده شده است به این حقیقت که هزینه زندگی در کانادا بالا است، اشاره می‌کند.»

(درک مطلب)

۹۶- گزینه «۳»

(مفهم طاهری)

ترجمه جمله: «طبق متن، کدام یک از موارد زیر در مورد حس هویت کانادایی‌ها درست است؟»

«بسیاری از کانادایی‌ها مایل هستند تا فاصله‌شان را با جامعه آمریکایی حفظ کنند، اما به نظر می‌رسد کبکی‌ها بیشتر به این کار تمایل دارند.»

(درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب ۲:

آپنه خواب (اختلال تنفسی در خواب) نوعی اختلال خواب است. این وضعیتی است که با تنفس غیرطبیعی در هنگام خواب مشخص می‌شود. افرادی که دچار آپنه خواب هستند هنگام خواب مک‌های تنفسی متعدد و طولانی دارند. این افت‌های تنفسی موقتی باعث خواب کم کیفیت شده و بر اکسیژن رسانی بدن تأثیر می‌گذارد که این امر به‌طور بالقوه می‌تواند منجر به عواقب جدی برای سلامتی شود. آپنه خواب یکی از متداول‌ترین اختلالات خواب در ایالات متحده است. این بیماری می‌تواند کودکان و بزرگسالان و افراد هر دو جنس را درگیر کند، اگرچه شیوع آن در مردان بیش‌تر است. به‌دلیل [میزان گسترده] شیوع آپنه خواب و تأثیر بالقوه آن بر سلامتی، مهم است که مردم از آپنه خواب آگاهی داشته و از انواع، علائم، علل و روش‌های درمانی آن آگاهی داشته باشند. سه نوع آپنه خواب وجود دارد:

آپنه خواب مرکزی (CSA): CSA به این دلیل اتفاق می‌افتد که مشکلی در سیستم مغز برای کنترل عضلات درگیر در تنفس وجود دارد که منجر به تنفس کندتر و کم‌عمق‌تر می‌شود. مشخص شده است که آپنه خواب مرکزی تقریباً ۹٪ از بزرگسالان بالای ۴۰ سال را درگیر می‌کند. این [نوع اختلال] در مردان بسیار بیشتر از زنان دیده می‌شود.

آپنه خواب انسدادی (OSA): OSA زمانی اتفاق می‌افتد که راه هوایی پشت گلو از نظر فیزیکی مسدود شود. آن انسداد باعث افت موقتی نفس می‌شود. OSA بسیار رایج‌تر از CSA است. به همین دلیل، وقتی مردم در مورد «آپنه خواب» صحبت می‌کنند، معمولاً به OSA اشاره دارند.

۹۷- گزینه «۲»

(مفهم طاهری)

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر به بهترین شکل، نحوه سازماندهی اطلاعات را در متن توصیف می‌کند؟»

«یک عارضه سلامتی معرفی می‌شود و سپس انواع مختلف آن ذکر می‌گردد.»

(درک مطلب)

۹۸- گزینه «۳»

(مفهم طاهری)

ترجمه جمله: «از متن می‌توان استنباط کرد که اغلب افرادی که دچار آپنه خواب هستند، دچار انسداد راه هوایی پشت گلویشان هستند.»

(درک مطلب)

۹۹- گزینه «۴»

(مفهم طاهری)

ترجمه جمله: «در متن، اطلاعات کافی برای پاسخ دادن به کدام یک از سؤالات زیر وجود دارد؟»

«چرا لازم است مردم درباره آپنه خواب آگاهی داشته باشند؟»

(درک مطلب)

۱۰۰- گزینه «۱»

(مفهم طاهری)

ترجمه جمله: «متن به احتمال خیلی زیاد با بحث در رابطه با نوع دیگری از آپنه خواب ادامه خواهد یافت.»

(درک مطلب)

ریاضی

۱۰۱- گزینه «۲»

(عمیدرضا سپهری)

ابتدا ریشه‌های مخرج را می‌یابیم:

$$x^3 - 2x - x^2 = 0 \Rightarrow x(x^2 - x - 2) = 0$$

$$\Rightarrow x(x-2)(x+1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 & \text{غیر طبیعی} \\ x = 2 & \text{طبیعی} \\ x = -1 & \text{غیر طبیعی} \end{cases}$$

بنابراین عبارت فوق به‌ازای سه عدد به‌دست آمده تعریف نمی‌گردد؛ مشخص است که فقط یکی از آن‌ها عددی طبیعی است.

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های پی‌ری، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۳)

۱۰۲- گزینه «۱»

(ممد بهیرایی)

تعداد افراد را در ابتدا n در نظر می‌گیریم. پس به هر فرد $\frac{1}{n}$ پیتزا می‌رسد. پس از اضافه شدن ۲ نفر، به هر فرد $\frac{1}{n+2}$ پیتزا می‌رسد. بنابراین:

$$\frac{1}{n} - \frac{1}{n+2} = \frac{1}{24} \Rightarrow \frac{n+2-n}{n(n+2)} = \frac{1}{24}$$

$$\Rightarrow \frac{2}{n^2+2n} = \frac{1}{24} \Rightarrow n^2+2n-48=0$$

$$\Rightarrow (n-6)(n+8) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n = 6 & \text{قق} \\ n = -8 & \text{غقق} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۳۹ تا ۵۴)

۱۰۳- گزینه «۴»

(علیرضا عبیدی)

چون از عضو ۲ در دامنه دو فلش خارج شده است، پس باید دو خروجی مساوی باشند، لذا:

$$a = 2 - a \Rightarrow 2a = 2 \Rightarrow a = 1$$

پس اعضای این تابع به صورت $f = \{(2,1), (4,1), (7,1)\}$ است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۵)

۱۰۴- گزینه «۴»

(نسترن صمدی)

در سهمی $y = ax^2 + bx + c$ خط $x = \frac{-b}{2a}$ محور تقارن است. پس

در این سهمی داریم:

$$\frac{-a}{2(2)} = -1 \Rightarrow a = 4$$

$$f(2) = 2(2)^2 + 2a + b = 0$$

$$\frac{-a}{2} = 2 \Rightarrow 8 + 2(4) + b = 0 \Rightarrow b = -16$$

$$\Rightarrow a + b = 4 - 16 = -12$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۶)

۱۰۵- گزینه «۳»

(عمیدرضا سپهری)

مزه غذا (ترش - شیرین - شور) کیفی و مقیاس آن اسمی و دمای بدن انسان برحسب سلسیوس متغیر کمی و مقیاس آن فاصله‌ای است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سطح سواد کیفی ترتیبی و نمره درس ریاضی کمی نسبتی است.

گزینه «۲»: گروه خونی کیفی اسمی و تعداد مکالمات تلفنی کمی نسبتی است.

گزینه «۴»: مراحل رشد نوزاد کیفی ترتیبی و وزن یک شخص کمی نسبتی است.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۰)

۱۰۶- گزینه «۳»

(عمیدرضا سپهری)

ابتدا داده‌ها را مرتب می‌کنیم (به فراوانی هر داده توجه کنید):

$$1, 1, 1, \quad 1, \quad 2, 2, \quad 2, 2, \quad 2$$

$$Q_1 = 1 \text{ (چارک اول)} \quad Q_2 = \frac{2+2}{2} = 2 \text{ (میانگین)}$$

$$3, \quad 3, \quad 4, 4, 4$$

$$Q_3 = 3 \text{ (چارک سوم)}$$

$$Q_3 - Q_1 = 3 - 1 = 2 \text{ دامنه میان چارکی}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۶ و ۱۱۶ تا ۱۲۵)

۱۰۷- گزینه «۱»

(علیرضا عبیدی)

با توجه به صورت سؤال داریم:

$$q \equiv F, \quad p \equiv T$$

در نتیجه:

$$(p \wedge q) \Rightarrow (r \Leftrightarrow p)$$

$$\equiv (T \wedge F) \Rightarrow (r \Leftrightarrow T)$$

$$\equiv \underbrace{F \Rightarrow (r \Leftrightarrow T)}_{\text{بانهتفای مقدم گزاره شرطی همواره درست است}} \equiv T$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۱۰۸- گزینه «۲»

(امیر زرنادوز)

چون تابع f ثابت است و از نقطه $(1, 4)$ می‌گذرد، پس به‌ازای هر x داریم:

$$f(x) = 4 \Rightarrow f(10) = 4$$

$$\frac{g \text{ تابع همانی}}{g(x)=x} \Rightarrow g(3) = 3$$

$$h(x) = \begin{cases} 1, & x > 0 \\ 0, & x = 0 \\ -1, & x < 0 \end{cases} \Rightarrow h(\sqrt{5}) = 1$$

$$\Rightarrow \text{عبارت} = \frac{4-3}{2 \times (1)} = \frac{1}{2} = 0.5$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۶)

۱۰۹- گزینه «۲»

(علیرضا عبیدی)

جزء صحیح هر عدد غیر صحیح برابر است با بزرگ‌ترین عدد صحیح کوچکتر از آن (روی محور اعداد، اولین عدد صحیح سمت چپ آن است.) و جزء صحیح اعداد صحیح برابر است با خود عدد.

$$\begin{cases} f(2) = 3 + \left[\frac{2^2}{\sqrt{2^2}} \right] = 3 + \left[\frac{2^2}{2^2} \right] = 3 + 1 = 4 \\ f\left(\frac{1}{2}\right) = 3 + \left[\frac{\frac{1}{2^2}}{\sqrt{\frac{1}{2^2}}} \right] = 3 + \left[\frac{\frac{1}{2^2}}{\frac{1}{2^0}} \right] = 3 + \left[\frac{1/4}{1} \right] = 3 + 1 = 4 \end{cases}$$

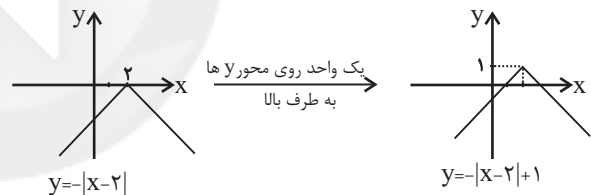
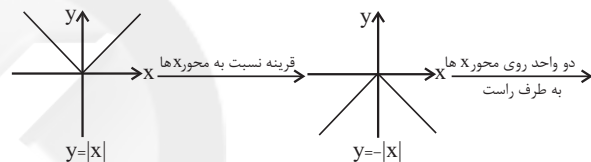
$$\Rightarrow f\left(\frac{1}{2}\right) - f(2) = 4 - 4 = 0$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۱۰- گزینه «۱»

(عمیدرضا سپهری)

نمودار تابع را به کمک $y = |x|$ رسم می‌کنیم:

برد تابع مجموعه $\{y \in \mathbb{R} \mid y \leq 1\}$ می‌باشد، که فقط شامل یک عدد طبیعی است (یعنی عدد یک).

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۴)

۱۱۱- گزینه «۲»

(عمیدرضا سپهری)

با توجه به تعریف دامنه تابع $\frac{f}{g}$ داریم:

$$D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x \mid g(x) = 0\}$$

$$\left. \begin{aligned} D_f &= \{1, -1, 5, 3\} \\ D_g &= \{3, 0, -1, 1, 2\} \end{aligned} \right\} \Rightarrow D_f \cap D_g = \{3, -1, 1\}$$

$$D_{\frac{f}{g}} = \{3, -1, 1\} - \{3\} = \{-1, 1\}$$

تذکر: $(3, 0) \in g$ در نتیجه $g(3) = 0$

بنابراین دامنه $\frac{f}{g}$ شامل دو عضو است.

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

۱۱۲- گزینه «۴»

(مهمرب بفریایی)

شاخص بهای دو کالای A و B در سال مورد نظر

$$= \frac{\text{وزن} \times \text{قیمت جدید} + \text{وزن} \times \text{قیمت جدید}}{\text{وزن} \times \text{قیمت پایه} + \text{وزن} \times \text{قیمت پایه}} \times 100$$

$$= \frac{80 \times 120 + 150 \times 5}{80 \times 60 + 150 \times 2} \times 100$$

$$= \frac{9600 + 750}{4800 + 300} \times 100 = \frac{10350}{5100} \times 100$$

$$= 202.94$$

(ریاضی و آمار، (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۱)

۱۱۳- گزینه «۱»

(نسترن صمدی)

در عدد داده شده ۳ رقم زوج و ۳ رقم فرد داریم.

که آن‌ها را به $3! \times 3! \times 2$ طریق می‌توان یک در میان چید، زیرا:

$$\frac{3}{3} \frac{3}{2} \frac{2}{2} \frac{1}{1} \frac{1}{1} = 3! \times 3!$$

$$\frac{3}{3} \frac{3}{2} \frac{2}{2} \frac{1}{1} \frac{1}{1} = 3! \times 3!$$

$$\Rightarrow 3! \times 3! \times 2 = 72$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۱۱۴- گزینه «۲»

(علیرضا عبیدی)

ابتدا احتمال پیشامد آن که مهره‌های خارج شده از یک رنگ باشند، را حساب می‌کنیم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\binom{2}{2} + \binom{4}{2}}{\binom{7}{2}} = \frac{3 + 6}{7 \times 6} = \frac{9 \times 2}{7 \times 6} = \frac{3}{7}$$

حالا احتمال پیشامد آن که از یک رنگ نباشند را حساب می‌کنیم. چون دو پیشامد متمم یکدیگرند، داریم:

$$P(A') = 1 - P(A)$$

$$= 1 - \frac{3}{7} = \frac{7}{7} - \frac{3}{7} = \frac{4}{7}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۱۱۵- گزینه «۴»

(مهمرب بفریایی)

گزینه «۱»: مقدار آماره متغیر است ولی مقدار پارامتر همواره ثابت است.

گزینه «۲»: در گام اول چرخه آمار، فقط مسئله مورد بررسی را به زبان ساده بیان می‌کنیم.

گزینه «۳»: سازمان‌ها، گاهی اوقات اطلاعات ثبتی خود را در اختیار آمارگیران قرار نمی‌دهند.

گزینه «۴»:

$$\alpha = \frac{360^\circ}{N} \Rightarrow 20 = \frac{360^\circ}{N} \Rightarrow 20^\circ N = 360^\circ \Rightarrow N = \frac{360^\circ}{20^\circ} = 18$$

(ریاضی و آمار، (۱) و (۳)، کار با داده‌های آماری، نمایش داده‌ها و آمار و احتمال،

صفحه‌های ۱۸۱ تا ۱۰۰، ۱۲۷ تا ۱۳۰ و ۲۸ تا ۳۸)

۱۱۶- گزینه «۲»

(عمیدرضا سپهری)

رابطه $t_{n+1} - t_n = n + 1$ نشان می‌دهد که اختلاف هر دو جمله متوالی برابر با $n + 1$ می‌باشد.

$$\xrightarrow{n=1} t_2 - t_1 = 2k + 1 - 1 = 1 + 1 \Rightarrow 2k = 2 \Rightarrow k = 1$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

۱۱۷- گزینه «۳»

(عمیدرضا سپهری)

ابتدا جمله پانزدهم دنباله حسابی را به دست می‌آوریم:

$$-3, 3, \dots \Rightarrow a_1 = -3, d = 3 - (-3) = 6, n = 15, a_{15} = ?$$

$$a_{15} = a_1 + 14d = -3 + 14 \times (6) = -3 + 84 = 81$$

$$\xrightarrow{\text{طبق سوال}} a_{15} = t_n = 81$$

جمله n ام دنباله هندسی برابر ۸۱ است، بنابراین:

$$-\frac{1}{3}, 1, \dots \Rightarrow r = \frac{1}{-\frac{1}{3}} = -3, t_1 = -\frac{1}{3}, t_n = 81$$

$$t_n = t_1 r^{n-1} \Rightarrow 81 = -\frac{1}{3} (-3)^{n-1}$$

$$-243 = (-3)^{n-1} \Rightarrow (-3)^5 = (-3)^{n-1}$$

$$\Rightarrow n - 1 = 5 \Rightarrow n = 6$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی و غیرفطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۸۵)

۱۱۸- گزینه «۳»

(امیر زائرزور)

با استفاده از جمله عمومی، ابتدا جمله اول و قدرنسبت دنباله هندسی را به دست می‌آوریم:

$$a_n = 3 \times 2^{2n+1} \Rightarrow \begin{cases} n=1 \Rightarrow a_1 = 3 \times 2^3 = 24 \\ n=2 \Rightarrow a_2 = 3 \times 2^5 = 96 \end{cases}$$

$$\Rightarrow r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{96}{24} = 4$$

$$S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r} \Rightarrow S_{30} = \frac{24(1-4^{30})}{-3} = -8(1-4^{30})$$

$$= -8 + 8 \times 4^{30} = -8 + 2^3 \times (2^2)^{30} = -8 + 2^{63} = 2^{63} - 8$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرفطی، صفحه‌های ۷۴ تا ۸۵)

۱۱۹- گزینه «۳»

(علی شهبازی)

با ساده کردن رابطه داده شده، داریم:

$$\sqrt[5]{2^3 \sqrt[3]{4}} \times 8^x = 2 \Rightarrow \sqrt[5]{2^3 \sqrt[3]{2^2}} \times (2^3)^x = 2$$

$$\Rightarrow \sqrt[5]{2^1 \times 2^{\frac{2}{3}}} \times 2^{3x} = 2 \Rightarrow \sqrt[5]{2^{\frac{5}{3}}} \times 2^{3x} = 2 \Rightarrow 2^{\frac{1}{3}} \times 2^{3x} = 2$$

$$\Rightarrow 2^{\frac{1}{3} + 3x} = 2^1 \Rightarrow \frac{1}{3} + 3x = 1 \Rightarrow 3x = \frac{2}{3} \Rightarrow x = \frac{2}{9}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرفطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۱۲۰- گزینه «۴»

(عمیدرضا سپهری)

برای محاسبه جمعیت از تابع نمایی زوال $f(t) = c(1-r)^t$ استفاده می‌کنیم: ($c = 1/5$)

$$f(t) = c(1-r)^t \xrightarrow[t=2]{r=0.02} f(2) = 1/5(1-0.02)^2$$

$$\Rightarrow f(2) = 1/5 \times 0.98^2 \text{ میلیون نفر}$$

$$\xrightarrow{1/5 \times 0.98^2 = 15 \times 10^5} f(2) = 15 \times 0.98 \times 98 = 1440600 \text{ نفر}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرفطی، صفحه ۱۰۲ تا ۱۰۴)

اقتصاد

۱۲۱- گزینه «۳»

(فاطمه میاتی)

الف) امروزه براساس تقسیم‌بندی کشورهای غربی و تعریف آن‌ها از توسعه، کشورها به چهار گروه توسعه‌یافته، در حال توسعه، کمتر توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته تقسیم می‌شوند.

ب) تفاوت و شکاف عمیق بین کشورهای در حال توسعه و توسعه‌یافته به هیچ‌وجه به سطح درآمد سرانه محدود نمی‌شود و تقریباً در تمامی شاخص‌های توسعه (البته با درجات متفاوت) وجود دارد.

ج) با به‌کارگیری نظام صحیح مالیاتی، می‌توان تفاوت میان درآمد و ثروت یک گروه محدود پردرآمد و اکثریت کم‌درآمد را کاهش داد.

د) اصلاح ساختار توزیع درآمد و عادلانه‌تر کردن آن و مقابله با فقر، مستلزم توانمندسازی افراد و به‌ویژه مولد کردن آن‌هاست.

ه) انسان به مثابه مهم‌ترین عامل تولید به آموزش و تأمین اقتصادی - اجتماعی نیاز دارد و هرگونه سرمایه‌گذاری در این زمینه‌ها به افزایش بهره‌وری نیروی کار و در پی آن، افزایش درآمد ملی منجر می‌شود.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۷۸، ۸۲ و ۸۸)

۱۲۲- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

(ارزش افزوده بخش کشاورزی) $= 1/5 \times$ ارزش افزوده بخش کشاورزی
 میلیون ریال $1/5 \times 88,500 = 87,750$

(ارزش افزوده بخش کشاورزی) $= \frac{3}{5} \times$ ارزش افزوده بخش صنعت

میلیون ریال $= \frac{3}{5} \times 87,750 = 52,650$

(ارزش افزوده بخش صنعت) $= \frac{20}{100} \times$ ارزش افزوده بخش ساختمان

میلیون ریال $= \frac{20}{100} \times 52,650 = 10,530$

(ارزش افزوده بخش ساختمان) $= \frac{3}{5} \times$ استهلاک سرمایه

میلیون ریال $= \frac{3}{5} \times 10,530 = 6,318$

میلیون ریال $5140 =$ خالص درآمد عوامل تولید از خارج

الف) تولید ناخالص ملی $58,500 + 87,750 + 52,650$

میلیون ریال $214,570 = 5140 + 10,530 + 6,318 + 52,650 + 87,750 + 58,500$

نوع دوم از تولید، که «صنعت» نام دارد، از ترکیب و تبدیل مواد حیازت شده و یا محصولات به دست آمده از احیای منابع طبیعی و ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی در آن‌ها به دست می‌آید؛ مثل صنایع غذایی، پوشاک، پتروشیمی و ... نوع سوم تولید، تولید محصولاتی است که محسوس و ملموس نیست و به عبارت امروزی «محصولات نرم» به شمار می‌رود. به این دسته از تولیدات هم «خدمات» می‌گویند. مثل مشاوره‌های مالی به یک مؤسسه تولیدی (ث) دو تولیدکننده که عوامل تولید «یکسانی» دارند، آن‌که محصول «بیشتری» داشته باشد، «بهره‌وری» بیشتری داشته است.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۲۱، ۲۳، ۳۰ و ۳۳)

۱۲۵- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

(الف)

کیلو ۶ = مقدار تقاضای تعادلی

کیلو ۰ = میزان تقاضا در قیمت ۷۰۰ تومان

کیلو ۶ = ۰ - ۶ = میزان تقاضا در قیمت ۷۰۰ تومان - مقدار تقاضای تعادلی (ب) در سطح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی در بازار مازاد عرضه (کمبود تقاضا) داریم، یعنی در سطح قیمت ۶۰۰ تومان، معادل ۴ کیلو مازاد عرضه (کیلو ۴ = ۴ - ۸) داریم.

در سطح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی در بازار مازاد تقاضا (کمبود عرضه) داریم، یعنی در سطح قیمت ۳۰۰ تومان، معادل ۱۰ کیلو کمبود عرضه (کیلو ۱۰ = ۰ - ۱۰) داریم.

(ج) در سطح قیمت ۵۰۰ تومان و مقدار ۶ کیلو تولیدکننده بیشترین دریافتی را دارد.

تومان ۳۰۰۰ = ۶ × ۵۰۰

(د) در بازار هنگامی «کمبود عرضه (مازاد تقاضا)» اتفاق می‌افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین‌تر باشد. در نتیجه، گروهی از مصرف‌کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد. این گروه برای خرید کالا حاضرند مبلغ بالاتری بپردازند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می‌شود. افزایش قیمت باعث می‌شود از یک سو، تولیدکنندگان به تولید رغبت بیشتری نشان دهند و از سوی دیگر، مصرف‌کنندگان از مصرف خود بکاهند. این افزایش قیمت تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن، فاصله بین عرضه و تقاضا از بین برود و تعادل در بازار برقرار شود. بنابراین در سطح قیمت ۴۰۰ تومان، ۱۰۰ تومان افزایش قیمت موجب برقراری تعادل در بازار می‌شود.

(اقتصاد، بازار، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

۱۲۶- گزینه «۲»

(فاطمه فویمیان)

ارزش هر دستگاه × تعداد دستگاه = درآمد سالانه

ریال ۳,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۶۰۰ × ۲,۰۰۰,۰۰۰ = درآمد سالیانه

ریال ۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲ × ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ = اجاره‌بهای سالیانه

ریال ۱۲۴,۰۸۰,۰۰۰ = ۱۲ × ۱۱ × ۹۴۰,۰۰۰ = حقوق سالانه کارمندان

حقوق سالانه کارمندان × $\frac{۲}{۳}$ = هزینه استهلاک سالانه

استهلاک سرمایه - تولید ناخالص ملی = تولید خالص ملی

میلیون ریال ۲۰۸,۲۵۲ = ۶,۳۱۸ - ۲۱۴,۵۷۰ = تولید خالص ملی ⇒

تولید ناخالص ملی = تولید ناخالص ملی سرانه (ب) جمعیت کل

ریال ۴۲۹۱ / ۴ = $\frac{۲۱۴,۵۷۰}{۵۰}$

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۶)

۱۲۳- گزینه «۴»

(فاطمه فویمیان)

میلیارد ریال ۵۹۵ = $\frac{۱}{۲} \times (۵۴۰ + ۶۵۰)$ = درآمد صاحبان املاک و مستغلات

میلیارد ریال ۸۱۰ = $\frac{۳}{۲} \times ۵۴۰$ = درآمد صاحبان مشاغل آزاد

میلیارد ریال ۸۶۰ = $\frac{۲}{۳} \times (۸۱۰ + ۴۸۰)$ = درآمد حقوق‌بگیران

(الف)

میلیارد ریال ۳,۹۳۵ = ۵۴۰ + ۵۹۵ + ۸۱۰ + ۸۶۰ + ۴۸۰ + ۶۵۰ = درآمد ملی

(ب)

ریال ۴۹۱۸۷ / ۵ = $\frac{۳,۹۳۵,۰۰۰}{۸۰}$ = درآمد ملی جمعیت کل = درآمد سرانه

(ج) ردیف «۱»: قیمت خدمات سرمایه و ردیف «۲»: اجاره‌بها یا وجوه مربوط به اجاره است.

(د) درآمد سرانه عبارت از سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان تولید یا درآمد آن جامعه است.

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۱۲۴- گزینه «۴»

(نسرین پعفری)

(الف) ضروری یا تجملی بودن کالا، مفهومی اقتصادی است و از فردی به فرد دیگر، از زمانی به زمان دیگر و از جامعه‌ای به جامعه‌ای دیگر متفاوت خواهد بود.

شیب منحنی تقاضا، نشان‌دهنده میزان حساسیت مقدار تقاضای فرد نسبت به قیمت است. براساس شیب و همین درجه حساسیت، کالاها به دو دسته ضروری و تجملی تقسیم می‌شوند. اگر شیب منحنی تقاضا زیاد باشد، یعنی عکس‌العمل مصرف‌کننده در برابر قیمت کم است که اصطلاحاً می‌گوییم کشش قیمتی تقاضا کم است که به آن، کالای ضروری می‌گوییم. کالای لوکس برعکس این حالت است.

(ب) ورقه‌های فولاد در کارخانه تولید اتومبیل: کالای واسطه‌ای

اره نجاری: کالای سرمایه‌ای

شبکه شاد مورد استفاده آموزش و پرورش: خدمات

(پ) انسان در بهره‌برداری از منابع و امکانات موجود محدودیت دارد و منابع و امکانات موجود نیز محدود است. این دو محدودیت وضعیتی ایجاد می‌کند که اقتصاددانان به آن «کمیابی» می‌گویند.

(ت) در نوع اول تولید، انسان با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی، و هم‌چنین با کار خود و استفاده از ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند؛ مثل زراعت، باغبانی و پرورش ماهی، به این نوع از تولید «حیا» می‌گویند.

(سارا شریفی)

۱۲۸- گزینه «۴»

$$C \times 100 = \frac{\text{قیمت در ابتدای سال} - \text{قیمت در انتهای سال}}{\text{قیمت در ابتدای سال}} \times 100$$

$$= \frac{1,713,906 - 1,120,200}{1,120,200} \times 100 = \frac{593,706}{1,120,200} \times 100$$

$$= 0.53 \times 100 = 53 \text{ درصد}$$

درصد ۵۳ = تورم کلای C = تورم کلای A = تورم کلای B

$$A \Rightarrow \text{تورم کلای} = \frac{53}{100} = \frac{6,505,200 - \text{قیمت در انتهای سال}}{6,505,200}$$

$$\Rightarrow 0.53 \times 6,505,200 = \text{قیمت در انتهای سال} = 3,447,756 + 6,505,200 = 9,952,956 \text{ ریال}$$

ریال ۹,۹۵۲,۹۵۶ = ۳,۴۴۷,۷۵۶ + ۶,۵۰۵,۲۰۰ = قیمت در انتهای سال

$$B \Rightarrow \text{تورم کلای} = \frac{53}{100} = \frac{8,644,806 - \text{قیمت در ابتدای سال}}{8,644,806}$$

قیمت در ابتدای سال = ۸,۶۴۴,۸۰۶ = (قیمت در ابتدای سال) $\times 0.53$

$$\Rightarrow 1/0.53 \times 8,644,806 = \text{قیمت در ابتدای سال} = 16,311,143$$

$$\Rightarrow \text{ریال} = \frac{8,644,806}{1/0.53} = 4,565,200 = \text{قیمت در ابتدای سال}$$

(اقتصاد، پول، صفحه ۶۰)

(فاطمه بیاتی)

۱۲۹- گزینه «۴»

الف) کشور ایران رتبه ۶۹ و کشور موزامبیک رتبه ۱۸ را در شاخص توسعه انسانی دارد.

ب) سطح پایین توسعه در موزامبیک با سطح پایین رشد در این کشور هماهنگ است، اما تعدادی از کشورهای در حال توسعه با پیش‌بینی و اجرای برنامه‌های بلندمدت توانسته‌اند در وضعیت شاخص‌های توسعه خود بهبود نسبی ایجاد کنند. چین از جمله این کشورهاست که با وجود درآمد سرانه نه چندان زیاد از نظر بسیاری از شاخص‌های توسعه وضعیت نسبتاً مطلوبی دارد و لذا شاخص رشد و توسعه آن با هم هماهنگ نیست.

ج) نرخ مرگ و میر نوزادان در چین: $10/9$ در هر هزار تولد

تولید ناخالص داخلی سرانه در ایران: ۱۵۰۹۰ (به دلار PPP ثابت سال ۲۰۱۱)

امید به زندگی در موزامبیک: $55/1$ سال

(اقتصاد، رشد، توسعه و پیشرفت، صفحه ۸۱)

(فاطمه خمیسان)

۱۳۰- گزینه «۳»

الف) = افزایش مقدار تولید در سال سوم

تولید کل به قیمت ثابت در سال پایه - تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم

$$950 = 5,230 - \text{تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم}$$

$$\Rightarrow \text{تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم} = 950 + 5,230 = 6,180$$

هزار میلیارد ریال $6,180 = 950 + 5,230$

= میزان افزایش قیمت (تورم) در سال سوم

تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم - تولید کل به قیمت جاری در سال سوم

$$660 = 6,180 - \text{تولید کل به قیمت جاری در سال سوم}$$

$$\Rightarrow \text{تولید کل به قیمت جاری در سال سوم} = 660 + 6,180 = 6,840$$

هزار میلیارد ریال $6,840 = 660 + 6,180$

$$\text{ریال} = \frac{2}{3} \times 124,080,000 = 82,720,000 = \text{هزینه استهلاک سالانه}$$

$$+ 180,000,000 + 124,080,000 = \text{مجموع هزینه‌های سالانه}$$

$$165,000,000 + 82,720,000 = 551,800,000 \text{ ریال}$$

$$= 3,200,000,000 - 551,800,000 = \text{هزینه} - \text{درآمد} = \text{سود}$$

$$= 2,648,200,000 \text{ ریال}$$

(اقتصاد، تولید، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

(نسرین بفری)

۱۲۷- گزینه «۲»

الف) در سطح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی (قیمت تعادلی ۳۰۰ واحد پولی است در حالی که قیمت در بازار ۵۰۰ واحد پولی است) در بازار با مازاد عرضه روبه‌رو می‌شویم؛ زیرا به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگانی که به دنبال کسب سود بیشتری هستند، به تولید بیشتر می‌پردازند؛ در حالی که مصرف‌کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران به آن مقدار تمایل نشان نمی‌دهند.

در قیمت ۴۰۰ واحد پولی، حداکثر مقدار عرضه ۵۰ دستگاه است، ولی حداکثر ۳۰ دستگاه از طرف مصرف‌کنندگان تقاضا شده است، در نتیجه خواهیم داشت:

حداکثر درآمد عرضه‌کنندگان در قیمت ۴۰۰ واحد پولی

$$= 400 \times 30 = 12,000 \text{ واحد پولی}$$

ب) مناقصه: خریداران عمده کالا و خدمات مثل خریدهای دولتی

بازار رقابتی: بازار محصولات چون ماکارونی

انحصاری فروش: در کشور ما شرکت تانیر به دلایل طبیعی و شرکت‌های خودرویی به دلایل قانونی، انحصارگر در فروش کالای خود به‌شمار می‌روند.

مزایده: فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها

پ)

تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند + تولید ناخالص داخلی = تولید ناخالص ملی

تولید خارجیان مقیم کشور -

حال اگر تولید خارجیان مقیم کشور برابر با تولید مردم کشور که در خارج

اقامت دارند، باشد، خواهیم داشت:

میلیارد دلار $500 = \text{تولید ناخالص داخلی} = \text{تولید ناخالص ملی}$

هزینه استهلاک - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص داخلی

$$\Rightarrow \text{هزینه استهلاک} = 500 - 455 = 45$$

$$\Rightarrow \text{میلیارد دلار} = 45 = 500 - 455 = \text{هزینه استهلاک}$$

ت) محاسبه قیمت کالاها و خدمات بر حسب سال پایه موجب می‌گردد که اثر تغییرات قیمت در محاسبه تولید کل از بین برود. به همین دلیل تغییرات موجود فقط نشان‌دهنده تغییر میزان تولید کالاها و خدمات خواهد بود.

ث) با تقسیم اندازه صادرات به حجم کل اقتصاد (تولید ملی) هر کشور می‌توان مشخص کرد به‌طور نسبی کدام کشور در زمینه صادرات موفق‌تر عمل کرده است.

در کشور A نسبت صادرات به تولید ملی $2/5\%$ و در کشورB 2% است، در نتیجه به‌طور نسبی، کشور B در زمینه صادرات موفق‌تر از

کشور A است.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۸ و ۳۲ تا ۳۸)

(ب)

افزایش مقدار تولید در سال دوم
 هزار میلیارد ریال $5,330 - 5,960 = 630$
 میزان افزایش قیمت (تورم) در سال دوم
 هزار میلیارد ریال $5,960 - 6,500 = 540$
 (اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۸)

۱۳۱- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

(الف)

بهای کالای سرمایه‌ای = هزینه استهلاک سالانه
 عمر مفید کالا

$$\Rightarrow \text{میلیون تومان } 50 = \frac{800}{16} = \text{هزینه استهلاک سالانه هر لیفتراک}$$

$$\Rightarrow \text{میلیون تومان } 600 = 50 \times 12 = \text{هزینه استهلاک سالانه تمامی لیفتراک‌ها}$$

(ب)

$$\text{میلیون تومان } 960 = 800 + (800 \times \frac{20}{100}) = \text{قیمت جدید هر لیفتراک}$$

$$\text{میلیون تومان } 11,520 = 960 \times 12 = \text{مجموع قیمت جدید تمامی لیفتراک‌ها}$$

$$\text{میلیون تومان } 60 = \frac{960}{16} = \text{هزینه استهلاک سالانه هر لیفتراک با احتساب قیمت جدید}$$

$$\text{میلیون تومان } 7,200 = 60 \times 12 \times 10 = \text{مجموع «هزینه استهلاک» ۱۰ سال آخر تمامی لیفتراک‌ها}$$

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

۱۳۲- گزینه «۱»

(فاطمه میاتی)

(الف) برای حل این‌گونه مسائل باید به دو نکته یا شرط اصلی توجه شود:

نکته اول: سهم هر دهک می‌تواند بزرگ‌تر از (یا مساوی با) سهم دهک ما قبل خود یا کوچک‌تر از (یا مساوی با) سهم دهک بعد از خود باشد، به همین دلیل گزینه «۳» غلط خواهد بود، زیرا در آن، سهم دهک چهارم (۵ درصد) از سهم دهک سوم (۶ درصد) کم‌تر است. گزینه «۴» نیز غلط خواهد بود چرا که در آن، سهم دهک هفتم (۹/۵ درصد) از سهم دهک ششم (۱۰ درصد) کم‌تر است.

نکته دوم: نظر به این که مجموع سهم دهک‌ها باید برابر با ۱۰۰ شود، اگر سهم دهک‌های معلوم را جمع بزنیم و عدد حاصل را از ۱۰۰ کسر کنیم، مجموع سهم دهک‌های مجهول مشخص می‌گردد، یعنی:

$$\text{مجموع سهم دهک‌های معلوم (به درصد)} \\ = 3 + 4 + 6 + 7 + 10 + 17 + 21 = 68$$

$$100 - 68 = 32 = \text{مجموع سهم دهک‌های مجهول (به درصد)}$$

مجموع سهم دهک‌ها در هر دو گزینه «۱» و «۲» برابر با ۳۲ است.

(ب) ۲۰ درصد بالای جامعه یعنی مجموع سهم دهک‌های نهم و دهم:

$$17 + 21 = 38 \text{ درصد}$$

۲۰ درصد پایین جامعه یعنی مجموع سهم دهک‌های اول و دوم:

$$3 + 4 = 7 \text{ درصد}$$

$$\text{ج) } 7 = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{21}{3} = \text{شاخص توزیع درآمد}$$

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۳۳- گزینه «۱»

(علیرضا رضایی)

(الف) در آن دوره، دولت با هدف ایجاد توسعه‌نمایی به اجرای طرح‌های عمرانی متعدد در کشور پرداخت.

(ب) بنیان‌های حقوق اقتصادی شهروندان و فعالان اقتصادی در دو اصل ۴۶ و ۴۷ قانون اساسی تعیین شده است.

(ج) در «سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران» نیز وضعیت اقتصادی در افق سال ۱۴۰۴ ه. ش. توصیف و مشخص شده است؛ به عبارت دیگر، در سال ۱۴۰۴ ه. ش. اقتصاد کشور در وضعیت و موقعیت (مقصد) تعیین شده بدین صورت خواهد بود:

«کشوری با جایگاه اول اقتصادی در سطح منطقه آسیای جنوب غربی، ارتقای نسبی سطح درآمد سرانه، رسیدن به اشتغال کامل و ... لازم است که شاخص‌های کمی کلان برنامه‌های توسعه و بودجه‌های سالانه مانند میزان سرمایه‌گذاری، درآمد سرانه، تولید ناخالص ملی، میزان اشتغال و تورم، کاهش فاصله درآمد میان دهک‌های بالا و پایین جامعه باید متناسب با این سند چشم‌انداز تنظیم و تعیین شود.»

(د) در دهه سوم، دولت با بازنگری نقش خود در عرصه اقتصاد، کاهش برخی فعالیت‌های غیرضروری خود در اقتصاد و دادن آزادی عمل بیشتر به بخش خصوصی، تلاش‌هایی را آغاز کرد.

(ه) در اصل ۴۵ قانون اساسی آمده است: «انفال و ثروت‌های عمومی از قبیل زمین‌های موات یا رها شده، معادن، دریاها، دریاچه، رودخانه‌ها و سایر آب‌های عمومی، کوه‌ها، دره‌ها، جنگل‌ها، نیزارها، بیشه‌های طبیعی، مراعاتی که حریم نیست، ارث بدون وارث و اموال مجهول‌المالک و اموال عمومی که از غاصبین مسترد می‌شود در اختیار حکومت اسلامی است تا بر طبق مصالح عامه نسبت به آن‌ها عمل نماید. تفصیل و ترتیب استفاده از هر یک را قانون معین می‌کند.»

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۳۱، ۱۳۶ و ۱۴۰)

۱۳۴- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

میلیارد دلار $2138 =$ مجموع سپرده‌های دیداری و غیردیداری مردممیلیارد دلار $797 =$ ارزش پولی سپرده‌های جاری (دیداری) مردممیلیارد دلار $1341 = 2138 - 797 =$ سپرده‌های غیردیداری $\Rightarrow$ $x =$ سپرده‌های پس‌انداز

$$x = \frac{2}{3} \times \text{سپرده‌های پس‌انداز} = \frac{2}{3} \times \text{سپرده‌های مدت‌دار}$$

سپرده‌های مدت‌دار + سپرده‌های پس‌انداز = سپرده‌های غیردیداری

$$1341 = x + \frac{2}{3}x = \frac{5x}{3}$$

$$\Rightarrow \text{میلیارد دلار } x = \frac{1341 \times 3}{5} = 804.6$$

ارزش پولی حساب‌های قرض‌الحسنه + سپرده‌های غیردیداری = شبه پول

$$\text{میلیارد دلار } 2561 = 1341 + 1220 =$$

(مسکوکات، اسکناس‌ها و سپرده‌های جاری مردم) پول = حجم کل پول (تقدینگی)

سپرده‌های غیردیداری + حساب‌های قرض‌الحسنه (شبه پول) +

$$\text{میلیارد دلار } 4590 = 891 + 797 + 341 + 2561 =$$

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۶۰ و ۶۵)

۱۳۵- گزینه «۴»

(تسرین بعفری)

الف) زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد. یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی برای کنترل و تنظیم حجم پول به کار می‌گیرد، سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) است، در این روش، بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد. (سیاست پولی انقباضی)

در شرایط تورم، دولت می‌تواند با اعمال سیاست مالی انقباضی (کاهش مخارج دولت و افزایش مالیات) در مواقع تورم با کاهش تقاضای کل در اقتصاد موجب ثبات اقتصادی شود.

ب) بدهی است برای حل اساسی مشکل رکود اقتصادی در بلندمدت باید سیاست‌های جانب عرضه (مثل بهبود بهره‌وری، افزایش سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار) را در پیش گرفت.

پ) درآمد یک متغیر جاری است، به عنوان مثال سود یک شرکت یا حقوق یک کارمند، پارانه که ماهانه تحقق می‌یابد متغیری جاری است.

ثروت یک متغیر انباره است، به عنوان مثال اتومبیل یا ساختمان مسکونی افراد، که در طول زمان افزوده یا کاسته می‌شود و راکد است.

دارایی یک متغیر انباره است و در فرایند تولید و مولد بودن و کسب عایدی است، مانند سهام

ت) عوارض نوسازی: عوارض شهرداری

عوارض خودرو: عوارض شهرداری

مالیات بر خودرو: مالیات بر دارایی و ثروت

مالیات بر کالاهای صادر یا وارد شده: حقوق و عوارض گمرکی

مالیات بر درآمد صادرکنندگان و واردکنندگان: مالیات بر درآمد

ث)

قیمت تمام شده یا (سهام کارخانه) + مالیات غیرمستقیم = قیمت فروش چای

$$۳۰,۰۰۰ = ۲۸,۵۰۰ + \text{مالیات غیرمستقیم}$$

$$\text{تومان } ۱,۵۰۰ = ۳۰,۰۰۰ - ۲۸,۵۰۰ = \text{مالیات غیرمستقیم} \Rightarrow$$

$$\frac{۱,۵۰۰}{۳۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۰.۵\%$$

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۹۲، ۹۵، ۱۰۳ و ۱۰۴)

زبان و ادبیات فارسی (اختصاصی)

۱۳۶- گزینه «۲»

(فرهاد علی‌نژاد)

در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمه متون عربی وارد فارسی دری شد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۰، ۴۲، ۴۳ و ۸۳)

۱۳۷- گزینه «۱»

(فرهاد علی‌نژاد)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «فیه ما فیه» از آثار مولانا و مربوط به قرن هفتم هجری است.
گزینه «۳»: دولتشاه سمرقندی «تذکره دولتشاه» را در قرن نهم هجری در شرح احوال شاعران ایرانی نوشت. «فحاحات الانس» جامی هم از آثار قرن نهم است.
گزینه «۴»: آثار این گزینه همگی مربوط به قرن هفتم هجری‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۹)

۱۳۸- گزینه «۲»

(عارف‌سارادت طباطبایی‌نژاد)

پروین در سرایش قطعه، پیرو انوری و سنایی و در سرایش قصیده پیرو ناصر خسرو و سعدی بوده است.

آنچه شعر پروین را از دیگران متمایز می‌کند، شکل تصرف وی در مضامین و کیفیت ارائه آن‌هاست.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۷۰)

۱۳۹- گزینه «۲»

(عارف‌سارادت طباطبایی‌نژاد)

ظفرنامه شامی درباره تیمور و به نثر ساده نگاشته شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۳۸)

۱۴۰- گزینه «۱»

(عارف‌سارادت طباطبایی‌نژاد)

شاهنامه ابومنصوری به نثر سامانی و سیاست‌نامه به نثر غزنوی و سلجوقی نگاشته شده است. بنابراین موارد (الف، ب، د) با شاهنامه ابومنصوری و موارد (ج، ه، و) با سیاست‌نامه تناسب دارند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۴۱- گزینه «۴»

(عارف‌سارادت طباطبایی‌نژاد)

عبارات گزینه «۴» از ویژگی‌های نثر دوره بیداری است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۵)

۱۴۲- گزینه «۳»

(عارف‌سارادت طباطبایی‌نژاد)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۲»: مربوط به شعر دوره انقلاب

گزینه «۴»: مربوط به نثر دوره انقلاب (توجه شود که تفکرات انسان‌گرایانه در آثار قبل از انقلاب کم‌رنگ نبود بلکه به وفور یافت می‌شد).

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۰ و ۱۰۲)

۱۴۳- گزینه «۴»

(عارف‌سارادت طباطبایی‌نژاد)

توجه به مفهوم ذهنی «از خود بی‌خود شدن» و فنایی که حریفان بعد از خوردن شراب آسمانی به آن دچار می‌شوند از ویژگی‌هایی است که در ادبیات عرفانی و سبک عراقی می‌توان یافت.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: زبان ساده و روان، استفاده از اصطلاحات زبان عامیانه (خوردن پا به سنگ)، لحن صمیمانه، تفکر زمینی و استفاده طبیعی از آرایه‌ها (پای آرزو: تشخیص) از ویژگی‌های شعر معاصرند که در این بیت از فریدون مشیری دیده می‌شوند.

گزینه «۲»: زبان کهن و پند و اندرز ساده و عملی از ویژگی‌های سبک خراسانی در این بیت رودکی است.

گزینه «۳»: نگاه باریک‌بینانه شاعر سبک هندی (شوکت بخاری) در این بیت از «سایه مژه مور» قلم‌مویی ساخته و به دست نقاش داده تا دهان یار را با آن بکشد و از این طریق ظرافت دهان معشوق را نشان داده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، سبک‌شناسی، ترکیبی)

۱۴۴- گزینه «۱»

(فرهاد علی نژاد)

«تسامح» و «تساهل» مترادفاند و هر دو معنای آسان گرفتن بر یکدیگر را دارند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: کرنا، سازی باستانی مانند شیپور بود که در جنگ‌ها برای آماده‌باش و اطلاع‌رسانی می‌نواختند.

گزینه «۳»: طبله به معنای طبل کوچک یا صندوقچه و قوطی چوبی یا شیشه‌ای برای نگه‌داری عطر است.

گزینه «۴»: ناوک به معنای تیر کوچک است که با کمان انداخته می‌شود و اگر به معنای مژگان به کار رود به صورت استعاری (به جهت شباهت مژگان و تیر) است.

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، واژگان، ترکیبی)

۱۴۵- گزینه «۲»

(ممیر مهرئی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مجاز: «عالم» مجاز از مردم عالم

گزینه «۲»: ایهام: آفتاب‌پرست: ۱- خورشیدپرست، کسی که خورشید را می‌پرستد ۲- نوعی جانور شبیه به سوسمار

گزینه «۳»: ایهام تناسب: روشن شده: ۱- آشکار شده ۲- نورانی و منور شده، که در این معنا با «آفتاب» در «آفتاب‌پرست» تناسب دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و بریح، ترکیبی)

۱۴۶- گزینه «۴»

(ممسن فدایی- شیراز)

«سرو خرامان» استعاره از معشوق است، اما بیت فاقد «تشبیه» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مهر رخ» اضافه تشبیهی است و رخ معشوق ضمن تشبیه به

ماه از آن برتر دانسته شده است. «بتان» استعاره از زیبارویان و محبوبان

گزینه «۲»: «پریچهر» تشبیه است. «چهره همچون پری، خم ابروی معشوق نیز به هلال ماه تشبیه شده است. / «ماه» استعاره از معشوق است.

گزینه «۳»: «شکر» استعاره از «لب» معشوق است. / «شکر» (لب) معشوق ضمن تشبیه به «چشمه حیوان» از آن برتر دانسته شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۱۴۷- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا اهدری)

ایهام: از آن رو: (۱) به آن علت، (۲) از آن چهره / حسن تعلیل: دلیل میان بستن هندو، هجوم لشکر خط (رویدن موی چهره) معرفی شده است. /

کنایه: میان (کمر) بستن / تشبیه: لشکر خط

(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، بیان و بریح، ترکیبی)

۱۴۸- گزینه «۴»

(ممیر مهرئی)

«دست» در این بیت مجاز از انگشتان دست است به علاقه و رابطه کلیه؛ چرا که کل دست آمده در صورتی که مقصود شاعر بخشی از آن است. در گزینه «۱»، «سر» مجاز از تصمیم و قصد، در گزینه «۲» واژه «پپاله» مجاز از محتویات درون آن و در گزینه «۳» واژه «انجمن» مجاز از حاضران در انجمن است. مجازهای این سه گزینه، همگی با علاقه و رابطه «محلّیه» هستند؛ یعنی شاعر محل یک چیز را به جای خود آن ذکر کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفح‌های ۵۱ و ۵۲)

۱۴۹- گزینه «۳»

(ممیر مهرئی)

گزینه «۳»: واج‌آرایی در صامت‌های «گ» و «ش» / فاقد تناقض

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حس‌آمیزی: نازک بودن طبع / تلمیح: اشاره به داستان فرهاد کوهکن و مرگ او

گزینه «۲»: اسلوب معادله: مصراع دوم در حکم مصداق و تأییدی برای مصراع نخست بوده و می‌توان بین دو مصراع تساوی برقرار دانست. / لف و نشر: لف: ۱: گوش، لف: ۲: لب، نشر: ۲: گفتن، نشر: ۱: شنیدن (لف و نشر مشوش)

گزینه «۴»: استعاره: «خون گریستن و نالیدن زار خامه (قلم)» استعاره و تشخیص است. / کنایه: به خون جگر گریستن

(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، بیان و بریح، ترکیبی)

۱۵۰- گزینه «۱»

(ممیر مهرئی)

فاقد مجاز / اغراق: بزرگ‌نمایی در صدا و ناله ساز و فریاد شاعر

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: ایهام: طلعت: ۱- چهره ۲- طلوع (برآمدن) / حسن تعلیل: شاعر برای روشنایی و گرمای خورشید، دلیل غیرمنطقی ذکر کرده است.

گزینه «۳»: لف و نشر: لف: ۱: رخ زرد، لف: ۲: اشک، نشر: ۱: قدح زر، نشر: ۲: شراب ناب / استعاره: «سخن گفتن و دیدن زهره» و «شراب ریختن مهر (خورشید) در قدح» استعاره و تشخیص هستند.

گزینه «۴»: تشبیه: «زلف» به «طناب» تشبیه شده است. / جناس: «حلق» و «حلقه»

(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، بیان و بریح، ترکیبی)

۱۵۱- گزینه «۳»

(ممیر مهرئی)

بیت «ه»: تشبیه: «عشق» به «آتش» تشبیه شده است.

بیت «ب»: حسن تعلیل: شاعر رفت و آمد امواج دریا را با علتی شاعرانه و غیرواقعی بیان کرده است.

بیت «الف»: ایهام تناسب: باز: ۱- گشوده ۲- نوعی پرنده، که در این معنا با «شهر» و «پرواز» تناسب دارد.

بیت «ج»: استعاره: «آواز داشتن سپند» استعاره و تشخیص است.

بیت «د»: اسلوب معادله: مصراع دوم در حکم تصدیقی برای مصراع اول بوده و می‌توان بین دو مصراع تساوی برقرار دانست.

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و بریح، ترکیبی)

۱۵۲- گزینه «۲»

(ممیر مهرثی)

در این بیت «ان» حروف اصلی قافیه نیستند، بلکه حروف الحاقی می‌باشند. «روی» به آخرین حرف اصلی قافیه اطلاق می‌شود، لذا در این بیت آخرین حرف اصلی قافیه «ل» است. در سایر ابیات، آخرین حرف اصلی قافیه (روی) می‌باشد. در گزینه «۴»، هر چند «ان» در واژه «دردی‌کشان» نشانه جمع است، اما چون در واژه «خزان»، «ان» متعلق به خود کلمه است، بنابراین «ان» در «دردی‌کشان» هم به نوعی حروف اصلی قافیه به حساب می‌آیند و نه حروف الحاقی، چرا که نوع «ان» در دو کلمه یکسان نیست.

(علوم ۳ و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه ۹۱)

۱۵۳- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا امیری)

(نی‌نی و دعوی) در مصوت بلند «ی» مشترکند و طبق هیچ‌یک از قواعد قافیه، امکان قافیه شدن این دو واژه وجود ندارد.

(علوم ۳ و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۲)

۱۵۴- گزینه «۴»

(ممیر مهرثی)

وزن این بیت «مفعول مفاعیلن مفاعیلن» بوده و هیچ اختیار شاعری زبانی یا وزنی در آن به کار نرفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: حذف همزه در «شود اجزای تو» ← شَوْدَجَزای تو

گزینه «۲»: این بیت در وزن دوری «مفتعلن فاعلن / مفتعلن فاعلن» سروده شده و مطابق قاعده چون هر نیم مصراع در اوزان دوری در حکم یک مصراع است، لذا هجای پایان هر نیم مصراع هم باید بلند باشد. «بسوخت» در پایان نیم مصراع نخست هجای کشیده است که تبدیل به بلند می‌شود. (بلند بودن هجای پایانی نیم مصراع)

گزینه «۳»: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای چهارم مصراع دوم

(علوم ۳ و فنون ادبی (۲) و (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۵۵- گزینه «۱»

(ممیر مهرثی)

گزینه «۱»: وزن بیت «ب» و «د»، هر دو «مفعول فاعلاتن / مفعول فاعلاتن» (مستفعلن فعولن / مستفعلن فعولن) است.

وزن بیت «الف»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

وزن بیت «ج»: مفعول مفاعیلن / مفعول مفاعیلن (مستفعلن مفعولن / مستفعلن مفعولن)

(علوم ۳ و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۵۶- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا امیری)

هجای بلند «ای» در کلمه «سعدی» کوتاه تلفظ می‌شود و در رکن اول هر دو مصراع این بیت به جای فاعلاتن، فاعلاتن آمده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تغییر کمیت مصوت بلند در «سوی»، فاقد آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن

گزینه «۲»: تغییر کمیت مصوت بلند در «یعنی از»، فاقد آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن

گزینه «۴»: فاقد کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند

(علوم ۳ و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۵۷- گزینه «۴»

(ممیر مهرثی)

شا	ید	ک	صو	ر	ت	گ	ن	ها	نت	را
-	-	U	-	U	U	U	U	-	-	-
اک	نون	ب	دس	ت	تو	ب	ب	یا	را	بی
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	-

وزن سایر ابیات:

گزینه «۱»: مفعول مفاعیلن مفاعیلن

گزینه «۲»: مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن

گزینه «۳»: فاعلاتن مفاعیلن فعلن

(علوم ۳ و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۲۸)

۱۵۸- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا امیری)

در هجای سوم مصراع نخست اختیار شاعری ابدال به کار رفته و وزن بیت «مفعول مفاعیلن فعولن = مستفعلن فاعلاتن فعلن» می‌باشد.

(علوم ۳ و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۵۹- گزینه «۴»

(ممیر مهرثی)

نام وزن این بیت «رمل مثنی محذوف» (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن) است.

نام وزن سایر ابیات:

گزینه «۱»: متقارب مثنی سالم (فعولن فعولن فعولن فعولن)

گزینه «۲»: هزج مسدس سالم (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)

گزینه «۳»: رجز مثنی سالم (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

(علوم ۳ و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۱۰۷)

۱۶۰- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا امیری)

مفاعیلن (و لی ک زایز)، فاعلاتن (ن ت وایز یاف)، مفاعیلن (ت ل د ت ت)، فعلن (خرما).

در مصراع نخست فاعلاتن به مفعولن تبدیل شده است و در رکن پایانی هر دو مصراع نیز فعلن به فعلن تبدیل شده است.

(علوم ۳ و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۲۳)

زبان عربی (اختصاصی)

۱۶۱- گزینه «۳»

(مفسر اصغری)

الف) شمع از زبان خود (شعله خود) آسیب می‌بیند، تو نیز از آسیب زبان آگاه باش. (سکوت کن)

ب) دشمن پیروز را می‌توان با تواضع و فروتنی مغلوب ساخت.

ج) در این دنیا به‌جز تسلیم شدن در برابر تقدیر چاره‌ای نیست.

د) آب زندگی (آب حیات) در قبال صبر و شکیبایی حاصل می‌شود.

(علوم و فنون (۳)، مفهوم، صفحه‌های ۱۳، ۳۷، ۱۱۳ و ۱۱۶)

۱۶۲- گزینه «۲»

(مفسر اصغری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: دعوت به سخن تازه گفتن و پرهیز از بیان مطالب قدیمی (هین سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود ...)

مفهوم بیت گزینه «۲»: ترجیح باطن و معنا بر ظاهر و زیبایی‌های مادی

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۶۷)

۱۶۳- گزینه «۲»

(مفسر اصغری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و رباعی‌های مرتبط: ناشناخته بودن معمای هستی

مفهوم رباعی گزینه «۲»: ناتوانی و عجز موجودات در برابر تقدیر و قضا و قدر الهی

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۶۵)

۱۶۴- گزینه «۴»

(مفسر اصغری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۴»: ناتوانی آدمی در بندگی خداوند و عمل کردن به‌گونه‌ای که شایسته بزرگواری خداوند باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بیانگر رحمت بی‌منت‌های خداوند است.

گزینه «۲»: شکایت شاعر از غم یار

گزینه «۳»: بیان ناپایداری عمر و روزگار و بی‌حاصلی شاعر از گذشت عمر

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۰)

۱۶۵- گزینه «۲»

(مفسر اصغری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: بیان شور و شوق شاعر و برتری دادن آن به پدیده‌های مختلف طبیعی (برق و باد و شعله) و حتی شوق مجنون (در بیت گزینه «۳» این مقایسه کم‌رنگ‌تر است و فقط در مصراع اول دیده می‌شود اما باز هم این گزینه ارتباط بیشتری با گزینه‌های «۱» و «۴» دارد).

در بیت گزینه «۲» شاعر برق و ابر را عاشق می‌داند و خندیدن برق (رعد) و گریستن ابر (باران) را نشان از آن عشق می‌داند (دقت شود که در هر مصراع بیت این گزینه سؤالی مطرح شده است).

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۶۲)

۱۶۶- گزینه «۲»

(حصین رضایی)

«عمل»: (فعل امر مخاطب) عمل کن (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «بما»: به چیزی که / «تعلّمت»: فرا گرفتی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «علّمه»: آن را یاد بده (رد سایر گزینه‌ها) / «من لا یعلم»: کسی که نمی‌داند

(عربی (۱)، ترجمه)

۱۶۷- گزینه «۳»

(ولی برقی - ابهر)

«لم تُصوّن»: برای چه (لِمَ = لِماذا) اصرار می‌کنید (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «علی نقاط الخلاف»: بر نقاط اختلاف / «العدوان»: دشمنی (رد گزینه «۲») / «و أنتم تعلمون»: جمله حالیه در حالی که شما می‌دانید (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «لا ینفع أحدًا إلّا أعداءکم»: به کسی جز دشمنانتان سود نمی‌رساند (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

(عربی (۱) و (۳)، ترجمه)

۱۶۸- گزینه «۱»

(سیر مفسر علی مرتضوی)

«ما من مرض»: هیچ بیماری‌ای نیست (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «یصبب الإنسان»: انسان را دچار کند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «إلّا و له علاج»: جز اینکه درمانی دارد (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «علاج أمراض القلوب»: درمان بیماری‌های دل‌ها (رد گزینه ۲) / «قراءة القرآن الکریم»: خواندن قرآن کریم (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «التدبّر فی آیاته»: اندیشیدن در آیات آن (رد گزینه ۴)

(عربی (۲)، ترجمه)

۱۶۹- گزینه «۳»

(سیر مفسر علی مرتضوی)

«قد تعدّی»: دست‌درازی کرده‌اند (رد گزینه ۱) / «بعض النَّاس»: بعضی از مردم (رد گزینه ۴) / «تعدّی الظّالمین»: (مفعول مطلق نوعی + مضاف‌الیه) مثل ستمگران (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «تستمرّ»: ادامه پیدا کند (رد گزینه ۱) / «أعمالهم»: کارهای آنان (رد گزینه ۲) / «سوف نواجه»: مواجه خواهیم شد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «مشاکل جدیدة»: مشکلات تازه‌ای (رد گزینه ۴) / «فی البیئة»: در محیط زیست

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۷۰- گزینه «۴»

(ولی برقی - ابهر)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «تعالی» فعل امر مفرد مخاطب است، نه جمع؛ پس باید به صورت «بیا» ترجمه شود.

گزینه «۲»: «پرنده‌ای» و «یک انسان» نکره و نادرست است.

گزینه «۳»: «فَرَحَتْ» فعل از باب تفعیل به معنی «خوشحال کرد» است. هم‌چنین «خبرسار» نکره است که به اشتباه معرفه ترجمه شده است.

(عربی (۱) و (۳)، ترجمه)

۱۷۱- گزینه «۴»

(سیر مفسر علی مرتضوی)

«تصیده» به صورت «آن را شکار می‌کند» صحیح است. (ضمیر متصل «ه» نقش مفعول را دارد).

(عربی (۲)، ترجمه)

۱۷۲- گزینه «۱»

(ولی برپی - ابهر)

«بادهای شدیدی»: ریحاً شديدة (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «وزید»: عَصَفَتْ (رد گزینه ۲) / «جریانی»: تَبَارَأَ (رد گزینه ۴) / «در آب اقیانوس»: فی ماء المَحِيط (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «یجاد کرد»: اَحْدَثَتْ (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

نکته مهم درسی:

«حَدَّثَ» فعل مجرد ثلاثی به معنی «اتفاق افتاد، روی داد» و «أَحْدَثَ» فعل مزید ثلاثی از باب افعال به معنای «یجاد کرد» است.

(عربی (۱)، ترجمه)

۱۷۳- گزینه «۱»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

«علینا أن نعلم»: باید بدانیم (رد گزینه ۳) / «قد نجد»: (قد + مضارع) گاهی می‌یابیم (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «قد تَغَيَّرَتْ»: دگرگون شده است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «لا تَوْجَدَ»: وجود ندارد (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «قد بدل»: (قد + ماضی) تبدیل کرده‌اند (رد گزینه ۲)

(عربی (۲)، ترجمه)

۱۷۴- گزینه «۴»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

ترجمه عبارت گزینه «۴»: بهترین برادران شما کسی است که عیب‌هایتان را به شما هدیه دهد! این عبارت با بیت فارسی داده شده تناسبی ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بدترین مردم، انسان دوروست! بیت فارسی هم در نکوهش دورویی است.

گزینه «۲»: روزگار دو روز است، روزی به نفع تو و روزی به زیان تو! بیت فارسی هم می‌گوید روزگار گاهی خوشی و گاهی ناخوشی دارد.

گزینه «۳»: عطر عشق را می‌یابی اگر خاک مرا ببویی! بیت فارسی هم می‌گوید من بعد از مرگ هم از عشق ورزیدن به معشوق، دست نمی‌کشم!

(عربی (۱) و (۲)، مفهومی)

۱۷۵- گزینه «۱»

(تویر امسائی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «صفة و ...» نادرست است. «الطَّبِيعَة» مضاف‌الیه برای «أُمُور» است.

گزینه «۳»: «من باب افعال، مجهول» نادرست است. «تَوَدَّى» از باب تفعیل و معلوم است.

گزینه «۴»: «ضمیر «ها» مفعول» نادرست است. ضمیر «ها» به یک اسم متصل شده است و نقش مضاف‌الیه را دارد.

(عربی (۳)، تلیل صرفی و ملل اعرابی)

۱۷۶- گزینه «۴»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مذکره: «آخر»، مبنی» نادرست است. «أخْرَى» اسم تفضیل مؤنث و مذکر آن، «أخْر» بر وزن «أفْعَل» است. هم‌چنین اسمی معرب است.

گزینه «۲»: «مفعول و ...» نادرست است. «الکذَّاب» فاعل است، نه مفعول.

گزینه «۳»: «من مصدر «تکرَّرَ» نادرست است. «كَرَّرَ» از باب تفعیل و مصدر «تکریر» است.

(عربی (۲)، تلیل صرفی و ملل اعرابی)

۱۷۷- گزینه «۴»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «متعدّ، خبر» نادرست است. «یعیشون» (زندگی می‌کنند) فعل لازم است.

گزینه «۲»: «مأخوذ من مصدر «تسليم»، علم» نادرست است. «المسلمون» اسم فاعل از مصدر «إسلام» است، هم‌چنین معرفه به «ال» است و اسم علم نیست.

گزینه «۳»: «خبر ...» نادرست است. «خمس» خبر و «سُكَّان» مضاف‌الیه است.

(عربی (۱)، تلیل صرفی و ملل اعرابی)

۱۷۸- گزینه «۱»

(رُشا معصومی)

«اسْتَفْحِحْ - تَسْتَفْحِحْ» صحیح است؛ زیرا از باب استفعال هستند.

(عربی (۳)، ضبط حرکات)

۱۷۹- گزینه «۳»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

در گزینه «۳»، در «تَحْيَرِي» ضمیر «ی» مضاف‌الیه و در «يُعْجَبِنِي» مفعول است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در «ذَكَرِيَاتِي» ضمیر «ی» مضاف‌الیه است، اما مفعول نیست.

گزینه «۲»: در «كَلَامِي» ضمیر «ی» مضاف‌الیه است، اما مفعول نیست.

گزینه «۴»: در «سَاعِدُنِي» ضمیر «ی» مفعول است، اما مضاف‌الیه نیست.

نکته مهم درسی:

ضمیر «ی» وقتی به انتهای یک اسم می‌چسبد، مضاف‌الیه است و هنگامی که به یک فعل کامل (همراه با نون وقایه) متصل می‌شود، نقش مفعول را می‌گیرد.

(عربی (۱)، انواع جملات)

۱۸۰- گزینه «۲»

(مرتضی کاظم شیروزی)

در این گزینه، کلمه‌ای با معنی مالکیت وجود ندارد. (ترجمه عبارت: هم‌کلاسی‌هایم موافقت کردند که امتحان به مدت یک هفته یا بیشتر به تأخیر بیفتد!)

در سایر گزینه‌ها «كَانَ لِي - عِنْدَكَ - لَدَيْكَ» معنای «داشتن» می‌دهند و نشان‌دهنده مالکیت هستند.

(عربی (۱) و (۲)، انواع جملات)

۱۸۱- گزینه «۳»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

ترجمه: «در روزهای ابتدایی فصل بهار - فصل شادابی و زیبایی - با ۵ نفر از دوستان قدیمی قرار گذاشتم که هر یک از ما شعری زیبا از شاعران بزرگ را در هر ماه حفظ کند. این کار را با دوستان تا پایان پاییز ادامه دادیم و ..... شعر حفظ کردیم!»

شش نفر، هر ماه یک شعر حفظ کرده‌اند، بنابراین در مدت ۹ ماه، مجموعاً ۵۴ شعر حفظ شده است.

(عربی (۱)، عدد)

۱۸۷- گزینه ۴»

در گزینه ۴، «جلسوا» فعل ماضی است که به صورت ماضی ترجمه می‌شود و تغییری ندارد. (اگرچه فعل مضارع «لا یعمل» در این گزینه به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «کان» فعل ماضی است اما چون از اصلی کَلَى و همیشگی (صفات خداوند) صحبت شده، به صورت مضارع (است) ترجمه می‌شود.

گزینه ۲: «جَرَبَ» فعلی ماضی است که چون فعل شرط واقع شده است، می‌تواند به صورت مضارع (بیازماید) ترجمه شود.

گزینه ۳: «یَأْکُلُ» فعلی مضارع است که با «لَمْ» همراه شده و معنای آن تبدیل به ماضی منفی (نخورده‌اند) شده است.

(عربی (۲)، قواعد فعل)

۱۸۸- گزینه ۴»

«جمع» اسم حروف مشبَّه و منصوب است، «اللَّاعِبِینَ» مضاف‌الیه و مجرور است و «معتدون» خبر حروف مشبَّه و مرفوع است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «قدر» اسم حروف مشبَّه است و باید منصوب باشد. (قدراً)
گزینه ۲: «مجتهدین» خبر حروف مشبَّه است و باید مرفوع باشد. (مجتهدون)

گزینه ۳: «الکافرون» اسم حروف مشبَّه است و باید منصوب باشد. (الکافرین)

(عربی (۳)، انواع جملات)

۱۸۹- گزینه ۴»

در گزینه ۴، «مُتْکاسلاً» مفعول است و قابل حذف از جمله نیست؛ بنابراین نمی‌تواند حال باشد. (ترجمه عبارت: تصمیم گرفتم که بیشتر تلاش کنم، زیرا پدرم مرا تنبل پنداشته است!)

در سایر گزینه‌ها: «مؤدِّبین، جاهلاً، حزینات» حال است.

(عربی (۳)، حال)

۱۹۰- گزینه ۴»

«جَتَبُوا» فعل ماضی غایب است، نه امر مخاطب؛ بنابراین «أصدقاء» مبتدأست، نه منادی. (ترجمه عبارت: دوستان من از آنچه خدا را خشمگین می‌کند، دوری کردند!)

(عربی (۳)، اسلوب نداء)

تاریخ

۱۸۶- گزینه ۳»

در گاه‌شماری مصری، سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی، به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌گردید. همچنین برای محاسبه یک‌چهارم شبانه‌روز اضافی، هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند و به قولی کبیسه می‌گرفتند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۵)

۱۸۷- گزینه ۳»

شی‌هوانگ‌تی به‌منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین چین، تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد و شبکه گسترده‌ای از جاده‌ها ساخت. (تاریخ (۱)، یوان در عصر باستان، صفحه ۴۷)

۱۸۸- گزینه ۳»

از آنجا که اقتصاد بین‌النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود، فرمانروایان سومری و اکدی پیایی به سرزمین ایلامی‌ها لشکر کشی می‌کردند. (تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۷۶)

۱۸۹- گزینه ۴»

دبیران نقش ممتاز و بسیار مهمی در تشکیلات اداری ساسانی داشتند. آن‌ها در مراکز آموزشی به نام دبیرستان آموزش می‌دیدند. (تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۰۳)

۱۹۰- گزینه ۱»

خسرو انوشیروان ضمن پناه‌دادن به تعدادی از فیلسوفان یونانی که بر اثر تنگ‌نظری امپراتور روم، به ایران پناهنده شده بودند، با آنان به گفت‌وگوی علمی پرداخت. (تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۱۴)

۱۹۱- گزینه ۲»

مهم‌ترین ویژگی تاریخ‌نگاری روایی در این بود که تاریخ‌نگاران، بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی در روایت‌ها، عیناً آن‌ها را ذکر می‌کردند. (تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۷)

۱۹۲- گزینه ۱»

تلیغیات داعیان عباسی با شعار دعوت به آل محمد، از یک سو باعث می‌شد که شیعیان و طرفداران اهل بیت جذب جنبش شوند و از سوی دیگر هویت رهبر واقعی جنبش شناسایی نشود و از تعقیب و مجازات در امان بمانند. (تاریخ (۲)، ظهور اسلام، مرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۶۳)

۱۹۳- گزینه ۳»

اعراب مسلمان در قادسیه سپاه ایران را به سختی شکست دادند و تیسفون پایتخت پراوژه ساسانیان را پس از مدتی محاصره، تسخیر کردند. (تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۸۲)

۱۹۴- گزینه ۲»

سلطان محمود بسیاری از اقدامات سیاسی- مذهبی خود را در پوشش جهاد در راه خدا (غزا) و به بهانه مبارزه با مخالفان خلافت عباسی انجام می‌داد. به‌همین دلیل به ری که تحت حاکمیت آل بویه شیعه مذهب بود، حمله کرد و پس از تصرف آن، بسیاری از علما و مردم شهر را به بهانه اسماعیلی بودن به قتل رساند. (تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۰۱)

۱۹۵- گزینه ۳»

لئوناردو داوینچی علاوه بر آنکه در نقاشی، مجسمه‌سازی و معماری سرآمد هنرمندان به‌شمار می‌رفت، در علوم مختلف از قبیل ریاضی، مهندسی و زمین‌شناسی نیز سررشته داشت. (تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطی و عصر پریر، صفحه ۱۷۸)

۱۹۶- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

در دوره سلطنت ناصرالدین شاه قاجار با ورود محصولات جدید کشاورزی از اروپا به ایران، تحولی عظیم در شیوه تغذیه ایرانیان ایجاد شد.
(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۵۲)

۱۹۷- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

بعد از اکتشاف نفت و پی بردن به اهمیت آن در مبادلات جهانی، انگلستان سرمایه‌گذاری و طمع‌ورزی وسیعی در بخش‌های جنوبی کشورمان انجام داده بود.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۹۲)

۱۹۸- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

حکومت و حزب کمونیست چین با وجود داشتن رابطه دوستانه با حکومت و حزب کمونیست شوروی، همواره سیاستی مستقل را دنبال کرده است.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون بربر و معاصر، صفحه ۱۱۲)

۱۹۹- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

انگلیسی‌ها برای جلوگیری از تصویب و اجرای قانون ملی شدن نفت، به اقدامات سیاسی، اقتصادی و نظامی متعددی دست زدند که مهم‌ترین آن‌ها عبارت بودند از:

- تحریک کارگران صنعت نفت به اعتصاب گسترده از طریق منع شرکت نفت ایران و انگلیس از پرداخت فوق‌العاده دستمزد آنان؛

- فرستادن کشتی‌های جنگی خود به خلیج فارس و بنادر ایران و تهدید نظامی؛

- طرح شکایت از ایران در مجامع بین‌المللی؛

- تهدید اقتصادی ایران با تعطیلی شعب بانک انگلیس، خارج کردن سرمایه‌های شرکت نفت و تحریم خرید نفت.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۱۲۱)

۲۰۰- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

ماه‌ها پیش از پیروزی انقلاب، دشمن به ویژه آمریکایی‌ها، با ایجاد ارتباط و نزدیک شدن به برخی جریان‌ها و چهره‌های مذهبی و سیاسی، تلاش کردند که در «نظام انقلابی» که پس از سقوط پهلوی برپا می‌گردد، نفوذ کنند؛ راهبردی که در تمام سال‌های پس از انقلاب نیز ادامه داشت.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی ایران، صفحه ۱۳۵)

جغرافیا

۲۰۱- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

گام دوم در یک پژوهش جغرافیایی، تدوین فرضیه است. فرضیه‌سازی یکی از مراحل حساس پژوهش است. فرضیه پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانه محقق به سؤال تحقیق است. معمولاً فرضیه‌ها با عبارت «به نظر می‌رسد...» آغاز می‌شوند.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۱۰)

۲۰۲- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

دو توده مهم کوهستانی سهند و سبلان بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی در منطقه کوهستانی آذربایجان وجود دارند.

کوه‌های شمال خراسان به شکل منظم و موازی در شمال شرقی ایران قرار دارند. رشته‌کوه‌های بشاگرد در جنوب استان سیستان و بلوچستان قرار دارد و ارتفاع نسبتاً کم و فرسوده‌ای دارند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۲۳، ۲۵، ۲۸ و ۲۹)

۲۰۳- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد، به این دلیل هر چه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبهی رودها بیشتر می‌شود. با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها نیز هر چه از غرب به سمت شرق کشور برویم، مقدار آب رودها کم‌تر می‌شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۸)

۲۰۴- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

پراکنندگی جمعیت در مکان‌ها از عوامل طبیعی و انسانی، تأثیر می‌گیرد. نقشه آورده‌شده، مربوط به رودهای دائمی و موقت کشور به‌عنوان یکی از عوامل طبیعی تأثیرگذار است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۶۱)

۲۰۵- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

نقش هر سکونتگاه براساس وضع جغرافیایی آن اعم از طبیعی یا انسانی تعیین می‌شود. ممکن است نقش سکونتگاه در طول زمان تغییر کند یا تکامل و توسعه یابد؛ مثلاً سکونتگاه صنعتی به‌تدریج نقش‌های اداری و سیاسی را نیز برعهده بگیرد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۸۴)

۲۰۶- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

مایل بودن محور زمین موجب می‌شود که اشعه خورشید به مناطق استوایی عمود و نزدیک به عمود بتابد و زاویه تابش به سمت قطب مایل و مایل‌تر شود. پس با حرکت از سمت استوا به سوی قطب‌ها میزان انرژی خورشیدی دریافتی زمین کاهش پیدا می‌کند. لذا شهرهای جنوبی کشور ما بیشتر از شهرهای شمالی، از انرژی خورشیدی برخوردار هستند.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه ۲۳)

۲۰۷- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

در نقشه‌های هواشناسی، در منطقه کم‌فشار، فشار به سمت مرکز منطقه کم می‌شود و در منطقه پرفشار، فشار به سمت مرکز منطقه زیاد می‌شود. در مناطق قطبی حاکم بودن جو (منطقه) پرفشار، امکان صعود هوا را از بین می‌برد.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۲۰۸- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

منظره قابل رؤیت از یک مکان، چشم‌انداز است که شیوه زندگی مردم یک ناحیه را به مشاهده‌گر نشان می‌دهد.

لذا انسان‌ها با تغییراتی که در محیط‌های طبیعی به‌وجود می‌آورند، چشم‌اندازهای فرهنگی در آن ناحیه خلق می‌کنند.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۲۰۹- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

فعالیت‌های نوع چهارم: بخش خدمات، فعالیت‌های متنوعی را دربرمی‌گیرد و گسترش فعالیت‌های خدماتی بر چشم‌انداز و منظره شهرها تأثیرات بسیاری می‌گذارد.

مؤسسات و نهادهای مالی، بانک‌ها، مؤسسات گردشگری و ... موجب پیدایش ساختمان‌های بلندمرتبه و برج‌های عظیم در شهرها شده‌اند.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه‌های ۸۴ و ۹۸)

۲۱۰- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

کشور عبارت است از یک ناحیه سیاسی مستقل که دارای سرزمین مشخص، جمعیت دائمی و مقیم و حکومت مرکزی است و بر امور داخلی و خارجی خود حاکمیت دارد.

(مغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه ۱۲۸)

۲۱۱- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

در شهرهای هوشمند، شهروندان از طریق شبکه اینترنت بسیاری از کارهای اداری خود را بدون مراجعه حضوری به سازمانها و مدیریت شهری انجام می دهند.

(مغرافیا (۳)، مغرافیای سکونتگاهها، صفحه ۲۷)

۲۱۲- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

در برنامه آمایش سرزمین، جنبه های دفاع از منابع و سرمایه های سرزمین در مقابل دشمنان در برنامه ریزی به خوبی در نظر گرفته می شود.

(مغرافیا (۳)، مغرافیای سکونتگاهها، صفحه ۳۶)

۲۱۳- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

میزان تخریب و خسارت های ناشی از نزدیک شدن گسل های همگرا نسبت به سایر گسلها بیشتر است.

(مغرافیا (۳)، مقادرات طبیعی، صفحه های ۸۳ و ۸۴)

۲۱۴- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

هر چه شکل حوضه آبخیز گردتر و شیب آن بیشتر باشد، سیل خیزتر است. به عکس، هر چه حوضه درازتر و کشیده تر باشد، سیل خیزی آن کم تر است.

(مغرافیا (۳)، مقادرات طبیعی، صفحه ۹۰)

۲۱۵- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

با مقایسه زمانی تصاویر ماهواره ای می توان تغییرات محیطی را در زمان های متوالی بررسی کرد و مناطق در معرض مخاطره را شناسایی نمود.

(مغرافیا (۳)، فنون و مهارت های مغرافیایی، صفحه ۱۱۳)

علوم اجتماعی

۲۱۶- گزینه «۳»

(آزیتا بیدری)

تداوم جهان اجتماعی ← پیامد انتقال فرهنگ خود به نسل های بعد
کنش انسانها و پیامدهای آن ← پدیده های اعتباری
مقایسه پدیده ها با یکدیگر ← عامل آشکار شدن شباهت ها و تفاوت های آنها
(جامعه شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه های ۱۵ تا ۱۸ و ۲۱)

۲۱۷- گزینه «۱»

(مینا سادات تاپیک)

گزینه «۱»: درست - نادرست (علوم عقلانی نادرست است).
گزینه «۲»: نادرست (تفاوت در لایه های عمیق، میان جوامع مختلف شکل می گیرد). - درست
گزینه «۳»: نادرست (درون جهان اجتماعی واحد رخ می دهد) - نادرست (در جهان متجدد عناصر معنوی و مقدس طرد می شود).
گزینه «۴»: درست - درست

(جامعه شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه های ۳۳، ۳۴، ۳۴ و ۳۵)

۲۱۸- گزینه «۴»

(آزیتا بیدری)

تشریح گزاره های نادرست:

شیوه معین احوالپرسی از دیگران ← هنجار اجتماعی

رعایت حقوق دیگری ← ارزش اجتماعی

پدیده های اجتماعی ← با آگاهی و اراده انسان شکل می گیرند.

(جامعه شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه های ۹، ۱۲ و ۱۳)

۲۱۹- گزینه «۴»

(آزیتا بیدری)

تشریح عبارت نادرست:

فرهنگ هایی که ظرفیت عقلانی و منطقی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند از قدرت اقتناعی بیشتری برخوردارند.

(جامعه شناسی (۱)، هویت، صفحه های ۷۰، ۸۲ و ۸۳)

۲۲۰- گزینه «۲»

(الله رضایی)

الف: «هویت اجتماعی افراد درون جهان اجتماعی و به تناسب عقاید و ارزش های آن تعیین می شود.»

ب: «اجزای جهان اجتماعی همان پدیده های اجتماعی هستند که به لحاظ اندازه و دامنه و عینی و ذهنی بودن می توان آنها را دسته بندی کرد.»

ج: «لایه های جهان اجتماعی، همان لایه های عمیق (عقاید و ارزش ها) و لایه های سطحی (هنجارها و نمادها) هستند.»

(جامعه شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه های ۲۷، ۳۰ و ۶۹)

۲۲۱- گزینه «۱»

(آزیتا بیدری)

تبلیغ مسیحیت از سوی دولت های سکولار ← اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیر غربی

عنصری که انباشت ثروت سرمایه داران را سرعت بخشید ← صنعت

عدم وجود ویژگی های مطلوب در فرهنگ های غالب ← چالش های درون فرهنگی

مهم ترین عامل ادغام جوامع غیر غربی در نظام جهانی جدید ← استعمار

(جامعه شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه های ۵۷ تا ۶۱)

۲۲۲- گزینه «۳»

(مینا سادات تاپیک)

ابزار تسلط انسان بر طبیعت ← علم تجربی (علم جدید با رویکرد دنیوی)

مبتنی بر ربوبیت پروردگار ← حقوق فطری انسان

با هجوم کاتولیک ها و دیگر پروتستان ها امکان گسترش پیدا نکرد ← رویکرد دوم حرکت های اعتراض آمیز مذهبی در رنسانس

(جامعه شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه های ۴۸، ۵۱ و ۵۲)

۲۲۳- گزینه «۳»

(الله قفیری)

قاره آفریقا از منابع و معادن ارزشمندی برخوردار است اما در نتیجه استعمار، فقیرترین قاره مسکونی دنیاست.

هر نظامی در حالت طبیعی از تعادل برخوردار است. بحران هنگامی ایجاد می شود که برخی تغییرات درونی و بیرونی، تعادل کل نظام را بر هم بزنند.

بحران اقتصادی و بحران زیست محیطی از جمله این بحرانهاست.

کنش اجتماعی، ارادی است. اما جامعه شناسی تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم و ساختارهای اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسانها را نادیده می گیرد. تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به تدریج سبب می شود افراد بدون آن که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمانها و ارزشهایی است، صرفاً آن را رعایت کنند. ماکس وبر از سلطه چنین نظمی که گویا هدفی جدا از انسانها و نیازهای واقعی آنها دارد، به قفس آهنین تعبیر می کند.

(جامعه شناسی (۲)، پالش های جهانی، صفحه های ۸۹ و ۹۱)

(جامعه شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۷)

۲۲۴- گزینه ۲»

(مبیناسارات تاییک)

گزینه ۱: درست - درست
گزینه ۲: نادرست (در رابطه با روشنگری عام است) - درست
گزینه ۳: نادرست (روشنگری در معنای خاص، با سکولاریسم و اومانسیسم همراه است) - نادرست (از نظریات مالتوس است).
گزینه ۴: درست - نادرست (از نظریات ریکاردو است).
(جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۴۲، ۴۳، ۷۶ و ۷۷)

۲۲۵- گزینه ۲»

(آزیتا بیرقی)

عدم توانایی در ارائه پاسخ مناسب به سؤالات اساسی ثابت و متغیر بشر ←
عدم وجود عقلانیت در فرهنگ جهانی
شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده ← اقتصاد وابسته به نفت
فرهنگ‌هایی قبیله‌ای با قابلیت جهانی ← فرهنگ سلطه
بسط بیشتر فرهنگ ← بیشتر بودن حاملان و عاملان معانی
(جامعه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۶)
(جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۰۲، ۱۰۳ و ۱۰۷)

۲۲۶- گزینه ۴»

(مبیناسارات تاییک)

گزینه ۱: درست - درست
گزینه ۲: نادرست (در رابطه با منورالفکران غرب‌گرا درست است). - نادرست (در رابطه با منورالفکران غرب‌گرا درست است).
گزینه ۳: نادرست (به خطر کشورهای غربی برای جوامع اسلامی توجه داشتند). - نادرست (در ارتباط با انقلاب‌های آزادی‌بخش درست است).
گزینه ۴: درست - نادرست (در رابطه با انقلاب اسلامی و جنبش‌های آزادی‌بخش بیان شده است).
(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پرید، صفحه‌های ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۶ و ۱۲۰)

۲۲۷- گزینه ۴»

(علیرضا هیری)

سرایت نگاه تجربی از علم به جوامع دیگر منجر می‌شود که در این جوامع تعاریف متفاوت و گاه متعارضی از علم رواج یابد در این‌صورت در ذخیره دانشی این جوامع تعارض‌هایی ایجاد می‌شود و دانش عمومی به‌طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند و دانش علمی توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را ندارد. بنابراین گزینه ۴» پاسخ مورد نظر است.
(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانش، صفحه ۷)

۲۲۸- گزینه ۱»

(اله قفیری)

جامعه‌شناسی تبیینی که می‌خواست انسان را بر جامعه مسلط کند، او را مغلوب جامعه ساخت.
انسان نیز مانند موجودات طبیعی، ویژگی‌های مادی و حسی دارد. به همین دلیل در برخی موارد بر زندگی انسان‌ها و موجودات طبیعی، قوانین مشترکی حاکم است.
اگر جامعه را همچون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی انسانی ندانیم، فقط می‌توانیم از دانش‌های ابزاری خود استفاده کنیم و جامعه و پدیده‌های اجتماعی را بشناسیم، اما قادر نخواهیم بود تغییر بنیادین در جامعه به‌وجود آوریم.
(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۲۲۹- گزینه ۳»

(علیرضا هیری)

انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود، گامی فراتر می‌گذارد ← از بخش رکود اراده‌هاست که مرتبط با ویژگی ارادی بودن کنش اجتماعی است.
- فردی که کنار رودخانه‌ای می‌رود؛ قصد ماهیگیری دارد یا می‌خواهد از شنیدن صدای آب لذت ببرد، شاید هم می‌خواهد شنا کند یا ... ← مثالی برای هدف‌داری کنش است.
- در جلسه امتحان نشسته‌اید و شرایط مناسب محیطی، اجتماعی و فردی فراهم است، ولی شما همچنان نمی‌توانید به سؤالات امتحان پاسخ دهید ← مثالی برای آگاهانه بودن کنش است.
- در جامعه‌شناسی تبیینی، ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ضد ارزش بودن کینه‌توزی و خودخواهی قابل مشاهده و فهم نیست ← از بخش سقوط ارزش‌ها است که مرتبط با ویژگی هدف‌داری کنش اجتماعی است.
- مطالعات تبیینی نشان داده‌اند که میان عواملی مانند میزان پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل با اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای، ارتباط وجود دارد ← از بخش افول معانی است که مرتبط با ویژگی معناداری کنش اجتماعی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، جوان اجتماعی، صفحه ۴)

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۲۳۰- گزینه ۴»

(اله قفیری)

در اواخر قرن بیستم، هویت به جای قشربندی و کشمکش طبقاتی، محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد.
در دوره پسامدرن، هویت از منظر گروه‌های اجتماعی مختلف و توسط آن‌ها تعریف می‌شود.
در دوره پسامدرن، افراد، مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی را براساس علاقه‌های فرهنگی و هویتی خود پی می‌گیرند، علاوه بر ثروت و قدرت، هویت و دانش نیز کانون نزاع و کشمکش می‌شوند.
(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۲۳۱- گزینه ۱»

(اله قفیری)

- ماکس وبر فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست، اما از آنجا که هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست، معتقد بود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند باید با روش تجربی اثبات شود وگرنه ارزش علمی ندارد. از این‌رو تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود، می‌انگاشت.
- بحران معرفتی جدید غرب هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های دانش تجربی و همچنین وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد (این بخش در همه گزینه‌ها به‌جز گزینه ۲» درست است).
- طی قرن بیستم، نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد، بلکه در سال‌های پایانی آن، نگاه معنوی و دینی به سطوح مختلف زندگی انسان بازگشت. بعضی متفکران از این موج که نشانه بحران معنویت در فرهنگ غرب است، با عنوان «افول سکولاریسم» یا «پساسکولاریسم» یاد می‌کنند.
(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جوانی، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۱)
(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۳۸)

فلسفه و منطق

۲۳۶- گزینه ۳»

(نیمه پواهری)

در یک تصدیق مجهول صحت یا کذب وجود ارتباط میان تصورات سازنده آن مورد تردید است. مثلاً اگر قضیه «هوا سرد است» مجهول باشد، لزوماً به این معنا نیست که ما ندانیم «هوا یعنی چه؟» یا «سرد یعنی چه؟»، بلکه از درستی یا نادرستی حمل وصف سرد بودن بر هوا اطلاعی نداریم.

دلایل نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۴»: ممکن است تمام تصورات سازنده یک تصدیق معلوم باشند، اما کل تصدیق مجهول باشد. لذا معلوم و مجهول بودن تصورات سازنده تصدیق به معلوم و مجهول بودن کل تصدیق دلالت خاصی نمی‌کند. گزینه «۲»: لزوماً هر تصدیق معلومی قبلاً مجهول نبوده است. برخی تصدیقات بدیهی و جزو اولیات هستند.

(منطق، منطق ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ و ۹)

۲۳۷- گزینه ۳»

(کیمیا طوماسبی)

در عبارت اول مرجع ضمیر «ش» در «کتابش» مشخص نیست؛ معلوم نیست که کتاب سارا است یا کتاب پدرش. در عبارت دوم فرد به معنای ظاهری و تحت اللفظی خون را به زمین ریختن متوسل شده است.

در عبارت سوم کلمه «با» دارای دو معنا است: ۱- علیه ۲- همراه با؛ بنابراین مغالطه اشتراک لفظ در این عبارت دیده می‌شود.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۷)

۲۳۸- گزینه ۴»

(نیمه پواهری)

هر سه عبارت صحیح هستند. آنچه معیار کلی بودن یک مفهوم است این است که بتوانیم در ذهن برای آن مصادیق متعدد فرض کنیم و در نظر بیاوریم، نه اینکه آن مفهوم در خارج واقعاً چند مصداق دارد. مفهوم کلی با از دست دادن تمامی مصادیقش در جهان خارج همچنان کلی است. مثلاً اگر هیچ انسانی در جهان نداشته باشیم باز هم مفهوم انسان کلی است چون در ذهن می‌توانیم مصادیق متعدد برای آن فرض کنیم. مفهومی که تنها یک مصداق در خارج دارد و محال است مصداق دیگری بیابد می‌تواند کلی باشد، مثل مفهوم «خدا». باز هم تأکید می‌شود که تعداد مصداق خارجی ربطی به کلی بودن یا نبودن مفهوم ندارد. مهم این است که در ذهن بتوانیم چند مصداق برای آن متصور شویم. اسامی خاص و اسامی همراه با ضمیر اشاره «این و آن» همواره جزئی محسوب می‌شوند.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۲۳۹- گزینه ۴»

(کیمیا طوماسبی)

در این استدلال شاهد یک تمثیل هستیم که مبتنی بر شباهت جریان مولکول‌های آب درون یک لوله و جریان الکترون‌ها در یک سیم برق است و هر دو جریان آب و الکتریسیته امری کمی هستند. در هر دو حالت رابطه مستقیمی میان بزرگ شدن مسیر جریان با مقدار جریان وجود دارد و تمثیل صورت گرفته یک استدلال معتبر و فاقد مغالطه است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۲»: مغالطه تعمیم‌شتاب‌زده هستند.

گزینه «۳»: مغالطه تمثیل ناروا است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۳ تا ۴۷)

۲۳۲- گزینه ۳»

(الهام رضایی)

هرگاه قدرت مطابق قانون و حکم الهی باشد و تبعیت از آن نیز با رضایت و میل همراه باشد، قدرت هم مشروعیت دارد و هم مقبولیت اجتماعی (رد گزینه‌های ۱ و ۴).

جامعه‌شناسی تبیینی با محدود کردن علم به علوم تجربی، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه علمی نمی‌داند؛ از این رو با ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت، آن را به‌عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا مطالعه می‌کند.

قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیشتر قومی و قبیله‌ای بود، در دوران استعمار از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و استبداد ایلی و قومی به‌صورت استبداد استعماری درآمد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ پهلانی، صفحه ۳۱)

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۷ و ۶۵)

۲۳۳- گزینه ۲»

(الهام رضایی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قسمت اول در مورد رویکرد دوم (مدل کمونیستی) درست است. قسمت دوم مربوط به رویکرد سوم (مدل عدالت اجتماعی) است و قسمت سوم نیز به رویکرد اول (مدل لیبرالیستی) اشاره دارد.

گزینه «۳»: قسمت اول و دوم مربوط به رویکرد اول است و قسمت سوم به نقد رویکرد سوم نسبت به رویکرد دوم اشاره می‌کند.

گزینه «۴»: قسمت اول مربوط به رویکرد سوم است. قسمت دوم نقدی است که به این رویکرد وارد می‌شود و قسمت سوم درست است.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۳)

۲۳۴- گزینه ۱»

(الهام رضایی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: جامعه آرمانی قرآن کریم هم علوم تجربی و ابزاری و هم علوم مبتنی بر عقل و وحی را به رسمیت می‌شناسد.

گزینه «۳»: جامعه آرمانی قرآن و جامعه فارابی باید با هم جابه‌جا شوند. گزینه «۴»: علم در هر دو جامعه آرمانی به علم تجربی محدود نمی‌شود و علوم عقلانی و وحیانی را نیز دربرمی‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۲۳۵- گزینه ۴»

(ارغوان عبدالملکی)

عقل تفسیری، برای فهم و تفسیر پدیده‌های معنادار مانند کنش انسان‌ها، گفتار و متن به کار می‌رود. برای مثال معنای برخاستن یک فرد در جمع با کمک این عقل فهمیده می‌شود.

جامعه‌شناسی تفسیری برای فهم دیگران و ارتباط با آنان یا معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی از این عقل مدد می‌گیرد.

عقل انتقادی، عقلی است که برای ارزیابی و داوری نسبت به مناسبات و ارتباطات انسانی به کار می‌رود؛ مثلاً وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی را در روابط انسانی ارزیابی می‌کند.

عقل عملی، واقعیت‌هایی را که با آگاهی و اراده انسان به وجود می‌آیند، مانند ارزش‌ها و آرمان‌ها شناسایی می‌کند؛ مثلاً خوبی عدالت و بدی ظلم را می‌شناسد. این عقل، علوم انسانی و اجتماعی را پدید می‌آورد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۱۴)

۲۴۰- گزینه «۳»

(نیمه پوهاری)

اگر بین دو مفهوم کلی فرضی مثل «الف» و «ب» نسبت تباین برقرار باشد می‌توانیم بگوییم: «هیچ الف ب نیست» و «هیچ ب الف نیست». این دو قضیه هر دو کلی و سالبه هستند و عکس مستوی یکدیگر هستند (درستی گزینه‌های ۱، ۲ و ۴).

قضایای کلی متضاد دارند، این قضایای جزئی هستند که متضاد ندارند. پس گزینه «۳» نادرست و پاسخ سؤال است.

(منطق، ترکیبی، صفحه‌های ۲۲، ۵۸، ۵۹، ۶۴، ۶۷ و ۶۸)

۲۴۱- گزینه «۱»

(فرهار قاسمی نزار)

اگر بدانیم «بعضی الف ب است»، کاذب است اصرار بر صدق قضیه «هر الف ب است» باعث مغالطه استثنای قابل چشم‌پوشی خواهد شد. چون اگر قضیه جزئی «بعضی الف ب است» کاذب باشد قضیه کلی آن نیز حتماً کاذب است. (صدق و کذب تداخل) اصرار بر صدق این قضیه باعث مغالطه خواهد شد. بنابراین ما باید به دنبال یک قضیه موجبه کلی باشیم.

متضاد «هیچ الف ب نیست» می‌شود «هر الف ب است»، پس گزینه «۱» درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

رد گزینه «۲»: متناقض «هر الف ب است» می‌شود «بعضی الف ب نیست».

رد گزینه «۳»: متداخل «بعضی الف ب نیست» می‌شود «هیچ الف ب نیست».

رد گزینه «۴»: عکس مستوی «بعضی الف ب است» می‌شود «بعضی ب الف است».

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

۲۴۲- گزینه «۲»

(نیمه پوهاری)

حد وسط در مقدمه اول محمول و در مقدمه دوم موضوع است، پس قیاس اقترانی شکل اول ساخته می‌شود. حال باید طبق معلوماتی که از کتاب درسی یاد گرفته‌ایم، نتیجه‌های احتمالی قیاس را بنویسیم و بررسی کنیم ببینیم که آیا نتیجه معتبری وجود دارد یا قیاس نامعتبر است.

هنگامی که یکی از مقدمات سالبه باشد، نتیجه سالبه است. پس نتیجه سالبه است و نمی‌تواند موجبه باشد. (رد گزینه ۳). پس برای نتیجه دو حالت ممکن است. حد وسط را حذف می‌کنیم و با آوردن بخش باقی‌مانده از مقدمه اول در جایگاه موضوع نتیجه و آوردن بخش باقی‌مانده از مقدمه دوم در جایگاه محمول نتیجه این دو حالت نتیجه را می‌نویسیم و بررسی می‌کنیم:

«بعضی الف ج نیست»: «ج» علامت مثبت دارد در حالی که در مقدمات علامت منفی دارد. شرط سوم رعایت نشده و نامعتبر است.

«هیچ الف ج نیست»: «الف» و «ج» علامت مثبت دارند در حالی که در مقدمات علامت منفی دارند. شرط سوم رعایت نشده و نامعتبر است.

پس این قیاس در هر حالت نامعتبر است (رد گزینه ۱ و تأیید گزینه ۲)

برای ساخت قیاس استثنایی باید یکی از مقدمات قضیه شرطی باشد. (رد گزینه ۴)

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۷)

۲۴۳- گزینه «۳»

(فرهار قاسمی نزار)

در عبارت اول سعی شده موفقیت تیم فوتبال (الف) بزرگ‌نمایی شود و در عبارت دوم کاندیدای ریاست جمهوری بدون ذکر دلیل و فقط از طریق ایجاد حس ترس در مردم سعی می‌کند نظر آن‌ها را به خود جلب کند.

(منطق، سنسگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۹ تا ۱۱۱)

۲۴۴- گزینه «۱»

(مبیر پیرسینلو)

در جمله (الف) از طریق ایجاد حس ترس (تهدید) فردی را به انجام دادن کاری وادار می‌کنند. بنابراین مغالطه توسل به احساسات رخ داده است.

در جمله (ب) صفت ناپسندی در محیط‌های علمی (خو کردن به پاسخ‌های دم‌دستی و در نتیجه دور ماندن از اندیشه عمیق) به مخالفان هگل نسبت داده شده است تا احدی از ایشان جرئت ورود به وادی نقد هگل را نداشته باشد. در نتیجه با مغالطه مسموم کردن چاه مواجهیم.

(منطق، سنسگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۱)

۲۴۵- گزینه «۴»

(مبیر پیرسینلو)

سقراط شاید به خاطر هم‌ردیف نشدن با سوفیست‌ها، مایل نبود او را سوفیست یا دانشمند بخواند و از این‌رو خود را فیلسوفوس (فیلسوف) یعنی دوستدار دانش نامید. پس یکی از احتمالات به کار بردن واژه فلسفه توسط سقراط، این بوده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سقراط ابداع‌کننده واژه فلسفه نبود، بلکه کسی بود که این واژه را رواج داد.

گزینه «۲»: کلمه سفسطه در زبان عربی از لفظ سوفیست (که خودش یونانی است) گرفته شده است.

گزینه «۳»: فیلسوفوس به معنای دوستدار دانش است و در مقابل سوفیست به معنای دانشمند به کار برده می‌شد و نه سوفیا به معنای دانایی.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۷)

۲۴۶- گزینه «۱»

(نیمه پوهاری)

از نظر پارمنیدس وجود حقیقتی واحد و ثابت است که در آن تغییر و حرکت راه ندارد (درستی گزینه ۳) پس نمی‌توان گفت که وجود را می‌توان به اجزاء تجزیه و تقسیم کرد (نادرستی گزینه ۱). پارمنیدس مطرح می‌کند از نیست جز نیست پدید نمی‌آید، پس وجود و جهان همواره بوده و ازلی است و نمی‌توان گفت که جهان از هیچ پدید آمده است (درستی گزینه‌های ۲ و ۴)

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۴)

۲۴۷- گزینه «۳»

(الیه خاضلی)

فلسفه از علم منطقی کمک می‌گیرد تا اندیشه‌های فلسفی درست را از غلط تشخیص دهد و راه رسیدن به اعتقادات درست فلسفی هموار گردد.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۲)

۲۴۸- گزینه «۴»

(نیمه پوهاری)

همان‌طور که می‌دانیم سقراط با استفاده از وجود اوصاف فوق‌بشری وجود خداوند را اثبات کرد. پس سقراط در استدلال خود از اوصاف و متعلقات یک امر به اثبات خود آن رسید (درستی گزینه ۲). اما دقت کنید که از لحاظ وجودی ابتدا خود شیء وجود می‌یابد و سپس صفات و متعلقات و اعراضش. و سقراط با استفاده از این اصل است که یک برهان آتی (رسیدن از معلول به علت) می‌سازد. پس اگر سؤال بپرسد سقراط از اثبات چه به اثبات چه رسید؟ می‌گوییم از اثبات صفات به اثبات خود امر. اما اگر در هر حالتی بپرسد کدامیک مقدم و کدامیک مؤخر از آن یکی است؟ پاسخ همیشه یک چیز است. ابتدا خود امر هست و سپس اوصاف و متعلقاتش. پس خود امر مقدم است بر اوصافش و اوصافش مؤخر هستند بر خود آن امر (درستی گزینه‌های ۱ و ۳ و نادرستی گزینه ۴).

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه ۴۱)

۲۴۹- گزینه «۱»

(کیما طهماسبی)

شناختی که محصول همکاری حس و عقل است یعنی شناخت تجربی مبتنی بر چند قاعده عقلی مهم است که عبارت‌اند از اصل علیت و اصل سنخیت و اصل یکسان عمل کردن طبیعت.

یکی از نشانه‌های ارزش و اعتبار شناخت حسی، توانایی حس در شناخت تفاوت‌ها و تمایزهاست.

یافته‌های عقلانی از طریق حواس و تجربه به دست نمی‌آیند؛ بلکه فقط از طریق تعقل محض می‌توان به آن‌ها رسید و برای فهم آن‌ها به دانش فلسفه نیاز داریم.

در وجود انسان ابزارهایی برای شناخت وجود دارد. فیلسوفان تلاش می‌کنند این ابزارها را شناسایی کنند و قلمرو کاربرد آن‌ها را معین نمایند.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۴)

۲۵۰- گزینه «۳»

(نیما پواهری)

با وجود اینکه تعدادی از گزینه‌ها به وجوه اختلاف این دو فیلسوف اشاره می‌کنند، اما سؤال پرسیده که ریشه‌ای‌ترین اختلاف‌نظر این دو چیست؟ ریشه‌ای‌ترین اختلاف‌نظر قاعده‌تاً یعنی آن موردی که مابقی اختلافات این دو از آن نشأت می‌گیرد. همان‌طور که می‌دانیم، طبق متن کتاب درسی، هراکلیتوس از آن جهت که وجود حرکت را در عالم می‌پذیرفت و آن را ذیل قوانین لوگوس صورت‌بندی می‌کرد، ابزار حس را هم معتبر می‌دانست؛ زیرا این حس است که می‌تواند حرکت را بازشناسد. اما پارمنیدس از آنجایی که وجود حرکت را در هستی رد می‌کرد پس تماماً شناخت عقلی را معتبر می‌دانست و به شناخت حسی اعتنایی نداشت. پس اختلاف‌نظر ریشه‌ای و اصلی این دو فیلسوف دقیقاً در صرف اعتبار یا عدم اعتبار حس نیست، بلکه خود این بحث ریشه در این دارد که یکی از این دو (هراکلیتوس) حرکت و ضرورت را از موضوعات شناخت می‌داند، اما دیگری (پارمنیدس) چنین نیست. پس گزینه «۳» پاسخ مناسب سؤال است.

توجه: برتری شناخت عقلی بر همه انواع شناخت را هم پارمنیدس قبول دارد و هم هراکلیتوس. این اشتراک نظر این دو فیلسوف است.

(فلسفه یازدهم، گاهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۵۹)

۲۵۱- گزینه «۱»

(نیما پواهری)

از نظر ملاصدرا، روح و بدن دو چیز مجزاً نیستند که کنار هم قرار گرفته باشند، بلکه این‌ها وحدتی حقیقی دارند. از نظر دکارت روح و بدن کاملاً از یکدیگر مجزا هستند و خاصیت‌های متفاوت دارند، گرچه با یکدیگر هستند و روح از بدن استفاده می‌کند.

ملاصدرا معتقد بود که انسان موجود دوساحتی است که روح و جسم دارد. اما ماتریالیست‌ها معتقد بودند که انسان موجودی تک‌ساحتی است که تنها بُعد مادی دارد.

از نظر ملاصدرا، روح، چیزی ضمیمه‌شده به بدن نیست، بلکه نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن است، درحالی که ابن‌سینا معتقد بود زمانی که جسم به حدی از رشد خود رسید روح به بدن الحاق و ضمیمه می‌شود.

(فلسفه یازدهم، ترکیبی، صفحه‌های ۷۳، ۷۴، ۷۹ و ۸۱)

۲۵۲- گزینه «۴»

(نیما پواهری)

مغایرت وجود و ماهیت در ذهن مطرح است نه در جهان خارج. در جهان خارج ما یک موجود واحد داریم که مصداقی از مفهوم وجود و ماهیت است. این تفکیک بین وجود و ماهیت در ذهن صورت می‌پذیرد. پس نمی‌توان گفت که موجود خارجی مرکب (ترکیب‌شده) از وجود و ماهیت است یا در خارج می‌توان به این دو تجزیه‌اش کرد و یا در خارج وجودی داریم و ماهیتی. این جملات نادرست هستند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و نیستی، صفحه ۴)

۲۵۳- گزینه «۳»

(نیما پواهری)

دیوید هیوم امکان معرفت از طریق استدلال عقلی و بدون تجربه را رد می‌کند و می‌گوید درک علیت از این طریق هم ممکن نیست؛ چون علیت مفهومی فراتر از حس است. از نظر او رابطه علیت نه با عقل شناخته می‌شود و نه با حس و تجربه. (تأیید گزینه ۳ و رد گزینه ۲)

توجه: هیوم اصل علیت، یعنی قانونی در ذهن ما مبنی بر اینکه هر معلولی علت دارد و اطلاق آن بر مصادیق را نتیجه عادت ذهنی ناشی از تعاقب و توالی حوادث می‌داند، نه اینکه خود وجود رابطه علیت در جهان خارج را همان تعاقب حوادث یا همان عادت ذهنی بدانند. از نظر او رابطه علیت شناخته نمی‌شود. حال چگونه خود می‌آید درباره آن نظر بدهد؟! اصل علیت را با رابطه علیت اشتباه نگیرد!

(فلسفه دوازدهم، بیان علی و معلولی، صفحه ۱۶)

۲۵۴- گزینه «۳»

(الله فاضلی)

غایت‌مند یافتن جهان، تشخیص هدف زندگی، یافتن مابها‌زایی برای گرایش فطری به خیر و زیبایی از شروط زندگی معنادار هستند که به نوعی با متن صورت سؤال ارتباط مفهومی دارند، اما معتبر دانستن آرمان و هدف معنوی نمی‌تواند با متن ارتباط چندانی داشته باشد.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه (۲)، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۲۵۵- گزینه «۳»

(نیما پواهری)

به نظر هراکلیتوس همان‌طور که سخن و کلمه بیانگر افکار و اندیشه‌های انسان است و آنچه را که انسان در ذهن دارد، با کلام ظاهر می‌کند و به دیگران می‌رساند، اشیای عالم، همان کلمات آن حقیقت برتر و بیان علم و حکمت اویند. فیلسوف و حکیم چینی به نام «لائوتسه» هم‌زمان با هراکلیتوس می‌زیسته و مانند هراکلیتوس معتقد بوده که همه چیز ظهور «تائو» است.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه (۱)، صفحه ۵۵)

۲۵۶- گزینه «۲»

(نیما پواهری)

دومین مرحله، عقل بالملکه نام دارد. در این مرحله عقل درکی اولی از قضایای ضروری پیدا می‌کند، مثلاً می‌داند که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد. در این مرحله انسان می‌تواند دانش‌ها را کسب کند.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه (۲)، صفحه ۶۴)

۲۵۷- گزینه «۴»

(فهرار قاسمی نزار)

از نظر ابن سینا عالم طبیعت به عنوان یک کل، طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است.

رد گزینه «۱»: طبع و ذات اجزای طبیعت منشأ و مبدأ حرکات برای یک شیء خاص است نه کل عالم طبیعت.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۲۵۸- گزینه «۳»

(مبیر پرسیپلنو)

از نظر سهروردی کسانی که هم در برهان و هم در عرفان به کمال رسیده‌اند، حکمای متألّه‌اند و ریاست واقعی جهان به دست ایشان است.

هرگاه جهان از تدبیر چنین حکیمی محروم باشد، ظلمت و تاریکی آن را فرامی‌گیرد. همین مفهوم در بیتی که در صورت سؤال از حافظ نقل شده است، مندرج است.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۵)

۲۵۹- گزینه «۴»

(الله فاضلی)

تشریح موارد نادرست:

گزینه «۱»: از طریق اصل تشکیک وجود به تفاوت‌های موجود در عالم بی‌می‌بریم.

گزینه «۲»: راه عرفا از طریق تشبیه و تمثیل بود و به ندرت از استدلال بهره می‌بردند، اما راه اثبات ملاصدرا از طریق استدلال بود.

گزینه «۳»: عرفا به اصالت ماهیت معتقد نبودند و آن را انتزاعی می‌دانستند اما میرداماد طرفدار اصالت ماهیت بود.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۶)

۲۶۰- گزینه «۲»

(کیمیا طوماسی)

بنیان دوم فلسفه صدرایی وحدت وجود است. او می‌گوید هستی یک حقیقت و یک واحد حقیقی بیش نیست. آنچه از کثرت در جهان مشاهده می‌کنیم، به معنای وجودهای مختلف و متکثر نیست، بلکه معنای دیگری دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ذهن انسان، وقتی به وجودهای متفاوت نظر می‌کند، متناسب با تفاوت‌ها و خصوصیات هر کدام از آن‌ها، تصورات و مفاهیمی از قبیل آسمان، درخت، آب و... انتزاع می‌کند.

گزینه «۲»: هر شیء خارجی منشأ پیدایش دو مفهوم متغایر (وجود و ماهیت) در ذهن ما می‌شود.

گزینه «۳»: هر مرتبه‌ای از وجود، به میزان درجه وجودی خود، ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۶)

روان‌شناسی

۲۶۱- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

سرعت تفکر در دوره نوجوانی افزایش می‌یابد؛ در نتیجه، در یک لحظه اطلاعات بیشتری در حافظه آن‌ها نگه داشته می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۶)

۲۶۲- گزینه «۳»

(فهرار علی نزار)

بازی‌های موازی در سنین ۴ یا ۵ سالگی دیده می‌شوند (رد گزینه ۱). در این بازی‌ها کودکان علاقه‌مندند در کنار یکدیگر باشند، ولی به تنهایی بازی کنند (رد گزینه ۲).

کودکان ۱ تا ۳ ساله را که تازه راه می‌افتند، نوپا می‌نامند.

در دوره دبستان کودکان به صورت گروهی بازی می‌کنند و علاقه خاصی به بازی با هم‌جنسان خود دارند (رد گزینه ۴).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۴ و ۵۱)

۲۶۳- گزینه «۲»

(مبیناسارات تاپیک)

مهم‌ترین دلیل دشواری این است که پدیده‌های روان‌شناختی تحت تأثیر عوامل متعددی هستند؛ در حالی که در علوم دیگر این‌گونه نیست.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۲۶۴- گزینه «۴»

(موسا عفتی)

عواملی مانند ایجاد هدف و اهمیت‌دهی به آن در انگیزندگی ذهنی مؤثر است. هدف، هر چیزی است که انسان سعی دارد به آن برسد و فکر می‌کند برای او مؤثر و مفید است.

(روان‌شناسی، ترکیبی، صفحه‌های ۷۶، ۷۷ و ۱۶۸)

۲۶۵- گزینه «۲»

(فهرار علی نزار)

تعریف عملیاتی باعث سهولت اندازه‌گیری می‌شود. اندازه‌گیری یعنی نسبت دادن عدد به ویژگی‌های اشیا و افراد.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: هر فردی در صورت رعایت ضوابط علمی می‌تواند یافته‌های دیگران را تکرار کند.

گزینه «۳»: به دلیل اینکه پاسخ این افراد به وسیله دیگران قابل تکرار نیست، روش آن‌ها زیرمجموعه روش علمی قرار نمی‌گیرد.

گزینه «۴»: به دلیل رعایت مسائل اخلاقی و نیز پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان، روش علمی همواره با محدودیت‌هایی روبه‌روست.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۹)

۲۶۶- گزینه «۱»

(مبیناسارات تاپیک)

عبارت «۱»: عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه حل‌های غیرمنطقی می‌شود.

عبارت «۲»: مشخص بودن موقعیت فعلی یا مبدأ به افراد کمک می‌کند تا موانع احتمالی را به خوبی بشناسند و راه‌حل‌های بهتری ارائه دهند.

عبارت «۳»: وقتی هدف روشن نباشد، درک از مسئله ناقص خواهد بود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۶)

۲۶۷- گزینه «۲»

(فهرار علی نزار)

خطای ادراکی نشانگر این است که آنچه را حس می‌کنیم، الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراکش می‌کنیم. این پدیده بهنجار است و در تمام افراد دیده می‌شود و اکثراً شامل ادراک نادرست محرک‌های واقعی است (نه ادراک چیزی که وجود ندارد)؛ مانند خطای پونزو یا خطای مولر - لایر.

۲۷۴- گزینه «۱» (کوثر دستورانی)
در مثال ذکر شده در صورت سؤال به یکی از موانع تمرکز یعنی آشنایی نسبی اشاره شده است (محرک مورد نظر به دفعات متعدد ارائه شده و خوگیری شکل گرفته است).

(روان‌شناسی، احساس، توفه، ادراک، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۲۷۵- گزینه «۱» (میناسادات تاییک)
یکی از عوامل بروز رفتار در افراد این است که رفتار و باورمان هماهنگ نباشد و فرد دچار ناهماهنگی ذهنی شود که به آن ناهماهنگی شناختی می‌گویند.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۹ و ۱۷۰)

۲۷۶- گزینه «۳» (کوثر دستورانی)
الف) در این مثال هم به سبک تصمیم‌گیری اجتنابی (امروز و فردا کردن در خرید لب‌تاب) و هم به سبک تصمیم‌گیری وابسته (تبعیت از دیگری در خرید) اشاره شده است.

ب) در این مثال فرد به‌طور ناگهانی و باعجله تصمیم گرفته و سبک تصمیم‌گیری او از نوع تکانشی است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۲ تا ۱۴۶)

۲۷۷- گزینه «۲» (ممدابراهیم مازنی)
- اولین فن روش پس‌خبا، پیش‌خوانی کردن مطالب است.
- منظور از ساماندهی مطالب، نظم‌بخشی، دسته‌بندی و قسه‌بندی اطلاعات است.
- بسط معنایی به این معنا است که هرچه مثال‌های بیشتری مطرح شود، مفهوم مورد نظر بهتر از سایر مفاهیم در حافظه می‌ماند.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۸)

۲۷۸- گزینه «۲» (میناسادات تاییک)
فشار روانی عبارت است از نیاز برای دوباره سازگار شدن با شرایط جدید زندگی.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۵)

۲۷۹- گزینه «۱» (موسا عفتی)
اسناد بهنام از نوع پایدار غیرقابل کنترل درونی است؛ زیرا در کنترل او نیست و به عوامل پایداری مربوط می‌شود که نمی‌تواند تغییری در آن‌ها ایجاد کند.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۷۴ تا ۱۷۶)

۲۸۰- گزینه «۴» (کوثر دستورانی)
در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» مقابله‌ها سازگارانه و به ترتیب از نوع:

۱- استفاده از روش‌های حل مسئله

۲- ورزش کردن

۳- مقابله سازگارانه کوتاه‌مدت است.

اما در گزینه «۴» فرد از مقابله ناسازگارانه یعنی مصرف دارو استفاده کرده است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۹ تا ۲۰۲)

توهم به ادراک پدیده‌های بدون احساس گفته می‌شود؛ یعنی در جایی که محرک واقعی وجود ندارد اما ما فکر می‌کنیم محرک وجود دارد. این پدیده ناپهنجار است و در بیماری‌های روانی، صدمات مغزی و هنگام مصرف مواد روان‌گردان دیده می‌شود.

(روان‌شناسی، احساس، توفه، ادراک، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۲۶۸- گزینه «۳» (موسا عفتی)
برای کنترل اثر تداخل، از یادگیری با استراحت استفاده می‌کنیم.

توضیح نکات درسی:

اگر اطلاعات را به صورت معنایی تبدیل و از معانی مختلف برای سپردن به حافظه استفاده کنیم، مطالب دیرتر فراموش می‌شوند.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۱۰۶)

۲۶۹- گزینه «۱» (سوفیا فرقی)
فرد در موقعیت تصمیم‌گیری گرایش - اجتناب، با تعارض بین دو امر خواستنی و ناخواستنی مواجه است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۵۱ و ۱۵۲)

۲۷۰- گزینه «۳» (فرهاز علی‌نژاد)

بسیاری از مردم از «مسئله» تصور مثبتی ندارند؛ اما اگر دقت کنیم، متوجه می‌شویم که اگر سرمای زمستان نبود، هیچ‌گاه لباس گرم تولید نمی‌شد و به عبارت دیگر، اگر در دنیای پیرامون ما مجهولاتی نبود، علم رشد نمی‌کرد. بدین ترتیب، مسئله به جای تهدید، به یک موضوع خوشایند و فرصت پیشرفت تبدیل می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۵)

۲۷۱- گزینه «۴» (موسا عفتی)
در جست‌وجوی چیزی بودن باعث می‌شود تا روش علمی، هدفمند باشد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۷)

۲۷۲- گزینه «۱» (کوثر دستورانی)
مورد الف) برای برخی افراد مربوط به اطلاعات عمومی و برای افرادی که در آن جنگ حضور داشته‌اند، مربوط به تجربه شخصی‌شان می‌باشد. ← معنایی و یا رویدادی

در مورد ب) به تجربه زمانی منحصر به فردی اشاره شده است. ← رویدادی

مورد ج) دربرگیرنده اطلاعات عمومی است و مربوط به حافظه معنایی است.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۷)

۲۷۳- گزینه «۱» (موسا عفتی)

عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود؛ همچنین تصور مبهم از یک مسئله، به راه‌حل‌های منطقی و درست منجر نمی‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۹)